

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

D i p l o m o v á p r á c e

Bc. Zuzana Pětníková

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Bc. Zuzana Pětníková

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Management podnikatelské sféry

Finanční analýza podniku

Vypracovala:

Bc. Zuzana Pětníková

Vedoucí bakalářské práce:

Prof. Ing. František Kovář, CSc.

Jindřichův Hradec, duben 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma

»Finanční analýza podniku«

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály

uvádím v příloženém seznamu literatury.

Jindřichův Hradec, duben 2007

---

podpis studenta

Anotace

Finanční analýza podniku

Cílem práce je zhodnotit hospodaření družstva DUP Pelhřimov v letech 1996 – 2000 a dále v letech 2001 – 2005 a tato dvě období porovnat. Prostřednictvím metod finanční analýzy zjistit nedostatky finanční situace družstva a navrhnout možná řešení těchto nedostatků.

duben 2007

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci
bych chtěla poděkovat

Prof. Ing. Františku Kovářovi, CSc.
*z Vysoké školy ekonomické v Praze,
Fakulty managementu v Jindřichově Hradci*

a Ing. Michalu Vilímkovi
z družstva DUP Pelhřimov.

Obsah

Úvod.....	1
1. Finanční analýza a její cíle.....	2
2. Zdroje finanční analýzy	2
2.1. Účetní závěrka	2
2.1.1. Rozvaha	2
2.1.1.1. Aktiva.....	3
2.1.1.2. Pasiva	4
2.1.2. Výkaz zisků a ztráty.....	5
2.1.3. Přehled o peněžních tocích	6
3. Uživatelé finanční analýzy.....	6
4. Metody finanční analýzy	8
4.1. Technika procentního rozboru	8
4.1.1. Analýza horizontální struktury účetních výkazů	8
4.1.2. Analýza vertikální struktury účetních výkazů	9
4.1.3. Čistý pracovní kapitál	9
4.2. Poměrová analýza	10
4.2.1. Ukazatele rentability	10
4.2.1.1. Rentabilita celkových aktiv	10
4.2.1.2. Rentabilita vlastního kapitálu	11
4.2.1.3. Rentabilita tržeb.....	11
4.2.1.4. Rentabilita nákladovosti	11
4.2.2. DuPont analýza	11
4.2.3. Ukazatele aktivity	12
4.2.3.1. Obrat celkových aktiv	13
4.2.3.2. Obrat zásob	13
4.2.3.3. Doba obratu zásob	13
4.2.3.4. Doba obratu pohledávek	14
4.2.3.5. Doba splatnosti krátkodobých závazků	14
4.2.4. Ukazatele likvidity	14
4.2.4.1. Běžná likvidita	14
4.2.4.2. Pohotová likvidita	15
4.2.4.3. Peněžní likvidita	15
4.2.5. Ukazatele zadluženosti	16
4.2.5.1. Ukazatel věřitelského rizika.....	16
4.2.5.2. Koeficient samofinancování	16
4.2.5.3. Míra zadluženosti (D/E).....	16
4.2.5.4. Ukazatel úrokového krytí.....	17
4.2.6. Ukazatele kapitálového trhu	17
4.2.6.1. Dividendový výnos	17
4.2.6.2. Výplatní poměr	17
4.2.6.3. Aktivační poměr	17
4.2.6.4. Ukazatel P/E	18
4.3. Syntetické ukazatele	18
4.3.1. Altmanův index důvěryhodnosti (Altmanovo Z-skóre).....	18
5. Charakteristika podniku	20
6. Vlastní charakteristika podniku	22
6.1. Technika procentního rozboru	22
6.1.1. Horizontální a vertikální analýza rozvahy	22

6.1.2.	Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	33
6.1.3.	Analýza čistého pracovního kapitálu	56
6.2.	Poměrová analýza	58
6.2.1.	Ukazatele rentability	58
6.2.2.	DuPont analýza	53
6.2.3.	Ukazatele aktivity	55
6.2.4.	Ukazatele likvidity	62
6.2.5.	Ukazatele zadluženosti	65
6.2.6.	Ukazatele kapitálového trhu	69
6.3.	Syntetické ukazatele	70
6.3.1.	Altmanův index důvěryhodnosti	70
Závěr	.....	74
7.	Literatura	77
8.	Seznam tabulek a grafů	78
9.	Přílohy	81

Úvod

Každý podnik by měl mít přesně definovaný cíl, ke kterému budou směřovat všechny jeho činnosti. Z právních norem upravujících podnikání v České republice vyplývá, že základním cílem podnikání je maximalizace zisku. V současnosti existuje na trhu téměř ve všech oborech velice intenzivní a silná konkurence, proto by dosažení zisku mělo být základním cílem každého podniku, aby dokázal v této konkurenci obstát.

Finanční analýza, zejména její poznatky a závěry, umožňuje činit podniku správná strategická a taktická rozhodnutí o investicích a financování podniku, a tím dosahovat zisku. Finanční analýza poskytuje podniku velice cenné informace o jeho hospodaření a finančním zdraví tím, že porovnává údaje z minulosti se současností, zabývá se tedy vývojem v čase. V důsledku nárůstu konkurence se samozřejmě zvyšují i nároky na řízení, vedení a hospodaření podniku. Ne však každý podnik má k dispozici finančního manažera, který by se pravidelně věnoval sestavování a vyhodnocování finanční analýzy. Proto bych byla velice ráda, kdyby moje diplomová práce byla velkým ulehčením a také přispěním zejména pro pracovníky ekonomického úseku v družstvu DUP Pelhřimov, ve kterém svoji práci realizují. Zájem na finanční a hospodářské stabilitě podniku mají nejenom manažeři podniku, ale i zaměstnanci, protože jim záleží na jistotě zaměstnání a důležité jsou pro ně i možnosti v oblasti mezd.

Důležité je poznamenat, že finanční analýzu budu provádět z externího pohledu, to znamená, že ke své práci budu využívat veřejně dostupné účetní informace. Nejdříve se budu zabývat podrobnou analýzou účetních výkazů, zejména horizontální a vertikální analýzou, a poté se zaměřím na výpočet poměrových ukazatelů v rámci poměrové analýzy. V celé svojí práci se budu snažit po celou dobu respektovat vzájemnou srovnatelnost analyzovaných údajů, a to z hlediska času, obsahu a významu. Jelikož se družstvo DUP Pelhřimov v roce 2001 stalo vlastníkem pelhřimovského pivovaru a okamžitě ho zaneslo do účetnictví, tak musím oddělit hospodaření družstva před koupí pivovaru a po provedené koupí, a to právě z důvodu kompatibility údajů. Proto provedu finanční analýzu zvlášť za období 1996 – 2000 a 2001 – 2005 a tato dvě období pak vzájemně porovná. Na základě všech dosažených a vyhodnocených výsledků se pak budu snažit odhalit silné a slabé stránky hospodaření podniku a navrhnout možná opatření, která by v budoucnosti pomohla podniku zejména k efektivnějšímu a vyrovnanějšímu hospodaření.

1. Finanční analýza a její cíle

Finanční analýzu můžeme chápat jako soubor činností, které tvoří důležitou součást komplexu finančního řízení podniku. Finanční analýza je úzce spojena s finančním účetnictvím, které poskytuje data a informace pro finanční rozhodování prostřednictvím základních finančních výkazů. Finanční analýza nám umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, díky tomu, že mezi sebou navzájem poměříme získané údaje a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost. Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a doporučení vhodných řešení do budoucnosti hospodaření podniku. Cílem finanční analýzy je poznat „finanční zdraví“ podniku (financial health), protože za takový lze považovat pouze podnik, který je v danou chvíli schopen perspektivně naplňovat smysl své existence.

2. Zdroje finanční analýzy

Základním zdrojem informací je především účetní závěrka, kterou upravuje v České republice zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Standardními účetními výkazy, které tvoří součást účetní závěrky, jsou rozvaha, výkaz zisků a ztráty, přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow) a také příloha k účetní závěrce.

2.1. Účetní závěrka

V České republice rozeznáváme tři typy účetních závěrek, jedná se o řádnou, mimořádnou a mezitímní. Nejčastěji užívaným typem je řádná účetní závěrka, která se zpracovává k poslednímu dni běžného účetního období, kdy jsou k tomuto časovému okamžiku uzavírány účetní knihy. Mimořádná účetní závěrka se sestavuje pouze v případě, že to vyžadují okolnosti, například vstup společnosti do likvidace. Mezitímní účetní závěrka se sestavuje v průběhu účetního období, i k jinému okamžiku, než ke konci rozvahového dne, například při přeměně společnosti.

2.1.1. Rozvaha

Rozvaha je statistický přehled, kde údaje v ní uvedené vyjadřují stav majetku a zdrojů podniku k určitému datu. Rozvahu můžeme také chápat jako písemný přehled ve formě účtu, na jehož levé straně zachycujeme konkrétní složení majetku podniku (aktiva) a na pravé straně všechny kapitálové zdroje (pasiva). Je tedy jasné, že žádná firma nemůže mít více majetku než má zdrojů a naopak, platí totiž princip bilanční rovnosti. Pak můžeme napsat:

AKTIVA = PASIVA

Pokud porovnáme dvě rozvahy za dvě po sobě jdoucí období, tak můžeme zjistit, jak se finanční situace podniku vyvíjí a na základě toho stanovit potřebná krátkodobá a dlouhodobá opatření k dalšímu rozvoji podniku.

2.1.1.1. Aktiva

Aktiva jsou výsledkem minulých investičních rozhodnutí a jsou uspořádána podle funkce, kterou plní v podniku a podle času, po který je majetek v podniku vázán. Kritériem uspořádání aktiv je také likvidita. Aktiva mají dvě složky: dlouhodobý majetek (stálá aktiva) a oběžný majetek (oběžná, provozní aktiva).

Dlouhodobý majetek má tři části: hmotný majetek, nehmotný majetek a finanční majetek. Do dlouhodobého *hmotného majetku* zařazujeme budovy, stavby, stroje, výrobní zařízení, inventář, dopravní prostředky apod. V praxi se dlouhodobý majetek může dělit ještě na *movitý majetek*, který lze přemísťovat a na *nemovitý majetek*, který přemísťovat nelze. Dlouhodobý hmotný majetek slouží podniku dlouhou dobu (obvykle déle než 1 rok) a tudíž se nespotřebovává najednou, ale postupně se opotřebovává a znehodnocuje. Jeho postupné opotřebování (fyzické i morální) je vyjadřováno prostřednictvím odpisů, které rozlišujeme daňové a účetní. Některý dlouhodobý hmotný majetek se používá dlouhou dobu, aniž by se však znehodnotil. Jedná se například o pozemky, umělecká díla, zlato apod., přičemž tento majetek se neodepisuje. Do dlouhodobého *nehmotného majetku* řadíme různá oprávnění, jako jsou patenty, licence, koncese, autorská a vydavatelská práva, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, obchodní značka firmy a také goodwill, což znamená dobrou pověst, dobré jméno podniku nebo výrobku. Dlouhodobý *finanční majetek* tvoří majetkové účasti podniku v jiných podnicích, cenné papíry a vklady, které podnik nakoupil jako dlouhodobou investici, ale nepatří sem cenné papíry určené k obchodování.

Oběžný majetek se při činnosti podniku spotřebovává najednou, neustále mění svoji podobu a jeho doba použití je kratší než jeden rok. Oběžný majetek se v podniku vyskytuje ve dvou různých formách a to buď ve *věcné podobě*, kam řadíme zásoby surovin, náhradních dílů, obalů, nedokončené výroby, hotových výrobků a zboží nebo může mít oběžný majetek *peněžní podobu* v rámci které rozlišujeme peníze v pokladně podniku, vklady na jeho bankovních účtech, pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Pokud se na jednotlivé složky oběžného majetku podíváme podrobněji, tak *zásoby* mají v České republice strukturu: materiál, nedokončená výroba a polotovary, výrobky, zvířata, zboží a zálohy na zásoby. Co se

týká *pohledávek*, tak je dělíme na dlouhodobé (lhůta splatnosti je delší než 1 rok) a krátkodobé (lhůta splatnosti je kratší než 1 rok) a zahrnujeme do nich pohledávky z obchodního styku, což jsou dosud neuhrazené faktury, které podnik vystavil svým odběratelům a dále sem patří ostatní pohledávky, které představují neuhrazené nároky podniku, které má vůči zaměstnancům a jiným fyzickým nebo právnickým osobám. *Krátkodobý finanční majetek* tvoří zejména peníze v pokladně podniku, vklady na bankovních účtech a obchodovatelné cenné papíry sloužící ke krátkodobému uložení volných peněžních prostředků, které podnik v případě potřeby rychle přemění na peníze. Oběžný majetek je v rozvaze uspořádán podle stupně likvidity (schopnost jednotlivých aktiv rychle a bez větších nákladů se přeměnit na peněžní prostředky), a to od nejméně likvidních k nejlíkvidnějším majetkovým částem. Nejméně likvidní je položka zásob a nejlíkvidnějším majetkem jsou peníze.

Na straně aktiv se vyskytuje ještě jedna důležitá položka, a tou je *časové rozlišení*. Do časového rozlišení patří náklady příštích období, jedná se o výdaje placené v běžném období, které ekonomicky spadají do následujícího období, kdy se stávají nákladem (nájemné placené předem) a dále sem řadíme příjmy příštích období, což jsou dosud nepřijaté výnosy běžného období (plnění pojistných smluv).

2.1.1.2. Pasiva

Základním kritériem pro členění pasiv je hledisko vlastnictví, podle něj rozlišujeme dvě základní skupiny: vlastní kapitál a cizí kapitál.

Nejdůležitější částí *vlastního kapitálu* je základní kapitál. *Základní kapitál* tvoří finanční základ podnikatelské činnosti a je vytvářen především v kapitálových obchodních společnostech. Další složkou vlastního kapitálu jsou *kapitálové fondy*, z nichž hlavní část tvoří emisní ážio (kladný rozdíl mezi skutečně dosaženou prodejní cenou akcií a jejich nominální cenou) a dále sem řadíme bezplatné převzetí majetku, dotace, oceňovací rozdíly z přecenění majetku a kapitálových účastí. V rámci vlastního kapitálu dále následují *rezervní fondy*, *nedělitelný fond* a *ostatní fondy ze zisku*. Tyto fondy jsou buď vytvářeny přímo ze zákona nebo je jejich tvorba předepsána stanovami společnosti. Podnikům mohou fondy sloužit proti nepředvídaným rizikům, ke krytí ztrát nebo k překonání nepříznivého průběhu hospodaření společnosti. Předposlední složkou vlastního kapitálu je *výsledek hospodaření minulých let*, který je tvořen nerozděleným ziskem minulých let nebo neuhrazenou ztrátou minulých let. Nerozdělený zisk slouží k dalšímu podnikání a přiděluje se do různých rezervních fondů. Vlastní kapitál může být snížen o neuhrazenou ztrátu z minulých let nebo

o ztrátu běžného účetního období. *Výsledek hospodaření běžného účetního období* je poslední složkou vlastního kapitálu a pokud je kladný (jde o zisk), pak dochází k navýšení vlastního kapitálu.

Cizí kapitál je v současnosti důležitým zdrojem financování většiny podniků. Cizí kapitál je závazkem (dluhem) podniku, který podnik musí v určité době splatit. Za půjčení cizích zdrojů platí podnik úrok, který představuje náklad za užití cizího kapitálu. Strukturu cizího kapitálu podniku tvoří rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky, bankovní úvěry a finanční výpomoci a časové rozlišení. *Rezervy* jsou určeny především pro nenadálé výkyvy v hospodaření nebo pro případ ztráty z podnikatelské činnosti. Rezervy také můžou být tvořeny z důvodu očekávaného jednorázového výdaje v budoucnosti. Rozeznáváme rezervy zákonné, které jsou tvořené na vrub nákladů a jsou daňově uznatelné a rezervy účetní, které jsou také tvořené na vrub nákladů, avšak nejsou považovány za daňový náklad. *Dlouhodobé závazky* chápeme jako závazky z obchodního styku delší než jeden rok, dlouhodobé přijaté zálohy, vydané dluhopisy, dlouhodobé směnky k úhradě a ostatní závazky k jiným fyzickým a právnickým osobám. V současnosti zahrnují také dohadné účty pasivní a odložený daňový závazek. *Krátkodobé závazky* obsahují závazky z obchodního styku kratší než jeden rok, závazky k zaměstnancům, závazky ze soc. zabezpečení a zdravotního pojištění, závazky vůči státu, krátkodobé přijaté zálohy, vydané dluhopisy, ostatní závazky vůči jiným fyzickým a právnickým osobám a v současnosti také dohadné účty pasivní. *Bankovní úvěry a výpomoci* dělíme na dlouhodobé, krátkodobé a krátkodobé finanční výpomoci.

Stejně jako na straně aktiv, tak i na straně pasiv se na konci vyskytuje položka *časové rozlišení*. Zahrnujeme do ní výdaje příštích období, které představují náklady spojené s běžným účetním obdobím, ale výdaj nebyl dosud uskutečněn (nájemné placené pozadu) a dále výnosy příštích období, což jsou přijaté příjmy v současné době, avšak výnosem se stanou až v následujícím období (přijaté předplatné).

2.1.2. Výkaz zisků a ztráty

Výkaz zisku a ztráty zachycuje vztahy mezi výnosy podniku, které byly dosažené v určitém období a náklady, které jsou spojené s jejich vytvořením. Jeho smyslem je tedy informovat nás o výsledku, kterého podnik dosáhl podnikatelskou činností. Výkaz zisku a ztráty je sestavován na základě aktuálního principu, podle kterého jsou transakce zachycovány a vykazovány v účetním období, kterého se věcně i časově týkají bez ohledu na skutečný peněžní příjem nebo výdaj. Výkaz zisků a ztráty má v České republice stupňovité uspořádání, to znamená, že rozlišujeme část provozní, finanční a mimořádnou.

2.1.3. Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow) nás informuje o pohybu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů za uplynulé účetní období. Přehled o peněžních tocích dále rozlišuje peněžní toky ze tří základních činností: peněžní toky z provozní činnosti, peněžní toky z investiční činnosti a peněžní toky vztahující se k financování podniku. *Provozní cash flow* odráží pohyb peněžních prostředků v rámci běžného provozu. *Investiční cash flow* zachycuje změny peněžních toků spojené s pořízením stálých aktiv, příjmy z prodeje stálých aktiv, půjčky a úvěry ostatním osobám. *Finanční cash flow* reflektuje dopad peněžních toků, které zahrnují přírůstky a úbytky dlouhodobých závazků, změny vlastního kapitálu a přijaté a vyplacené dividendy. Pro vykázání cash flow používáme dvě metody – metodu přímou a nepřímou. Častější metodou pro zjišťování cash flow je metoda nepřímá a zjednodušeně ji můžeme zapsat takto:

$$\begin{aligned} & \text{čistý zisk} \\ & + \text{náklady neznamenající peněžní výdaje} \\ & - \text{výnosy neznamenající peněžní příjmy} \\ & = \text{cash flow (rozdíl příjmů a výdajů)} \end{aligned}$$

Podstatou přímé metody cash flow je vypočtení cash flow jako rozdílu nákladů, které jsou současně peněžními výdaji, a výnosů, které jsou současně peněžními příjmy.

3. Uživatelé finanční analýzy

Informace týkající se finančního stavu podniku jsou předmětem zájmu nejen manažerů, ale i dalších subjektů, kteří přicházejí do kontaktu s daným podnikem. Uživatele finanční analýzy rozlišujeme interní a externí. K interním uživatelům patří zejména manažeři a zaměstnanci. Mezi externí uživatele finanční analýzy rozhodně patří investoři, banky a jiní věřitelé, stát a jeho orgány, obchodní partneři a konkurenti.

- **Manažeři**

Manažeři využívají výstupy finanční analýzy zejména pro dlouhodobé a operativní finanční řízení podniku. Znalost finanční situace podniku umožňuje manažerům správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při zajišťování optimální majetkové struktury včetně způsobů jejího financování, při alokaci volných peněžních prostředků, při rozdělování disponibilního zisku apod.

- **Zaměstnanci**

Zaměstnanci mají přirozený zájem na finanční a hospodářské stabilitě podniku, protože jim záleží na jistotě zaměstnání a na možnostech v oblasti mzdové a sociální. Podobně jako řídicí pracovníci bývají motivováni kladnými výsledky hospodaření.

- **Investoři**

Mezi investory patří především akcionáři a společníci firmy, kteří poskytují podniku kapitál. Investoři využívají informace o finanční výkonnosti podniku pro rozhodování o budoucích investicích a také se chtějí ujistit, že jejich peníze jsou vhodně uloženy a že je podnik řízen v jejich zájmu. Dalším důvodem, proč využívají akcionáři finanční informace, je zájem o stabilitu a likviditu podniku, disponibilní zisk a o to, zda budoucí podnikatelské záměry manažerů zajišťují trvání a rozvoj podniku.

- **Banky a jiní věřitelé**

Banky a ostatní věřitelé požadují co nejvíce informací o finančním stavu potenciálního nebo již existujícího dlužníka, aby se mohli správně rozhodnout, zda poskytnout úvěr, v jaké výši a za jakých podmínek. Dříve než banka poskytne úvěr, tak posuzuje bonitu dlužníka, kdy analyzuje strukturu jeho majetku a finanční zdroje, kterými je majetek financován. Dochází také k analýze ziskovosti podniku, kdy se zjišťuje, zda podnik potřebuje úvěr následkem špatného hospodaření nebo pro financování majetku nezbytného pro hospodářskou činnost.

- **Stát a jeho orgány**

Stát se zajímá především o správnost vykázaných daní. Státní orgány využívají informace o podnicích pro různá statistická šetření, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, poskytování finanční výpomoci získávání přehledu o finančním stavu podniků, kterým byly svěřeny státní zakázky.

- **Obchodní partneři**

Obchodní věřitelé (dodavatelé) se zajímají především o to, zda bude podnik schopen hradit splatné závazky a faktury, sledují tedy solventnost, likviditu, zadluženost a prosperitu podniku. Zákazníci (odběratelé) se zaměřují na finanční situaci dodavatele většinou při dlouhodobém obchodním vztahu, aby v případě jeho finančních potíží neměli vlastní potíže se zajištěním výroby.

- **Konkurenti**

Konkurenti mají velký zájem o finanční informace podobných podniků nebo celého odvětví z důvodu porovnání svého podniku s ostatními podniky. Jde o srovnání zejména výsledků hospodaření, rentability, ziskové marže, investiční aktivity, obratovosti apod. Podnik, který by se záměrně snažil zkreslit finanční informace a údaje, se sám vystavuje riziku ztráty dobré pověsti a také konkurenceschopnosti při usilování o budoucí investory a zákazníky.

4. Metody finanční analýzy

Metody finanční analýzy a jejich členění se může lišit podle pojetí jednotlivých autorů. Ve své práci budu vycházet zejména z pojetí Evy Kislingerové.

Ve finanční analýze bývají většinou aplikovány dvě rozborové techniky. Jsou to procentní rozbor a poměrová analýza. Ve své práci však použiji ještě jednu metodu finanční analýzy, a to syntetické ukazatele.

4.1. Technika procentního rozboru

Technika procentního rozboru vychází z rozboru absolutních vstupních dat. V rámci *absolutních vstupních dat* se tedy jedná o data v absolutním vyjádření, která měří velikost určitých jevů, například majetku, kapitálu nebo peněžního toku. Z hlediska srovnatelnosti dat je pro nás velice důležité, zda tato data vyjadřují určitý stav, nebo nás informují o údajích za určitý interval, podle toho hovoříme o veličinách stavových nebo tokových. Za *veličiny stavové* považujeme údaje z účetního výkazu rozvahy, kde je hodnota majetku a kapitálu uvedena k určitému datu. *Veličiny tokové* tvoří obsah účetního výkazu zisku a ztrát a výkazu cash flow, kde jsou údaje vyjádřeny za určitý časový interval. Součástí techniky pracovního rozboru je vypracování rozboru vertikální a horizontální struktury účetních výkazů.

4.1.1. Analýza horizontální struktury účetních výkazů

Horizontální analýza nám umožňuje (stejně jako vertikální analýza) vidět údaje z účetních výkazů v určitých souvislostech. Horizontální analýza sleduje vývoj zkoumané veličiny v čase, nejčastěji ve vztahu k nějakému minulému období. V případě horizontální analýzy se snažíme zjistit, o kolik se jednotlivé položky bilance změnily oproti minulému roku v absolutních číslech, pak se jedná o difference (rozdíly). Dále nás může také zajímat, o kolik % se jednotlivé položky bilance změnily oproti minulému roku, pak k odpovědi na tuto otázku použijeme index. Hodnotu indexu můžeme vyjádřit následujícím způsobem: Pokud hodnota bilanční položky i v čase t bude $B_i(t)$, pak index odrážející vývoj položky ve vztahu k minulému časovému období bude:

$$I_{t/t-1}^i = \frac{B_i(t) - B_i(t-1)}{B_i(t-1)} = \frac{B_i(t)}{B_i(t-1)} - 1 \quad (1)$$

Pokud se budeme zajímat o matematický zápis diferencí, tak vyjádření změny bude mít podobu:

$$D_{t/t-1} = B_i(t) - B_i(t-1) \quad (2)$$

kde $D_{t/t-1}$ je změna oproti minulému období, t je čas a B_i je hodnota bilanční položky i .

4.1.2. Analýza vertikální struktury účetních výkazů

Smysl vertikální analýzy spočívá v tom, že na jednotlivé položky finančních výkazů pohlíží vzhledem k nějaké veličině. Výpočet pak můžeme vyjádřit: Pokud hledaný vztah označíme P_i a dále B_i bude velikost položky bilance a $\sum B_i$ suma hodnot položek v rámci určitého celku, pak hledaný vztah bude:

$$P_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \quad (3)$$

V případě rozvahy volíme jako sumu položek celkovou bilanční sumu. Samozřejmě bychom mohli chápat bilanční sumu i jako součet různých podpoložek, které chceme analyzovat, avšak při analýze celé rozvahy je běžné vždy začít celkovou bilanční sumou a podpoložky si pak dopočítat pouze pro upřesnění. Co se týká vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty, tak určení bilanční sumy není tak jednoznačné jako v případě rozvahy. Jelikož smyslem podniku je generovat tržby, tak první možností je vztáhnout jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty k „I. Tržbám za prodej zboží“ nebo k „II.1.Tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb.“ Avšak výnosy podniku nemusí být tvořeny pouze tržbami, proto by další možností mohlo být stanovení vztažné veličiny jako celkových výnosů podniku, které dostaneme po sečtení všech položek ve výkazu označených římskou číslicí.

4.1.3. Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál (označovaný také jako provozní kapitál) je rozdílový ukazatel, který je důležité dopočítat vedle horizontálního a vertikálního rozboru účetních výkazů. Čistý pracovní kapitál můžeme charakterizovat jako oběžná aktiva očištěná o závazky podniku, které bude nutné do jednoho roku uhradit. Čistý pracovní kapitál je tedy součet zásob, pohledávek a finančního majetku, kdy od tohoto součtu odečítáme krátkodobé závazky. Tento ukazatel souvisí s běžným krátkodobým financováním, tedy s financováním oběžného majetku. Podle velikosti čistého pracovního kapitálu je možné posuzovat platební schopnost podniku. Čím je tedy čistý pracovní kapitál vyšší, tím větší by měla být schopnost podniku hradit své finanční závazky (při dostatečné likvidnosti jeho složek).

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky} \quad (4)$$

4.2. Poměrová analýza

Poměrová analýza nám umožňuje vidět finanční situaci podniku v dalších souvislostech, a to tím, že dává do „poměru“ položky vzájemně mezi sebou. Postupy poměrové analýzy se shrnují do několika skupin poměrových ukazatelů. Poměrové ukazatele počítáme způsobem, kdy jednu položku (skupinu položek) dělíme jinou položkou (skupinou položek) uvedenou ve výkazech, mezi nimiž existují určité obsahové souvislosti.

4.2.1. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability bývají někdy označovány jako ukazatele výnosnosti nebo návratnosti. Tyto ukazatele nás informují o efektu, kterého bylo dosaženo vloženým kapitálem. Všechny ukazatele rentability můžeme podobně interpretovat, protože udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele. Poměrových ukazatelů existuje velké množství, proto se budu snažit věnovat pozornost těm nejdůležitějším.

4.2.1.1. Rentabilita celkových aktiv

Rentabilita celkového kapitálu vyjadřuje celkovou efektivnost podniku, neboli produkční sílu podniku. Tento ukazatel poměruje zisk s celkovými investovanými aktivy do podnikání bez ohledu na to, zda byla financována z vlastního nebo cizího kapitálu. V případě zisku dosazujeme do čitatele nejčastěji hodnotu zisku před úroky a zdaněním (EBIT), kterou dostaneme, když k zisku před zdaněním (EBT) přičteme nákladové úroky. Nákladové úroky vlastně představují částku, kterou je nutné zaplatit za použití cizího kapitálu, jde tedy také o výsledný efekt z celkových zdrojů.

$$ROA = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{celková aktiva}} \quad (5)$$

4.2.1.2. Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu udává, kolik čistého zisku připadá na 1 Kč investovaného kapitálu akcionářem. Je jedním z klíčových ukazatelů, na který soustředují svou pozornost akcionáři, společníci a další investoři.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (6)$$

4.2.1.3. Rentabilita tržeb

Tento ukazatel vyjadřuje, zda je podnik schopen při dané úrovni tržeb dosahovat zisku. Rentabilita tržeb tedy udává, kolik korun čistého zisku připadá na 1 Kč tržeb.

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \quad (7)$$

4.2.1.4. Rentabilita nákladovosti

Rentabilita nákladovosti nás informuje o tom, kolik korun z celkových nákladů bylo vynaloženo na 1 Kč tržeb. Obecně platí, že čím nižší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe podnik hospodaří, protože 1 Kč tržeb vytvořil s nižšími náklady.

$$\text{Rentabilita nákladovosti} = \frac{\text{celkové náklady}}{\text{tržby}} \quad (8)$$

4.2.2. DuPont analýza

Součástí analýzy rentability je také rozklad syntetických ukazatelů na ukazatele dílčí. Tento rozklad nazýváme pyramidový rozklad rentability. Nejznámější metodou znázorňující poměrové ukazatele v pyramidové podobě je tzv. DuPont Diagram. Tento diagram může být sestavován na základě zisku po zdanění nebo před zdaněním. Systém ukazatelů DuPont

postihuje vzájemné vazby mezi poměrovými ukazateli a je založen na základní DuPontově rovnici:

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{celková aktiva}} \quad (9)$$

$$ROA = \text{rentabilita tržeb} \cdot \text{obrat celkových aktiv} = \text{výnosnost celkových aktiv}$$

Z této rovnice vychází rozšířená DuPontova rovnice:

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{celk.aktiva}} \cdot \frac{\text{celk.aktiva}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (10)$$

$$ROE = \text{rentabilita tržeb (zisková marže)} \cdot \text{obrat aktiv} \cdot \text{míra finanční páky} = \\ = \text{výnosnost vlastního kapitálu}$$

Z této rovnice tedy plyne, že management podniku má tři možnosti, jak zvyšovat výnosnost vlastního kapitálu ROE:

- ziskovou marži – k jejímu zvyšování dochází snížením nákladů
- obrat aktiv – zvyšujeme tržby připadající na každou korunu aktiv
- finanční páku – výhodné je použít cizí zdroje k financování aktiv

4.2.3. Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity vyjadřují a analyzují, jak účinně a intenzivně podnik využívá svůj majetek. Ukazatele aktivity mají zásadní vliv na ukazatele ROA i ROE. Díky těmto ukazatelům můžeme posoudit, kolik aktiv podnik potřeboval na zajištění objemu tržeb. Ukazatele aktivity jsou kombinovanými ukazateli, protože dávají do vzájemných souvislostí jednotlivé položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty. V rámci těchto ukazatelů pracujeme se dvěma typy ukazatelů aktivity vyjádřenými počtem obrátů nebo dobou obrátu.

4.2.3.1. Obrat celkových aktiv

Jedná se o komplexní ukazatel, který měří efektivnost využívání celkových aktiv. Dále udává, kolikrát se celková aktiva vrátí v tržbách. Můžeme ho rozdělit na obrat stálých aktiv a obrat oběžných aktiv.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (11)$$

$$\text{Obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}} \quad (12)$$

$$\text{Obrat oběžných aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{oběžná aktiva}} \quad (13)$$

4.2.3.2. Obrat zásob

Obrat zásob vyjadřuje, kolikrát byla každá položka zásob v průběhu roku prodána a opětovně naskladněna. Udává tedy počet obrátek zásob za sledované období.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (14)$$

4.2.3.3. Doba obratu zásob

Doba obratu zásob nás informuje o průměrném počtu dnů, po něž jsou zásoby v podniku vázány do doby jejich spotřeby nebo do doby jejich prodeje. Pro podnik je dobré, pokud se obratovost zásob zvyšuje a doba obratu snižuje. To však platí za předpokladu, že zásoby materiálu zajišťují plynulou výrobu, a že jsou zajištěny dostatečné zásoby hotových výrobků, aby byl podnik schopen reagovat na poptávku.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 360} \quad (15)$$

4.2.3.4. Doba obratu pohledávek

Doba splatnosti pohledávek měří, kolik dní se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek. Říká nám tedy, za jakou dobu jsou v průměru pohledávky spláceny. Po tuto dobu jsou podniku odběratelé dlužní a podnik tak čeká na inkaso plateb za již provedené tržby za vyrobené výrobky a poskytnuté služby.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby} / 360} \quad (16)$$

4.2.3.5. Doba splatnosti krátkodobých závazků

Tento ukazatel udává dobu, po kterou zůstávají krátkodobé závazky neuhrazeny a podnik tak využívá bezplatný obchodní úvěr. Na tento ukazatel zaměřují svoji pozornost zejména věřitelé a obchodní partneři, protože pro ně představuje určitou důvěryhodnost daného podniku jako dlužníka.

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby} / 360} \quad (17)$$

4.2.4. Ukazatele likvidity

Likvidita je nutnou podmínkou pro dlouhodobou existenci podniku v podmínkách trhu, protože podnik musí být nejen rentabilní, ale musí být také schopen uhradit své závazky. V souvislosti s platební schopností se můžeme setkat se třemi základními pojmy:

- Solventnost – vyjadřuje schopnost podniku hradit včas, v požadované výši a na požadovaném místě všechny splatné závazky
- Likvidita – vyjadřuje schopnost podniku přeměnit aktiva na peněžní prostředky a těmi včas, v požadované podobě a na požadovaném místě uhradit všechny splatné závazky
- Likvidnost – definuje míru obtížnosti transformace majetku do hotovostní formy

4.2.4.1. Běžná likvidita

Běžná likvidita udává, kolikrát pokryjí oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Znamená tedy vyjádření, kolika korunami oběžných aktiv je kryta 1 Kč krátkodobých dluhů. Tento ukazatel je v centru pozornosti věřitelů, protože jim poskytuje informaci o tom, do jaké míry

jsou jejich krátkodobé investice chráněny hodnotou majetku. Výše tohoto ukazatele by se měla pohybovat v intervalu 1,5 – 2,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (18)$$

4.2.4.2. Pohotová likvidita

Pohotová likvidita se snaží odstranit z ukazatele běžné likvidity nejméně likvidní část oběžných aktiv – zásoby (suroviny, materiál, polotovary, nedokončenou výrobu a hotové výrobky). Důležitější než samotná hodnota tohoto ukazatele je její vývoj v čase. Podnik by si měl stanovit optimální výši a strukturu pohotových oběžných aktiv ve vztahu k celkovému objemu a povaze své činnosti. Nižší hodnota pohotové likvidity znamená nadměrnou váhu zásob ve struktuře aktiv podniku. Naopak vyšší hodnota ukazatele představuje vázanost značného objemu oběžných aktiv ve formě pohotových prostředků, která nepřinášejí téměř žádný úrok. Většinou se doporučuje, aby hodnota ukazatele pohotové likvidity neklesla pod 1,0.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (19)$$

4.2.4.3. Peněžní likvidita

Peněžní (okamžitá) likvidita udává momentální platební schopnost podniku. V čitateli jsou peněžní prostředky, do kterých jsou zahrnuty peníze na účtech (běžné účty a termínované účty se splatností do 3 měsíců) a v pokladně, dále volně obchodovatelné cenné papíry a také šeky a ceniny. Ve jmenovateli bývají uváděny „okamžitě splatné závazky“, avšak tímto způsobem nemůžeme ukazatel vypočítat, pokud máme k dispozici pouze účetní výkazy. Za „okamžitě splatné závazky“ se totiž považují závazky, které jsou splatné v den sestavení ukazatele a dříve.

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (20)$$

4.2.5. Ukazatele zadluženosti

Podnik používá na financování svých aktiv jak vlastní kapitál, tak i cizí kapitál. Důvod používání cizího kapitálu je získat výnos, který bude vyšší než úrok placený z cizího kapitálu. Používání cizích zdrojů tak ovlivňuje výnosnost kapitálu akcionářů a zároveň riziko. Informace o zadluženosti podniku je tedy důležitá zejména pro akcionáře, protože poskytují podniku rizikový kapitál. Ukazatele zadluženosti jsou ovlivňovány čtyřmi faktory, na které podniky berou ohled. Mezi tyto faktory patří daně, riziko, typ aktiv a stupeň finanční volnosti podniku.

4.2.5.1. Ukazatel věřitelského rizika

Obecně platí, že čím vyšší je hodnota ukazatele věřitelského rizika, tím vyšší je zadluženost podniku, a tím vyšší riziko nesou věřitelé i akcionáři. Tento ukazatel je dobré vždy posuzovat v souvislosti s celkovou výnosností, kterou podnik dosahuje z celkového vloženého kapitálu.

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \quad (21)$$

4.2.5.2. Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování vyjadřuje, jaká část podnikových aktiv je financována kapitálem akcionářů. Ukazatel dává do poměru vlastní kapitál a celková aktiva a je vlastně doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika. Celkový součet těchto dvou ukazatelů činí 100 %. Oba tyto ukazatele jsou pro hodnocení celkové finanční situace podniku nejvýznamnější.

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (22)$$

4.2.5.3. Míra zadluženosti (D/E)

Tento ukazatel poměří kapitál věřitelů s kapitálem akcionářů.

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (23)$$

4.2.5.4. Ukazatel úrokového krytí

Pomocí ukazatele úrokového krytí můžeme zjistit, kolikrát vytvořený zisk (před úroky a zdaněním) kryje úrokové platby. Pro podnik je samozřejmě žádoucí co nejvyšší hodnota tohoto ukazatele.

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{nákladové úroky}} \quad (24)$$

4.2.6. Ukazatele kapitálového trhu

Některé z těchto ukazatelů počítáme pomocí ceny akcie, proto si můžeme udělat představu o tom, jak je společnost hodnocena trhem.

4.2.6.1. Dividendový výnos

Tento ukazatel vyjadřuje procentuální výnos z dividendy ve vztahu k aktuální tržní ceně akcie. Pokud v průběhu let bude docházet ke změnám tržní ceny akcie, bude se měnit i hodnota tohoto ukazatele, přestože částka vyplacených dividend bude stejná.

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividenda na 1 akcii}}{\text{tržní cena akcie}} \quad (25)$$

4.2.6.2. Výplatní poměr

Výplatní poměr vypovídá o dividendové politice podniku a vyjadřuje, jak velký podíl vytvořeného čistého zisku je vyplácen akcionářům v podobě dividend.

$$\text{Výplatní poměr} = \frac{\text{dividenda na 1 akcii}}{\text{zisk po zdanění na 1 akcii}} \quad (26)$$

4.2.6.3. Aktivační poměr

Zisk, který není vyplacen v dividendách zůstává v podniku jako nerozdělený zisk, který je k dispozici pro podnikání. Aktivační poměr vyjadřuje velikost zisku reinvestovaného zpět do podniku.

$$\text{Aktivační poměr} = 1 - \text{výplatní poměr} \quad (27)$$

4.2.6.4. Ukazatel P/E

Ukazatel P/E vyjadřuje, kolik korun jsou investoři ochotni zaplatit za jednu korunu vykázaného zisku. Prostřednictvím tohoto ukazatele můžeme zjistit, jak je podnik hodnocen trhem a také očekávání investorů do budoucna.

$$\text{Ukazatel P/E} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk po zdanění na 1 akcii}} \quad (28)$$

4.3. Syntetické ukazatele

4.3.1. Altmanův index důvěryhodnosti (Altmanovo Z-skóre)

Profesor Edward Altman vycházel při konstrukci tohoto ukazatele z údajů podniků, které během sledovaného období prosperovaly nebo během následujících pěti let zbankrotovaly. Profesor Altman provedl statistickou analýzu souboru těchto podniků (diskriminační analýzu), jejímž výsledkem je rovnice důvěryhodnosti, do které se dosazují hodnoty finančních ukazatelů a na základě dosaženého výsledku je možné předpovědět, zda bude podnik prosperovat, anebo se jedná o podnik, kterému hrozí úpadek. Altmanův index důvěryhodnosti byl publikován ve dvou podobách, a to pro podniky s akciemi veřejně obchodovatelnými na burze a pro podniky neobchodované na trhu.

Pro podniky obchodované na trhu má index tuto podobu:

$$Z = 1,2 \cdot x_1 + 1,4 \cdot x_2 + 3,3 \cdot x_3 + 0,6 \cdot x_4 + 1,0 \cdot x_5 \quad (29)$$

kde

$$x_1 = \frac{\text{Čistý pracovní kapitál}}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$x_2 = \frac{\text{Zadržené výděvky}}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$x_3 = \frac{\text{Zisk před úroky a zdaněním}}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$x_4 = \frac{\text{Tržní hodnota vlastního kapitálu}}{\text{Účetní hodnota dluhu}}$$

$$x_5 = \frac{\textit{Tržby}}{\textit{Aktiva celkem}}$$

Podle výsledného Z-skóre je možné rozčlenit firmy do tří skupin:

1. Firmy s dobrou finančně-ekonomickou situací

Z-skóre > 2,99 („zóna prosperity“)

2. Firmy ohrožené bankrotem

Z-skóre < 1,81 („zóna bankrotu“)

3. Firmy s neurčitou situací

1,81 < Z-skóre < 2,99 („šedá zóna“)

Pro podniky neobchodované na trhu má index tuto podobu:

$$Z = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,998 x_5 \quad (30)$$

Proměnné jsou zde totožné jako v základním modelu, s výjimkou proměnné x_4 , která zde vyjadřuje poměr základního kapitálu a celkových dluhů podniku. Také kritérium hodnocení podniku je zde odlišné:

1. Firmy s dobrou finančně-ekonomickou situací

Z-skóre > 2,70 („zóna prosperity“)

2. Firmy ohrožené bankrotem

Z-skóre < 1,20 („zóna bankrotu“)

3. Firmy s neurčitou situací

1,20 < Z-skóre < 2,70 („šedá zóna“)

5. Charakteristika podniku

Družstvo DUP bylo založeno po skončení 2. světové války v Pelhřimově. Přípravný výbor svolal 22. července 1945 valnou hromadu a tehdy vzniklo družstvo pod názvem DUP – družstvo uměleckého průmyslu. Za členy družstva se přihlásilo celkem 30 lidí, kteří byli zároveň zaměstnanci. Hlavními výrobními předměty byly dřevěné kazety, figurky a talířky.

Orientace na výrobu kožené galanterie začala roku 1949, kdy byla produkce soustředěna zejména do oblasti výroby kožených a koženkových neceserů, manikúr a aktovek. V padesátých letech se výrazně zvyšovala výroba kožené galanterie a v roce 1956 se začalo zboží vyvážet. První zahraniční zakázka plynula do SSSR.

V šedesátých letech začaly postupně vznikat nové provozovny v Novém Rychnově, Počátkách, Pacově, Košetících a také v Pelhřimově.

Závod v Novém Rychnově se zabývá výrobou manikúr a kovovýrobou. Výroba manikúr představuje v současnosti zhruba 50 % celkového sortimentu a jedná se hlavně o zakázky pro Mladou Boleslav.

Výrobní program v Počátkách tvoří zejména produkce kožených a koženkových částí k invalidním vozíkům. Tyto části jsou specializované a vyrábějí se pouze v malých kusových sériích. Dále je zde výroba zaměřena na koženou galanterii.

Závod v Pacově se soustředil na výrobu těžké kožené galanterie, do které můžeme zařadit kosmetické kufříky, ataše a pilotní kufry, sportovní a cestovní kabely a také školní aktovky. Provoz v tomto závodě byl však v roce 2002 ukončen.

Závod v Košetících se zabýval výrobou veškeré kožené galanterie kromě výroby manikúr. Avšak i zde byl provoz v roce 1996 zrušen.

V Pelhřimově se jednalo o vznik nové výrobní haly a nové administrativní budovy družstva. V současnosti se zde vyrábí lehká kožená galanterie, do které patří manikúry, necesery, šitíčka, etue, perečníky a dále drobné výrobky kožené galanterie.

Velmi důležitým mezníkem byla doba transformace, kdy všechna družstva musela být do 1.1.1993 transformována. Od tohoto roku už nemuseli být zaměstnanci družstva zároveň členy družstva a podnik jim pak musel vyplatit transformační podíl. Vyplácení těchto podílů probíhá i v současné době.

Co se týká odbytu výrobků, tak do roku 1990 ho zajišťoval PZO Pragoexport Praha a INTERCOOP Bratislava. Po roce 1990 už byl odbyt zajišťován samostatným oddělením odbytu. Současné největšími odbytišti výrobků družstva DUP Pelhřimov jsou země bývalého Sovětského svazu, Slovensko, Rakousko, Německo, Maďarsko, Polsko, Dánsko a Holandsko.

V roce 2001 se družstvo DUP Pelhřimov stalo novým vlastníkem Pivovaru Pelhřimov.

V současnosti má družstvo cca 215 zaměstnanců a můžu říci, že během posledních let se tento počet stabilizoval. Nejvyšším výkonným orgánem je členská schůze, která má 70 členů. Členská schůze se schází jedenkrát ročně a v její moci je změna stanov. Nižším orgánem je představenstvo, které má 5 členů a ze svého středu si volí předsedu.

V roce 2004 udělilo BVQI (Qualit Veritas Quality International) družstvu DUP Pelhřimov Certifikát v oblasti výroby a prodeje manikurovacích součástí a nástrojů drobné kovodělné výroby, dále v oblasti výroby drobných tvářených a obráběných kovových dílů a také v oblasti tepelného zpracování a galvanického pokovování dílů. Všechny tyto oblasti byly posuzovány s požadavky systémové normy jakosti ISO 9001:2000.

Co se týká veletrhů a výstav, tak DUP Pelhřimov se každý rok v srpnu účastní veletrhu KABO v Brně, kde představuje zejména výrobky kožené galanterie. Dále družstvo prezentuje své výrobky na kontraktačních výstavách, kterých se zhruba pětkrát za rok účastní především v Praze a Brně. Důležitou oblastí je také nepravidelná účast v zahraničí – západní Evropě a Rusku, kde si DUP Pelhřimov pronajímá výstavní plochu nebo se jedná o nabízení výrobků ostatním prodejcům.

6. Vlastní charakteristika podniku

6.1. Technika procentního rozboru

6.1.1. Horizontální a vertikální analýza rozvahy

Jak už jsem zmínila v teoretické části svojí diplomové práce, horizontální analýza mi pomůže sledovat vývoj jednotlivých položek v čase. Provedením vertikální analýzy dále stanovím, jak se jednotlivé položky rozvahy podílely na celkové bilanční sumě. Situaci podniku budu vždy hodnotit zvlášť za období 1996 – 2000 a období 2001 – 2005, a to kvůli dodržování vzájemné srovnatelnosti údajů (viz důvody uvedené v úvodu práce). Po každé provedené dílčí analýze prvního a druhého období se vždy podívám na obě období současně a zhodnotím nejdůležitější údaje. Svoji pozornost budu soustředit na nejdůležitější položky rozvahy a horizontální a vertikální analýzu v plném rozsahu uvedu v příloze diplomové práce.

Tab. č. 1 – Horizontální analýza aktiv (1996 – 1998)

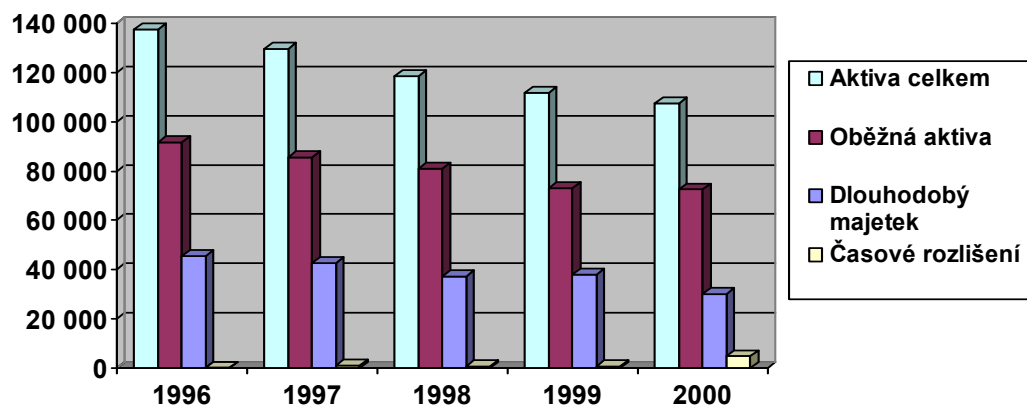
Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Aktiva celkem	137 451	-8 005	-5,8	129 446	-10 907	-8,4	118 539
Dlouhodobý majetek	45 460	-2 720	-6,0	42 740	-5 598	-13,1	37 142
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 301	42	3,2	1 343	-194	-14,4	1 149
Dlouhodobý hmotný majetek	42 149	-2 762	-6,6	39 387	-3 404	-8,6	35 983
Dlouhodobý finanční majetek	2 010	0	0,0	2 010	-2 000	-99,5	10
Oběžná aktiva	91 790	-6 064	-6,6	85 726	-4 932	-5,8	80 794
Zásoby	55 986	-2 915	-5,2	53 071	-3 958	-7,5	49 113
Dlouhodobé pohledávky	0	0		0	0		0
Krátkodobé pohledávky	25 681	-602	-2,3	25 079	-1 389	-5,5	23 690
Krátkodobý finanční majetek	10 123	-2 547	-25,2	7 576	415	5,5	7 991
Časové rozlišení	201	779	387,6	980	-377	-38,5	603

Tab. č. 2 – Horizontální analýza aktiv (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Aktiva celkem	118 539	-6 875	-5,8	111 664	-4 099	-3,7	107 565
Dlouhodobý majetek	37 142	832	2,2	37 974	-7 789	-20,5	30 185
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 149	-493	-42,9	656	-320	-48,8	336
Dlouhodobý hmotný majetek	35 983	-3 675	-10,2	32 308	-2 469	-7,6	29 839
Dlouhodobý finanční majetek	10	5 000	50 000,0	5 010	-5 000	-99,8	10
Oběžná aktiva	80 794	-7 897	-9,8	72 897	-375	-0,5	72 522

Zásoby	49 113	-5 930	-12,1	43 183	-218	-0,5	42 965
Dlouhodobé pohledávky	0	0		0	0		0
Krátkodobé pohledávky	23 690	-3 047	-12,9	20 643	1 571	7,6	22 214
Krátkodobý finanční majetek	7 991	1 080	13,5	9 071	-1 728	-19,0	7 343
Časové rozlišení	603	190	31,5	793	4 065	512,6	4 858

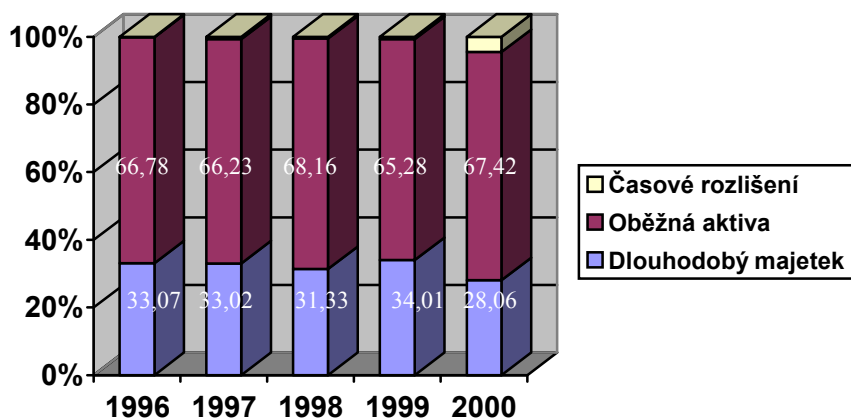
Graf č. 1 – Vývoj aktiv – horizontální analýza (1996 – 2000)

Tab. č. 3 – Vertikální analýza aktiv (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Aktiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Dlouhodobý majetek	33,07%	33,02%	31,33%	34,01%	28,06%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,95%	1,04%	0,97%	0,59%	0,31%
Dlouhodobý hmotný majetek	30,66%	30,43%	30,36%	28,93%	27,74%
Dlouhodobý finanční majetek	1,46%	1,55%	0,01%	4,49%	0,01%
Oběžná aktiva	66,78%	66,23%	68,16%	65,28%	67,42%
Zásoby	40,73%	41,00%	41,43%	38,67%	39,94%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Krátkodobé pohledávky	18,68%	19,37%	19,98%	18,49%	20,65%
Krátkodobý finanční majetek	7,36%	5,85%	6,74%	8,12%	6,83%
Časové rozlišení	0,15%	0,75%	0,51%	0,71%	4,52%

Graf č. 2 – Vývoj aktiv – vertikální analýza (1996 – 2000)

Jak je patrné z grafu č. 1, tak během období 1996 – 2000 se celková bilanční suma každým rokem snižovala. Celková výše aktiv se tak od roku 1996 z 137 451 tis. Kč snížila na 107 565 tis. Kč v roce 2000. Nejvýraznější byl tento pokles v roce 1998 a to o 10 907 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 8,4 %. Z provedené vertikální analýzy rozvahy (hodnoty jsem zde zaokrouhlovala na dvě desetinná místa, abych předešla větším nepřesnostem způsobeným zaokrouhlováním) jsem zjistila, že podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech se pohyboval kolem 33 % a kolem 67 % tvořila oběžná aktiva. Podíl časového rozlišení (dříve ostatních aktiv) je téměř zanedbatelný, protože kromě roku 2000, kdy podíl činil necelých 5 %, nedosáhl ve sledovaných letech ani 1 %.

Dlouhodobý majetek vykazoval kromě roku 1999 klesající průběh. V tomto roce byl však růst dlouhodobých aktiv pouze 2,2 % a byl způsoben zvýšením dlouhodobého finančního majetku o 5 000 tis. Kč. Největší meziroční pokles zaznamenal dlouhodobý majetek v roce 2000, kdy se snížil o 20,5 %, což bylo způsobeno snížením dlouhodobého finančního majetku a dlouhodobého hmotného majetku. Nejvýznamnější položkou dlouhodobého majetku byl dlouhodobý hmotný majetek, který v roce 2000 tvořil téměř 100 % stálých aktiv a na celkových aktivech se podílel přibližně 30 %. Výše dlouhodobého nehmotného majetku byla během sledovaných let nevýznamná, protože nejvyšší hodnoty 1 343 tis. Kč dosáhl nehmotný majetek v roce 1997 a tato hodnota příslušela položce „Software.“

Hodnota oběžného majetku se každým rokem také snižovala, z 91 790 tis. Kč v roce 1996 poklesla až na 72 522 tis. Kč v roce 2000. Nejvýznamnější položkou oběžných aktiv byly zásoby, které zaznamenaly v roce 1999 největší meziroční pokles, a to o 5 930 tis. Kč, což v procentním vyjádření znamená 12,1 %. Dlouhodobé pohledávky nevykazovalo družstvo DUP Pelhřimov žádné a z krátkodobých pohledávek převažovaly pohledávky z obchodních vztahů, které tvořily téměř 100 % krátkodobých pohledávek. Nejlikvidnějším aktivem jsou samozřejmě peníze v hotovosti a potom peníze na účtu v bance. Tento finanční majetek potřebuje podnik k tomu, aby byl schopen hradit své závazky ve lhůtě splatnosti. Výše krátkodobého finančního majetku dosahovala během sledovaných let průměrně 7,00 % celkových aktiv.

Tab. č. 4 – Horizontální analýza aktiv (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Aktiva celkem	144 289	-22 504	-15,6	121 785	-13 323	-10,9	108 462
Dlouhodobý majetek	37 377	-1 112	-3,0	36 265	-3 186	-8,8	33 079
Dlouhodobý nehmotný majetek	265	57	21,5	322	-97	-30,1	225
Dlouhodobý hmotný	37 102	-1 169	-3,2	35 933	-3 089	-8,6	32 844

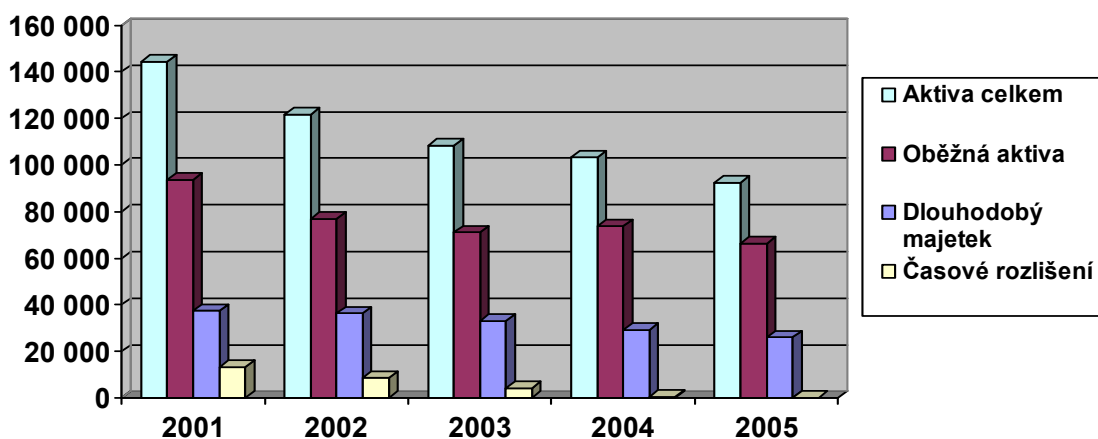

majetek							
Dlouhodobý finanční majetek	10	0	0,0	10	0	0,0	10
Oběžná aktiva	93 659	-16 666	-17,8	76 993	-880	-1,9	71 056
Zásoby	47 052	-1 545	-3,3	45 507	-880	-1,9	44 627
Dlouhodobé pohledávky	0	0		0	295		295
Krátkodobé pohledávky	22 557	-5 069	-22,5	17 488	-3 312	-18,9	14 176
Krátkodobý finanční majetek	24 050	-10 052	-41,8	13 998	-2 040	-14,6	11 958
Časové rozlišení	13 253	-4 726	-35,7	8 527	-4 200	-49,3	4 327

Tab. č. 5 – Horizontální analýza aktiv (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Aktiva celkem	108 462	-5 163	-4,8	103 299	-10 865	-10,5	92 434
Dlouhodobý majetek	33 079	-3 940	-11,9	29 139	-3 137	-10,8	26 002
Dlouhodobý nehmotný majetek	225	-121	-53,8	104	-54	-51,9	50
Dlouhodobý hmotný majetek	32 844	-3 819	-11,6	29 025	-3 083	-10,6	25 942
Dlouhodobý finanční majetek	10	0	0,0	10	0	0,0	10
Oběžná aktiva	71 056	2 650	3,7	73 706	-7 418	-10,1	66 288
Zásoby	44 627	-3 242	-7,3	41 385	980	2,4	42 365
Dlouhodobé pohledávky	295	50	16,9	345	-255	-73,9	90
Krátkodobé pohledávky	14 176	-5 035	-35,5	9 141	3 007	32,9	12 148
Krátkodobý finanční majetek	11 958	10 877	91,0	22 835	-11 150	-48,8	11 685
Časové rozlišení	4 327	-3 873	-89,5	454	-310	-68,3	144

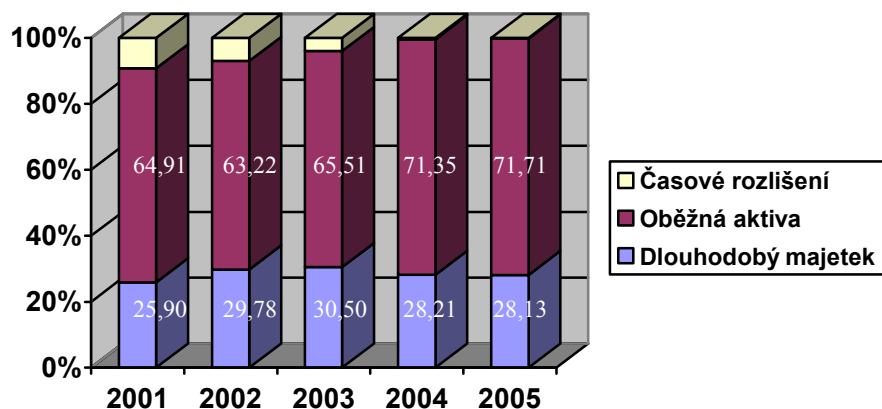
Graf č. 3 – Vývoj aktiv – horizontální analýza (2001 – 2005)

Tab. č. 6 – Vertikální analýza aktiv (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Aktiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Dlouhodobý majetek	25,90%	29,78%	30,50%	28,21%	28,13%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,18%	0,26%	0,21%	0,10%	0,05%
Dlouhodobý hmotný majetek	25,71%	29,51%	30,28%	28,10%	28,07%
Dlouhodobý finanční majetek	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Oběžná aktiva	64,91%	63,22%	65,51%	71,35%	71,71%
Zásoby	32,61%	37,37%	41,15%	40,06%	45,83%
Dlouhodobé pohledávky	0,00%	0,00%	0,27%	0,33%	0,10%
Krátkodobé pohledávky	15,63%	14,36%	13,07%	8,85%	13,14%
Krátkodobý finanční majetek	16,67%	11,49%	11,03%	22,11%	12,64%
Časové rozlišení	9,19%	7,00%	3,99%	0,44%	0,16%

Graf č. 4 – Vývoj aktiv – vertikální analýza (2001 – 2005)

Nyní se podrobněji podívám na období 2001 – 2005. Celková bilanční suma se opět každým rokem snížila, největší meziroční pokles celkových aktiv byl v roce 2002, kdy se celková bilanční suma ubyla o 22 504 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 15,6 %. Jak jsem zjistila z vertikální analýzy rozvahy, tak podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech se pohyboval průměrně kolem 28 % a podíl oběžných aktiv dosahoval průměrně 67 %. Časové rozlišení (dříve ostatní aktiva) v roce 2001 tvořilo 9,19 % celkových aktiv, v roce 2002 přesně 7 % a v roce 2003 necelá 4 %, v ostatních letech se nejedná o významnou položku.

U dlouhodobého majetku je jasně patrný klesající trend, který byl způsoben zejména poklesem dlouhodobého hmotného majetku. Největší meziroční pokles zaznamenal dlouhodobý majetek v roce 2004, kdy se snížil téměř o 12 %, což bylo způsobeno zejména snížením dlouhodobého hmotného majetku také zhruba o 12 %. Nejvýznamnější položkou dlouhodobého majetku byl právě dlouhodobý hmotný majetek, kdy jeho podíl na celkových stálých aktivech neklesl během sledovaných let pod 99 %. Výše dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého finančního majetku byla během sledovaných let téměř nulová.

Výše oběžného majetku se každým rokem také snižovala, výjimkou byl rok 2004, kdy se oběžná aktiva zvýšila o 3,7 %, což bylo způsobeno nárůstem krátkodobého finančního majetku o 91 %, a zejména došlo ke zvýšení peněz na bankovních účtech. Nejvýznamnější položkou oběžných aktiv byly zásoby, na kterých se nejvíce podílel materiál. Dlouhodobé pohledávky nevykazovalo družstvo DUP Pelhřimov téměř žádné a z krátkodobých pohledávek převažovaly pohledávky z obchodních vztahů. Krátkodobý finanční majetek se během tohoto období poměrně dost zvýšil, což bylo způsobeno zejména růstem peněz na bankovních účtech, které podnik použil na splátky svých úvěrů.

Velice zajímavý je pohled na rozvahu, konkrétně na celková aktiva, za deset uvedených let. U celkových aktiv je velice patrný klesající trend. V roce 2001 došlo k nárůstu hodnoty aktiv o 36 724 tis. Kč, v procentním vyjádření se jedná o navýšení o 34,1 %, a to v důsledku koupě Pivovaru Pelhřimov. Tento nákup zapříčinil zvýšení hodnoty dlouhodobého hmotného majetku o 24,3 %, v rámci kterého došlo k nárůstu pozemků, staveb a samostatných movitých věcí a souboru movitých věcí. Poměrně velký meziroční nárůst zaznamenala v roce 2001 i oběžná aktiva, která se zvýšila o 21 137 tis. Kč. Na růstu oběžných aktiv se nejvíce podílelo zvýšení krátkodobého finančního majetku o 16 707 tis. Kč, oproti předešlým rokům můžeme konstatovat, že se jednalo o trvalý nárůst finančního majetku, a to zejména peněz na bankovních účtech.

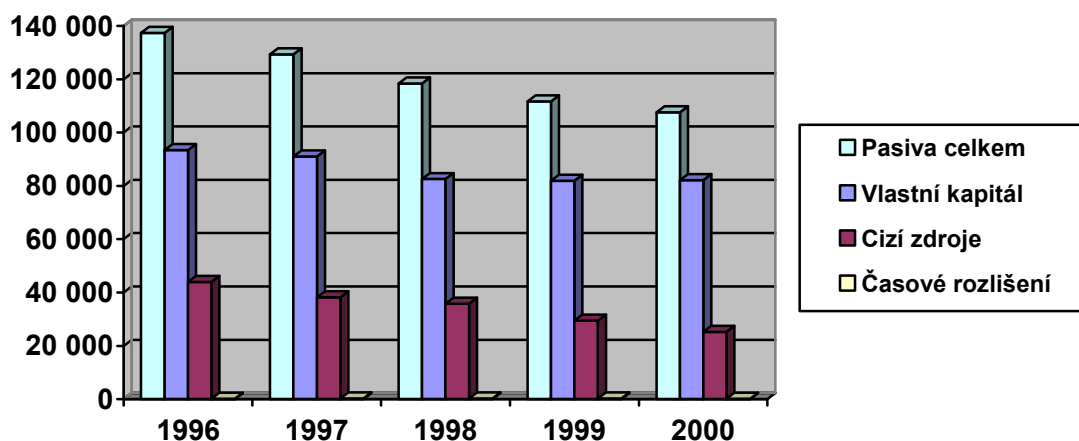
Tab. č. 7 – Horizontální analýza pasiv (1996 – 1998)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Pasiva celkem	137 451	-8 005	-5,8	129 446	-10 907	-8,4	118 539
Vlastní kapitál	93 467	-2 422	-2,6	91 045	-8 461	-9,3	82 584
Základní kapitál	22 330	-3 570	-16,0	18 760	-8 614	-45,9	10 146
Kapitálové fondy	0	0		0	0		0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	70 803	164	0,2	70 967	1 140	1,6	72 107
VH minulých let	0	0		0	0		0
VH běžného účetního období	334	984	294,6	1 318	-987	-74,9	331
Cizí zdroje	43 897	-5 661	-12,9	38 236	-2 429	-6,4	35 807
Rezervy	291	-291	-100,0	0	0		0
Dlouhodobé závazky	2 750	-280	-10,2	2 470	-1 293	-52,3	1 177
Krátkodobé závazky	9 926	-3 365	-33,9	6 561	299	4,6	6 860
Bankovní úvěry a výpomoci	30 930	-1 725	-5,6	29 205	-1 435	-4,9	27 770
Časové rozlišení	87	78	89,7	165	-17	-10,3	148

Tab. č. 8 – Horizontální analýza pasiv (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Pasiva celkem	118 539	-6 875	-5,8	111 664	-4 099	-3,7	107 565
Vlastní kapitál	82 584	-618	-0,7	81 966	256	0,3	82 222
Základní kapitál	10 146	-1 698	-16,7	8 448	-1 509	-17,9	6 939
Kapitálové fondy	0	0		0	0		0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	72 107	166	0,2	72 273	965	1,3	73 238
VH minulých let	0	0		0	0		0
VH běžného účetního období	331	914	276,1	1 245	800	64,3	2 045
Cizí zdroje	35 807	-6 326	-17,7	29 481	-4 224	-14,3	25 257
Rezervy	0	91		91	-32	-35,2	59
Dlouhodobé závazky	1 177	-728	-61,9	449	2 203	490,6	2 652
Krátkodobé závazky	6 860	81	1,2	6 941	605	8,7	7 546
Bankovní úvěry a výpomoci	27 770	-5 770	-20,8	22 000	-7 000	-31,8	15 000
Časové rozlišení	148	69	46,6	217	-131	-60,4	86

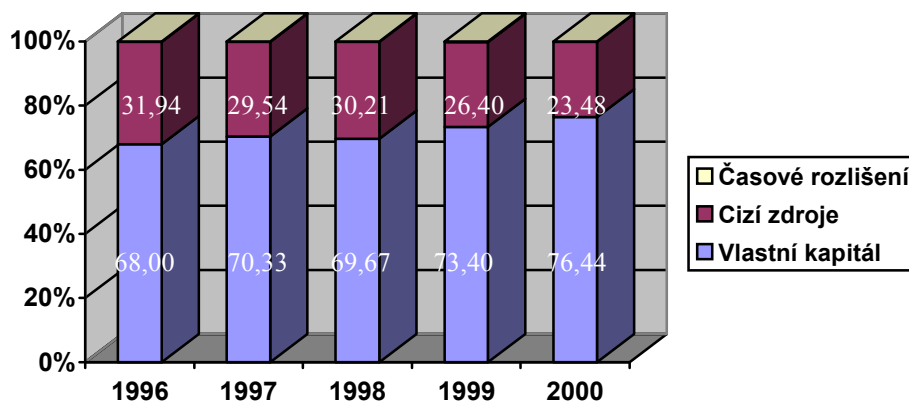
Graf č. 5 – Vývoj pasiv – horizontální analýza (1996 – 2000)

Tab. č. 9 – Vertikální analýza pasiv (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Pasiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	68,00%	70,33%	69,67%	73,40%	76,44%
Základní kapitál	16,25%	14,49%	8,56%	7,57%	6,45%
Kapitálové fondy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	51,51%	54,82%	60,83%	64,72%	68,09%
VH minulých let	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
VH běžného účetního období	0,24%	1,02%	0,28%	1,11%	1,90%
Cizí zdroje	31,94%	29,54%	30,21%	26,40%	23,48%
Rezervy	0,21%	0,00%	0,00%	0,08%	0,05%
Dlouhodobé závazky	2,00%	1,91%	0,99%	0,40%	2,47%
Krátkodobé závazky	7,22%	5,07%	5,79%	6,22%	7,02%
Bankovní úvěry a výpomoci	22,50%	22,56%	23,43%	19,70%	13,95%
Časové rozlišení	0,06%	0,13%	0,12%	0,20%	0,08%

Graf č. 6 – Vývoj pasiv – vertikální analýza (1996 – 2000)

Vývoj celkového objemu pasiv samozřejmě odpovídá vývoji celkového objemu aktiv. Ve sledovaném období roků 1996 až 2000 došlo k poklesu bilanční sumy z 137 451 tis. Kč na 107 565 tis. Kč v roce 2000. Nejvýrazněji se bilanční suma snížila v roce 1998 a to o 10 907 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 8,4 %. Snížení bilanční sumy bylo způsobeno poklesem vlastního i cizího kapitálu. Podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech byl kolem 70 % a zhruba 30 % tvořily cizí zdroje. Podíl časového rozlišení (dříve ostatních pasiv) na celkových pasivech byl zanedbatelný, protože během sledovaných let nedosahoval ani 1 %.

Přestože vlastní kapitál se každým rokem snižoval (nárůst v roce 2000 o 0,3 % nebyl významný), tak jeho podíl na celkových pasivech se neustále zvyšoval. Výjimkou byl rok 1998, kdy došlo k meziročnímu snížení vlastního kapitálu o 9,3 %, což snížilo jeho podíl na celkových pasivech těsně pod 70 %. Na tomto poklesu se nejvíce podílel snižující se základní kapitál, který v tomto roce poklesl o 8 614 tis. Kč. U družstva DUP Pelhřimov jasně převažovalo financování z vlastních zdrojů, podíl cizích zdrojů na celkovém financování se pohyboval zhruba kolem jedné třetiny (v roce 1999 a 2000 to bylo ještě méně). Takto financované podniky nazývají analytici „konzervativně financované“. Nejdůležitější položkou vlastního kapitálu, která se každým rokem zvyšovala, byl nedělitelný fond. Ten v roce 2000 tvořil 89 % vlastního kapitálu a 68,09 % celkových pasiv.

Cizí zdroje ve sledovaném období neustále klesaly. V roce 1996 byla jejich hodnota 43 897 tis. Kč a tato hodnota se během sledovaných let snížila až na 25 257 tis. Kč v roce 2000. Nejvíce se na cizích zdrojích podílely bankovní úvěry a výpomoci, v roce 1996 byl tento podíl 70 % a jejich hodnota činila 30 930 tis. Kč. V roce 2000 se tento podíl pohyboval kolem 60 % a hodnota této položky byla 15 000 tis. Kč. Výše bankovních úvěrů se tedy

během sledovaných let snížila celkem o 15 930 tis. Kč, což je pozitivní signál, že družstvo DUP Pelhřimov je schopné splácet svoje bankovní úvěry.

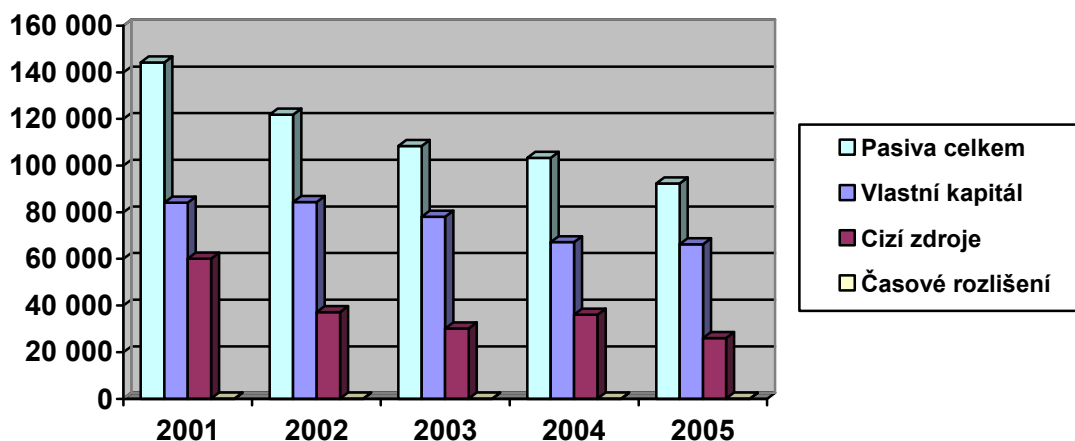
Tab. č. 10 – Horizontální analýza pasiv (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Pasiva celkem	144 289	-22 504	-15,6	121 785	-13 323	-10,9	108 462
Vlastní kapitál	84 164	313	0,4	84 477	-6 281	-7,4	78 196
Základní kapitál	5 191	-559	-10,8	4 632	-227	-4,9	4 405
Kapitálové fondy	0	0		0	0		0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	72 677	472	0,6	73 149	211	0,3	73 360
VH minulých let	2 045	2 714	132,7	4 759	1 241	26,1	6 000
VH běžného účetního období	4 215	-2 314	-54,4	1 937	-7 506	-387,5	-5 569
Cizí zdroje	60 028	-22 842	-38,1	37 186	-7 014	-18,9	30 172
Rezervy	192	-177	-92,2	15	-15	-100,0	0
Dlouhodobé závazky	10 472	-3 855	-36,8	6 617	-3 619	-54,7	2 998
Krátkodobé závazky	12 364	-3 310	-26,8	9 054	-880	-9,7	8 174
Bankovní úvěry a výpomoci	37 000	-15 500	-41,9	21 500	-2 500	-11,6	19 000
Časové rozlišení	97	25	25,8	122	-28	-23,0	94

Tab. č. 11 – Horizontální analýza pasiv (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Pasiva celkem	108 462	-5 163	-4,8	103 299	-10 865	-10,5	92 434
Vlastní kapitál	78 196	-11 072	-14,2	67 124	-885	-1,3	66 239
Základní kapitál	4 405	-370	-8,4	4 035	-613	-15,2	3 422
Kapitálové fondy	0	0		0	0		0
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	73 360	1 573	2,1	74 933	-405	-0,5	74 528
VH minulých let	6 000	-7 569	-126,2	-1 569	-10 275	654,9	-11 844
VH běžného účetního období	-5 569	-4 706	84,5	-10 275	10 408	-101,3	133
Cizí zdroje	30 172	5 937	19,7	36 109	-9 978	-27,6	26 131
Rezervy	0	0		0	0		0
Dlouhodobé závazky	2 998	-2 998	-100,0	0	0		0
Krátkodobé závazky	8 174	-65	-0,8	8 109	2 572	31,7	10 681
Bankovní úvěry a výpomoci	19 000	9 000	47,4	28 000	-12 550	-44,8	15 450
Časové rozlišení	94	-28	-29,8	66	-2	-3,0	64

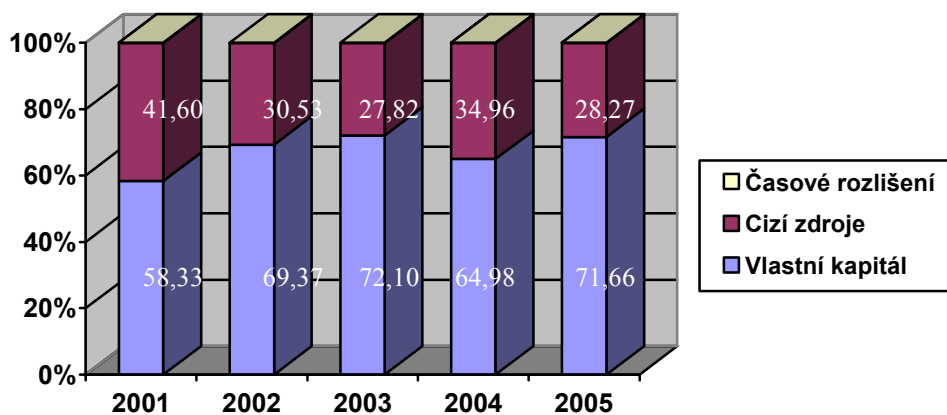
Graf č. 7 – Vývoj pasiv – horizontální analýza (2001 – 2005)

Tab. č. 12 – Vertikální analýza pasiv (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Pasiva celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	58,33%	69,37%	72,10%	64,98%	71,66%
Základní kapitál	3,60%	3,80%	4,06%	3,91%	3,70%
Kapitálové fondy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	50,37%	60,06%	67,64%	72,54%	80,63%
VH minulých let	1,42%	3,91%	5,53%	-1,52%	-12,81%
VH běžného účetního období	2,95%	1,59%	-5,13%	-9,95%	0,14%
Cizí zdroje	41,60%	30,53%	27,82%	34,96%	28,27%
Rezervy	0,13%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	7,26%	5,43%	2,76%	0,00%	0,00%
Krátkodobé závazky	8,57%	7,43%	7,54%	7,85%	11,56%
Bankovní úvěry a výpomoci	25,64%	17,65%	17,52%	27,11%	16,71%
Časové rozlišení	0,07%	0,10%	0,08%	0,06%	0,07%

Graf č. 8 – Vývoj pasiv – vertikální analýza (2001 – 2005)

Jako v předchozích letech vývoj celkového objemu pasiv odpovídá vývoji celkového objemu aktiv. Celková bilanční suma se v letech 2001 – 2005 opět každým rokem snižovala, největší

meziroční pokles celkových aktiv byl v roce 2002, kdy se celková bilanční suma snížila o 22 504 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 15,6 %. Snížení bilanční sumy bylo způsobeno poklesem vlastního i cizího kapitálu. Podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech byl poměrně proměnlivý, v roce 2001 tvořil 58 % celkových pasiv a v roce 2005 dosahoval 71 % celkové bilanční sumy. Obdobně se vyvíjel i podíl cizích zdrojů na celkových pasivech. V roce 2001 tvořily cizí zdroje 41 % celkových pasiv a v roce 2005 klesl jejich podíl na 28 %. Podíl časového rozlišení (dříve ostatních pasiv) na celkových pasivech je zanedbatelný, protože v uvedeném období nedosahoval ani 1 %.

Hodnota vlastního kapitálu se od roku 2001 z hodnoty 84 164 tis. Kč snížila až na 66 239 tis. Kč v roce 2005. Nejvýznamnější položkou vlastního kapitálu, která se každým rokem zvyšovala, výjimkou byl rok 2005, kdy došlo k jejímu poklesu o 0,5 %, byl nedělitelný fond. Tento fond tvoří družstvo DUP Pelhřimov každý rok ve stejné výši, a to 62 790 tis. Kč. Hodnota nedělitelného fondu a ostatních fondů, které družstvo tvoří ze zisku, převyšovala v letech 2004 a 2005 hodnotu vlastního kapitálu. Hodnota vlastního kapitálu byla totiž snížena o výsledek hospodaření minulých let, kdy výsledkem hospodaření za účetní období byla v roce 2003 ztráta ve výši 5 569 tis. Kč a v roce 2004 ztráta 10 275 tis. Kč. Tyto dvě ztráty byly pak v následujících letech (2004 a 2005) zaznamenány v rozvaze jako neuhrazená ztráta minulých let. Družstvo DUP Pelhřimov udává jako důvod vzniklé ztráty nedostatek zakázek.

Horizontální a vertikální analýzou cizích zdrojů jsem zjistila, že nejvíce se na cizích zdrojích ve sledovaných letech podílely bankovní úvěry a výpomoci. Jejich podíl byl během tohoto období kolem 60 %, výjimku tvořil rok 2004, kdy bankovní úvěry dosáhly 77 % cizích zdrojů. Bankovní úvěry se v tomto roce zvýšily o 47 %, což odpovídalo hodnotě 9 000 tis. Kč. V letech 2001 – 2005 byly bankovní úvěry a výpomoci tvořeny ze 100 % krátkodobými bankovními úvěry.

Nyní se podívám na vývoj celkových pasiv za období deseti sledovaných let. Na první pohled je patrné zvýšení bilanční sumy v roce 2001, kdy se družstvo DUP Pelhřimov stalo novým vlastníkem Pivovaru Pelhřimov. V tomto roce došlo zejména k nárůstu cizích zdrojů, a to o 137,7 %. Na tomto zvýšení se nejvíce podílel nárůst bankovních úvěrů, které se meziročně zvýšily o 146,7 %, což odpovídalo hodnotě 22 000 tis. Kč. Na tomto zvýšení se zčásti podílela právě koupě Pivovaru Pelhřimov, kdy si družstvo vzalo na tento nákup úvěr od GE Money Bank ve výši 12 000 tis. Kč a budova pivovaru je tedy zatížena zástavním právem této banky. Dlouhodobé závazky zaznamenaly výraznější nárůst v roce 2001, jednalo se konkrétně

o jiné závazky, příčina tohoto zvýšení mi však není blíže známa. Co se týká krátkodobých závazků, tak došlo v roce 2001 zejména ke zvýšení závazků z obchodních vztahů a státních daňových závazků a dotací. Pokud se podívám na vývoj vlastního kapitálu v letech 1996 – 2005, tak velice patrný je trvalý pokles základního kapitálu, který se z hodnoty 22 330 tis. Kč v roce 1996 dostal až na 3 422 tis. Kč v roce 2005. V roce 1996 tvořil základní kapitál téměř 24 % vlastního kapitálu, v roce 2005 už to bylo pouze 5 %.

6.1.2. Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Z důvodu větší přehlednosti je vhodné zkoumat výkaz zisku a ztráty podle jednotlivých úrovní, to znamená nejdříve výsledek hospodaření za účetní období, dále provozní, finanční a mimořádný.

Tab. č. 13 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (96 – 98)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Přidaná hodnota	64 353	-8 973	-13,9	55 380	-3 626	-6,5	51 754
Provozní HV	6 878	-1 413	-20,5	5 465	-2 021	-37,0	3 444
Finanční HV	-6 500	1 504	23,1	-4 996	-1 633	32,7	-6 629
Mimořádný HV	73	877	1201,4	950	1 983	208,7	2 933
HV za účetní období	334	984	294,6	1 318	-987	-74,9	331
HV před zdaněním	482	1 200	249,0	1 682	-1 277	-75,9	405

Tab. č. 14 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (98 – 00)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Přidaná hodnota	51 754	-2 980	-5,8	48 774	-3 588	-7,4	45 186
Provozní HV	3 444	1 817	52,8	5 261	-509	-9,7	4 752
Finanční HV	-6 629	3 020	-45,6	-3 609	1 523	-42,2	-2 086
Mimořádný HV	2 933	-2 848	-97,1	85	217	255,3	302
HV za účetní období	331	914	276,1	1 245	800	64,3	2 045
HV před zdaněním	405	1 369	338,0	1 774	1 354	76,3	3 128

Z výše uvedených tabulek je patrné, že přidaná hodnota během let 1996 – 2000 neustále klesala, provozní výsledek hospodaření také zaznamenal klesající trend s výjimkou roku 1999, kdy došlo k výraznějšímu růstu. Finanční výsledek hospodaření se neustále pohyboval v záporných číslech a mimořádný výsledek hospodaření naopak každým rokem rostl, kromě roku 1999, kdy došlo k výraznému poklesu. Hospodářský výsledek za účetní období a stejně tak hospodářský výsledek po zdanění, se střídavě zvyšoval a snižoval, kromě roku 2000, kdy zaznamenal opětovně růst, a stejně se tedy vyvíjel i výsledek hospodaření před zdaněním.

Tab. č. 15 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (01 – 03)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Přidaná hodnota	52 925	3 999	7,6	56 924	-9 136	-16,0	47 788
Provozní HV	8 056	-2 929	-36,4	5 127	-9 378	-182,9	-4 251
Finanční HV	-3 165	738	23,3	-2 427	722	29,7	-1 705
Mimořádný HV	234	-227	-97,0	7	12	171,4	19
HV za účetní období	4 251	-2 314	-54,4	1 937	-7 506	-387,5	-5 569
HV před zdaněním	5 175	-2 462	-47,6	2 713	-8 650	-318,8	-5 937

Tab. č. 16 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (03 – 05)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Přidaná hodnota	47 788	-11 272	-23,6	36 516	14 513	39,7	51 029
Provozní HV	-4 251	-4 272	100,5	-8 523	10 680	125,3	2 157
Finanční HV	-1 705	-137	8,0	-1 842	-66	3,6	-1 908
Mimořádný HV	19	20	105,3	39	101	259,0	140
HV za účetní období	-5 569	-4 706	84,5	-10 275	10 408	101,3	133
HV před zdaněním	-5 937	-4 389	73,9	-10 326	10 715	103,8	389

Co se týče let 2001 – 2005, tak oproti předchozímu období je určitě pozitivní, že v letech 2002 a 2005 došlo k růstu přidané hodnoty. Avšak provozní výsledek hospodaření se dostal ve dvou letech do záporných čísel. Finanční výsledek hospodaření se stejně jako v předchozích letech pohyboval v záporných číslech a mimořádný výsledek hospodaření každým rokem rostl, kromě roku 2002, kdy došlo k jeho poklesu. Hospodářským výsledkem za rok 2003 a následně 2004 byla poměrně vysoká ztráta, která v roce 2005 přešla do minimální výše zisku.

Pokud se na uvedené údaje podívám souhrnně za deset let, tak zjistím, že přidaná hodnota během prvních pěti let neustále klesala, během dalších pěti let však docházelo k určitému kolísání v této položce. Co se týká provozního výsledku hospodaření, tak ten v roce 2001 zaznamenal zvýšení o 3 304 tis. Kč, avšak v letech 2003 a 2004 dosáhl záporných hodnot. Finanční výsledek hospodaření se pohyboval během uvedených deseti let pouze v záporných číslech, během posledních let však dosahoval nižších záporných hodnot než v letech předchozích. Mimořádný výsledek hospodaření byl během celého období téměř zanedbatelný, výjimkou byl rok 1998, kdy dosáhl hodnoty 2 933 tis. Kč. Výsledek hospodaření za účetní období dosáhl v roce 2001 nejvyšší hodnoty, a to 4 251 tis. Kč. Část tohoto zisku byla přidělena do FKSP a zbývající část byla ponechána ve formě nerozděleného zisku minulých let. Všemi těmito položkami se budu podrobněji zabývat v následujícím textu.

Nejdříve se budu podrobněji věnovat provoznímu výsledku hospodaření, což je část výsledku hospodaření, která dává firmě smysl její existence. Především mě bude zajímat, čím je

provozní výsledek hospodaření tvořen a co mělo vliv na jeho vývoj v čase. Nejdříve se podívám na přidanou hodnotu, což je část provozního výsledku hospodaření a také jedna z nejdůležitějších částí výsledovky, protože ukazuje, kolik byl podnik schopen „vydělat“ v nejužším slova smyslu – tj. pouze ve vztahu k tržbám a nejužším nákladům, bez vlivu dalších nákladových položek.

Tab. č. 17 – Přidaná hodnota a její tvorba (1996 – 1998)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Tržby za prodej zboží	287	43	15,0	330	-100	-30,3	230
Náklady vynaložené na prodané zboží	175	-37	-21,1	138	32	23,2	170
Obchodní marže	112	80	71,4	192	-132	-68,8	60
Výkony	148 154	-21 800	-14,7	126 354	11 328	9,0	137 682
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	128 078	-19 034	-14,9	109 044	1 273	1,2	110 317
Změna stavu zásob vl. činnosti	4 926	-3 914	-79,5	1 012	696	68,8	1 708
Aktivace	15 150	1 148	7,6	16 298	9 359	57,4	25 657
Výkonová spotřeba	83 913	-12 747	-15,2	71 166	14 822	20,8	85 988
Spotřeba materiálu a energie	74 110	-12 105	-16,3	62 005	13 897	22,4	75 902
Služby	9 803	-642	-6,5	9 161	925	10,1	10 086
Přidaná hodnota	64 353	-8 973	-13,9	55 380	-3 626	-6,5	51 754

Tab. č. 18 – Přidaná hodnota a její tvorba (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Tržby za prodej zboží	230	-19	-8,3	211	2 814	1333,6	3 025
Náklady vynaložené na prodané zboží	170	-34	-20,0	136	3 048	2241,2	3 184
Obchodní marže	60	15	25,0	75	-234	-312,0	-159
Výkony	137 682	-25 878	-18,8	111 804	9 146	8,2	120 950
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	110 317	-7 127	-6,5	103 190	-5 455	-5,3	97 735
Změna stavu zásob vl. činnosti	1 708	-7 422	-434,5	-5 714	6 552	-114,7	838
Aktivace	25 657	-11 329	-44,2	14 328	8 049	56,2	22 377
Výkonová spotřeba	85 988	-22 883	-26,6	63 105	12 500	19,8	75 605
Spotřeba materiálu a energie	75 902	-21 641	-28,5	54 261	12 623	23,3	66 884
Služby	10 086	-1 242	-12,3	8 844	-123	-1,4	8 721
Přidaná hodnota	51 754	-2 980	-5,8	48 774	-3 588	-7,4	45 186

Pokud se podívám na celkovou výkonnost podniku měřenou prostřednictvím výkonů, tak v letech 1996 – 2000 střídavě klesala a stoupala. Nejvyšší hodnoty 148 154 tis. Kč dosahovaly výkony v roce 1996. Stejně jako výkony se vyvíjely i náklady, které v jednotlivých letech výrazně kolísaly. Zajímavé však je, že přidaná hodnota se každým

rokem snižovala. Když jsem se podrobněji podívala na pohyb výkonů a výkonové spotřeby, tak jsem zjistila, že každoroční pokles přidané hodnoty způsobily pomaleji klesající náklady než výkony anebo rychleji rostoucí náklady než výkony. Takže rok 1997 korespondoval s rokem 1999, kdy výkonová spotřeba se snížila méně než výkony, což v konečném důsledku vedlo k poklesu přidané hodnoty. A dále roku 1998 naprosto odpovídal rok 2000, kdy výkonová spotřeba se naopak zvýšila více než výkony, což mělo za následek opět pokles přidané hodnoty.

Ještě bych chtěla zmínit rok 2000, kdy obchodní marže nabyla hodnoty -159 tis. Kč, což znamená, že snížila konečnou hodnotu přidané hodnoty v tomto roce. Záporná obchodní marže pro podnik znamená, že vynaložil více nákladů na prodané zboží než z tohoto prodaného zboží utržil.

Tab. č. 19 – Přidaná hodnota a její tvorba (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Tržby za prodej zboží	8 256	-7 941	-96,2	315	69	21,9	384
Náklady vynaložené na prodané zboží	8 246	-8 003	-97,1	243	57	23,5	300
Obchodní marže	10	62	620,0	72	12	16,7	84
Výkony	136 131	2 379	1,7	138 510	-24 498	-17,7	114 012
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	104 189	7 338	7,0	111 527	-19 182	-17,2	92 345
Změna stavu zásob vl. činností	2 458	-2 156	-87,7	302	-439	-145,4	-137
Aktivace	29 484	-2 803	-9,5	26 681	-4 877	-18,3	21 804
Výkonová spotřeba	83 216	-1 558	-1,9	81 658	-15 350	-18,8	66 308
Spotřeba materiálu a energie	71 397	-7 220	-10,1	64 177	-13 409	-20,9	50 768
Služby	11 819	5 662	47,9	17 481	-1 941	-11,1	15 540
Přidaná hodnota	52 925	3 999	7,6	56 924	-9 136	-16,0	47 788

Tab. č. 20 – Přidaná hodnota a její tvorba (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Tržby za prodej zboží	384	194	50,5	578	291	50,3	869
Náklady vynaložené na prodané zboží	300	150	50,0	450	125	27,8	575
Obchodní marže	84	44	52,4	128	166	129,7	294
Výkony	114 012	-17 730	-15,6	96 282	20 441	21,2	116 723
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	92 345	-8 893	-9,6	83 452	13 815	16,6	97 267
Změna stavu zásob vl. činností	-137	-1 907	1392,0	-2 044	1 420	69,5	-624
Aktivace	21 804	-6 930	-31,8	14 874	5 206	35,0	20 080
Výkonová spotřeba	66 308	-6 414	-9,7	59 894	6 094	10,2	65 988
Spotřeba materiálu a energie	50 768	-6 433	-12,7	44 335	9 019	20,3	53 354
Služby	15 540	19	0,1	15 559	-2 925	-18,8	12 634
Přidaná hodnota	47 788	-11 272	-23,6	36 516	14 513	39,7	51 029

Co se týká období 2001 – 2005, tak přidaná hodnota alespoň v letech 2002 a 2005 zaznamenala vzestup. V roce 2002 došlo k situaci, kdy výkonová spotřeba se snížila a výkony podniku se zvýšily, což je pro podnik žádoucí stav, protože tak zvyšuje svoje tržby a snižuje náklady, a tím dochází ke zvýšení přidané hodnoty. Rok 2003 korespondoval s rokem 2004, kdy výkonová spotřeba se snížila méně než výkony, což v konečném důsledku vedlo k poklesu přidané hodnoty. V roce 2005 se zvýšily výkony podniku, ale také náklady, avšak výkony se zvýšily o 20 441 tis. Kč a náklady pouze o 6 094 tis. Kč, takže se následně vzrostla i přidaná hodnota.

Pokud bych hodnotila tvorbu přidané hodnoty během let 1966 - 2005, tak můžu konstatovat, že nejvyšší hodnoty 64 353 tis. Kč dosáhla v roce 1996, což způsobily vysoké výkony podniku a zejména tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Naopak nejnižší přidaná hodnota byla v roce 2004, kdy výkony podniku zaznamenaly velký propad a klesly mnohem rychleji než výkonová spotřeba, což mělo na přidanou hodnotu samozřejmě negativní dopad. Než jsem se podrobněji podívala na vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb během deseti let, tak jsem očekávala jejich veliké zvýšení v důsledku koupě Pivovaru Pelhřimov. Rozdělení tržeb podle druhů činnosti se mi podařilo zjistit bohužel jen za roky 2002, 2003 a 2004, ale i přesto se jedná o cenné informace. V roce 2002 přispěla výroba piva k tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb hodnotou 27 736 tis. Kč. Největší podíl však na tržbách za prodej výrobků a služeb měla výroba kožené galanterie, která v roce 2002 dosáhla hodnoty 61 067 tis. Kč. O rok později činily tržby z výroby piva 22 780 tis. Kč, což představovalo snížení o 4 956 tis. Kč. Tržby z výroby kožené galanterie zaznamenaly pokles o 14 575 tis. Kč. V roce 2004 utržil pivovar z výroby piva 22 328 tis. Kč, což oproti roku 2003 nebyla výrazná změna. Výroba kožené galanterie přispěla k tržbám částkou 38 418 tis. Kč, což oproti roku 2003 představuje podstatné snížení o téměř 17,4 %. Rok 2004 byl z hlediska výkonů podniku naprosto nejslabším z analyzovaných deseti let. Významně se na této skutečnosti podílely právě tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, které v tomto roce zaznamenaly výrazný propad. Můžu tedy konstatovat, že výroba piva přispívá k tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb, avšak celkové tržby se jejím zavedením výrazně zvýšily pouze v roce 2002 a v dalších letech se jednalo spíše o snížení celkových tržeb.

Nyní se podívám, co ovlivňovalo konečnou hodnotu provozního výsledku hospodaření.

Tab. č. 21 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Osobní náklady	50 117	-9 579	-19,1	40 538	3 044	7,5	43 582
Mzdové náklady	36 625	-6 924	-18,9	29 701	2 209	7,4	31 910
Odměny členům orgánů společnosti a družstva	80	-56	-70,0	24	0	0,0	24
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	12 505	-2 317	-18,5	10 188	804	7,9	10 992
Sociální náklady	907	-282	-31,1	625	31	5,0	656
Daně a poplatky	248	-10	-4,0	238	-3	-1,3	235
Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	5 778	-858	-14,8	4 920	-157	-3,2	4 763
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	2 892	632	21,9	3 524	1 546	43,9	5 070
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku		0			0		
Tržby z prodeje materiálu	2 892	632	21,9	3 524	1 546	43,9	5 070
Zůstatková cena prodaného dl. majetku a materiálu	3 443	-180	-5,2	3 263	7 199	220,6	10 462
Zůstatková cena prodaného dl. majetku		0			0		
Prodaný materiál	3 443	-180	-5,2	3 263	7 199	220,6	10 462
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	243	3 291	1354,3	3 534	-3 192	-90,3	342
Ostatní provozní výnosy	85	-12	-14,1	73	6 013	8237,0	6 086
Ostatní provozní náklady	623	396	63,6	1 019	-937	-92,0	82
Převod provozních výnosů		0			0		
Převod provozních nákladů		0			0		
Provozní HV	6 878	-1 413	-20,5	5 465	-2 021	-37,0	3 444

Tab. č. 22 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Osobní náklady	43 582	-4 908	-11,3	38 674	1 637	4,2	40 311
Mzdové náklady	31 910	-3 524	-11,0	28 386	1 086	3,8	29 472
Odměny členům orgánů společnosti a družstva	24	0	0,0	24	6	25,0	30
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	10 992	-1 323	-12,0	9 669	520	5,4	10 189
Sociální náklady	656	-61	-9,3	595	25	4,2	620
Daně a poplatky	235	12	5,1	247	273	110,5	520
Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	4 763	349	7,3	5 112	-327	-6,4	4 785
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	5 070	-706	-13,9	4 364	930	21,3	5 294
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku		0			0		
Tržby z prodeje materiálu	5 070	-706	-13,9	4 364	930	21,3	5 294

Zůstatková cena prodaného dl. majetku a materiálu	10 462	-7 805	-74,6	2 657	1 915	72,1	4 572
Zůstatková cena prodaného dl. majetku		0			0		
Prodaný materiál	10 462	-7 805	-74,6	2 657	1 915	72,1	4 572
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	342	827	241,8	1 169	-828	-70,8	341
Ostatní provozní výnosy	6 086	-4 401	-72,3	1 685	6 746	400,4	8 431
Ostatní provozní náklady	82	1 621	1976,8	1 703	1 927	113,2	3 630
Převod provozních výnosů		0			0		
Převod provozních nákladů		0			0		
Provozní HV	3 444	1 817	52,8	5 261	-509	-9,7	4 752

Ze dvou výše uvedených tabulek jsem zjistila, že provozní výsledek hospodaření ve sledovaných letech neustále klesal, výjimkou byl rok 1999, kdy došlo k jeho nárůstu o 52,8 %. Je jasně patrné, že nejvýznamnější položkou provozního výsledku hospodaření (nyní neberu v úvahu tvorbu přidané hodnoty, o které už jsem se zmiňovala výše) byly osobní náklady, které se střídavě snižovaly a zvyšovaly. Největší pokles o 19,1 % zaznamenaly v roce 1997 a největšího růstu dosáhly v roce 1998, a to o 7,5 %. Pokud propočítám hospodářský výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, v tomto případě rozdíl tržeb a zůstatkové ceny prodaného materiálu, zjistím, že v letech 1996 a 1998 nabýval záporných hodnot a v ostatních letech dosahoval kladných čísel. Hospodářský výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu dosáhl nejvyšší hodnoty 1 707 tis. Kč v roce 1999, což pozitivně ovlivnilo i provozní výsledek hospodaření. Zajímavou položkou, která se také podílí na tvorbě provozního hospodářského výsledku je položka „Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období“. Tato položka dosahovala během sledovaných let pouze kladných hodnot, to znamená, že se jedná o tvorbu opravných položek a jde tedy o nákladovou položku, která způsobuje pokles provozního hospodářského výsledku. Zajímavý je také pohled na rozdíl ostatních provozních výnosů a nákladů. Tento rozdíl nabýval pouze v letech 1998 a 2000 kladných hodnot, vliv na provozní výsledek byl tedy kladný. V letech 1996, 1997 a 1999 dosáhl tento rozdíl záporných hodnot, a přestože se jedná o velice malá čísla, vliv na provozní výsledek byl záporný a snížil tedy hodnotu provozního výsledku hospodaření.

Tab. č. 23 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Osobní náklady	42 855	4 131	9,6	46 986	-1 854	-3,9	45 132
Mzdové náklady	31 216	2 956	9,5	34 172	-1 250	-3,7	32 922
Odměny členům orgánů společnosti a družstva		0			0		
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	10 813	1 062	9,8	11 875	-497	-4,2	11 378
Sociální náklady	826	113	13,7	939	-107	-11,4	832
Daně a poplatky	219	46	21,0	265	-2	-0,8	263
Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	4 565	3 900	85,4	8 465	-1 387	-16,4	7 078
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	10 809	1 633	15,1	12 442	-674	-5,4	11 768
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku		258		258	490	189,9	748
Tržby z prodeje materiálu	10 809	1 375	12,7	12 184	-1 164	-9,6	11 020
Zůstatková cena prodaného dl. majetku a materiálu	10 050	2 695	26,8	12 745	-995	-7,8	11 750
Zůstatková cena prodaného dl. majetku		0			0		
Prodaný materiál	10 050	2 695	26,8	12 745	-995	-7,8	11 750
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	627	-1 600	-255,2	-973	498	-51,2	-475
Ostatní provozní výnosy	5 203	809	15,5	6 012	-4 678	-77,8	1 334
Ostatní provozní náklady	2 565	198	7,7	2 763	-1 370	-49,6	1 393
Převod provozních výnosů		0			0		
Převod provozních nákladů		0			0		
Provozní HV	8 056	-2 929	-36,4	5 127	-9 378	-182,9	-4 251

Tab. č. 24 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Osobní náklady	45 132	-4 685	-10,4	40 447	2 146	5,3	42 593
Mzdové náklady	32 922	-3 383	-10,3	29 539	1 444	4,9	30 983
Odměny členům orgánů společnosti a družstva		0			0		
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	11 378	-1 203	-10,6	10 175	674	6,6	10 849
Sociální náklady	832	-99	-11,9	733	28	3,8	761
Daně a poplatky	263	-14	-5,3	249	132	53,0	381
Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	7 078	-1 031	-14,6	6 047	811	13,4	6 858
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	11 768	1 029	8,7	12 797	2 362	18,5	15 159
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	748	-670	-89,6	78	927	1188,5	1 005
Tržby z prodeje materiálu	11 020	1 699	15,4	12 719	1 435	11,3	14 154

Zůstatková cena prodaného dl. majetku a materiálu	11 750	520	4,4	12 270	4 393	35,8	16 663
Zůstatková cena prodaného dl. majetku		0			462		462
Prodaný materiál	11 750	520	4,4	12 270	3 931	32,0	16 201
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	-475	-324	68,2	-799	462	57,8	-337
Ostatní provozní výnosy	1 334	1 045	78,3	2 379	1 028	43,2	3 407
Ostatní provozní náklady	1 393	608	43,6	2 001	-721	-36,0	1 280
Převod provozních výnosů		0			0		
Převod provozních nákladů		0			0		
Provozní HV	-4 251	-4 272	100,5	-8 523	10 680	125,3	2 157

V období 2001 – 2005 je u provozního výsledku hospodaření velice patrný klesající trend, výjimkou je rok 2005, kdy provozní výsledek vzrostl na hodnotu 2 157 tis. Kč. V tomto období nabyl provozní výsledek hospodaření dokonce v letech 2003 a 2004 záporných hodnot. V těchto letech totiž provozní náklady převýšily provozní výnosy a nejenom provozní výsledek hospodaření, ale také výsledek hospodaření za účetní období skončil v záporných číslech. Nejvíce se na záporném provozním výsledku hospodaření podílela nízká přidaná hodnota. Pokud se opět podrobněji podívám na významné položky provozního výsledku hospodaření v letech 2001 – 2005, tak nejvýznamnější položkou (opět neberu v úvahu tvorbu přidané hodnoty) byly osobní náklady, které nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2002, kdy jejich výše činila 46 986 tis. Kč. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku také tvořily nezanedbatelnou položku; podnik dlouhodobý hmotný majetek odepisuje rovnoměrně podle zákona o dani z příjmů. Jelikož družstvo DUP Pelhřimov se v roce 2001 stalo novým vlastníkem Pivovaru Pelhřimov, došlo k nárůstu dlouhodobého hmotného majetku, a proto také k nárůstu odpisů z tohoto majetku. Nyní se podívám na hospodářský výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu. V letech 2002 a 2005 nabýval záporných hodnot a v ostatních letech dosahoval kladných čísel. Hospodářský výsledek z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu vykázal nejvyšší hodnotu 759 tis. Kč v roce 2001, což pozitivně ovlivnilo i provozní výsledek hospodaření. Další položkou, které jsem věnovala svoji pozornost byla „Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období“. Kromě roku 2001, kdy hodnota této položky byla 627 tis. Kč, dosahovala tato položka záporných hodnot, což znamená, že se jedná o rozpouštění opravných položek a jde tedy o výnosovou položku, která přispívá k růstu provozního výsledku hospodaření. Zajímavý je také pohled na rozdíl ostatních provozních výnosů a nákladů. Tento rozdíl nabýval pouze

v roce 2003 záporné hodnoty a vliv na provozní výsledek byl tedy záporný. V ostatních letech nabyl tento rozdíl kladných hodnot, vliv na provozní výsledek hospodaření byl tedy kladný a v konečném důsledku zvýšil hodnotu provozního výsledku hospodaření.

Co se týká vývoje provozního výsledku hospodaření za období 1996 – 2005, tak v letech 2003 a 2004 se pohyboval v záporných číslech, v ostatních letech dosahoval kladných hodnot. Nejvýznamnější položkou provozního výsledku hospodaření byly během uvedených let osobní náklady. Pro jejich vývoj bylo charakteristické kolísání mezi 40 tis. Kč a 50 tis. Kč. Mzdové náklady tvořily největší část osobních nákladů a právě jejich vývoj způsoboval kolísání osobních nákladů. Výraznější položkou provozního výsledku hospodaření byly odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Jejich výše se v prvních šesti letech pohybovala mezi 4 500 tis. Kč a 5 700 tis. Kč, až v roce 2002 došlo ke zvýšení na částku 8 465 tis. Kč, protože se zvýšila i hodnota odepisovaného majetku. Nejdůležitější položkou na straně výnosů byly tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, které výrazný vzestup zaznamenaly od roku 2001 až do roku 2005, před tím nebyla jejich hodnota tolik významná. Zvýšila se zejména hodnota prodaného materiálu. Vždy je však nutné posuzovat tyto tržby společně se zůstatkovou cenou prodaného dlouhodobého majetku a materiálu. Po propočtu hospodářského výsledku z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu jsem zjistila, že během deseti uvedených let nedosahoval významných kladných čísel, pouze v roce 1998 se jednalo o zápornou hodnotu - 5 392 tis. Kč. Stejný pohled vyžadují ostatní provozní výnosy a náklady. Jejich rozdíl představoval ve sledovaných letech kolísavý trend, nejvyšší hodnoty 5 986 tis. Kč dosáhl v roce 1998. Bližší okolnosti vzniku těchto výnosů mi však nejsou známy.

Za další významnou část výkazu zisku a ztráty lze určitě považovat oblast finanční. Jelikož je mnoho položek tvořících finanční výsledek hospodaření nulových, v následujících tabulkách uvádím pouze položky nenulové.

Tab. č. 25 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		0			1 600	100,0	1 600
Prodané cenné papíry a podíly		0			2 000	100,0	2 000
Výnosy z dl. finančního majetku	300	-150	-50,0	150	0	0,0	150
Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	300	-150	-50,0	150	0	0,0	150
Změna stavu rezerv a	291	-582	-200,0	-291	291	-100,0	

opravných položek ve finanční oblasti							
Výnosové úroky	35	11	31,4	46	27	58,7	73
Nákladové úroky	4 467	327	7,3	4 794	-365	-7,6	4 429
Ostatní finanč. výnosy	191	904	473,3	1 095	-877	-80,1	218
Ostatní finanč. náklady	2 268	-484	-21,3	1 784	457	25,6	2 241
Finanční HV	-6 500	1 504	23,1	-4 996	-1 633	32,7	-6 629

Tab. č. 26 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	1 600	-1 600	-100,0		0		
Prodané cenné papíry a podíly	2 000	-2 000	-100,0		0		
Výnosy z dl. finančního majetku	150	-150	-100,0		0		
Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	150	-150	-100,0		0		
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti		91		91	-123	-135,2	-32
Výnosové úroky	73	102	139,7	175	415	237,1	590
Nákladové úroky	4 429	-1 427	-32,2	3 002	-1 417	-47,2	1 585
Ostatní finanč. výnosy	218	379	173,9	597	-427	-71,5	170
Ostatní finanč. náklady	2 241	-953	-42,5	1 288	5	0,4	1 293
Finanční HV	-6 629	3 020	45,6	-3 609	1 523	42,2	-2 086

Finanční výsledek hospodaření dosahuje ve sledovaných letech pouze záporných hodnot. Mezi položky, které nejvýznamněji ovlivňují výslednou hodnotu finančního výsledku hospodaření patří nákladové úroky a ostatní finanční náklady. U nákladových úroků je velice patrný klesající trend, výjimkou je v tomto období rok 1997, kdy došlo k jejich malému zvýšení. Nákladové úroky samozřejmě souvisí se zadlužením firmy, mám tím na mysli úročené cizí zdroje. Društvo DUP Pelhřimov vykazuje nízké zadlužení a svoje úvěry pravidelně splácí, proto i hodnota nákladových úroků není příliš vysoká a pravidelně se snižuje. Co se týká ostatních finančních nákladů, tak ty vždy převyšují ostatní finanční výnosy a tím tedy finanční výsledek hospodaření snižují.

Tab. č. 27 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	133	-310	-233,1	-177	162	91,5	-15
Výnosové úroky	91	-33	-36,3	58	-40	-69,0	18
Nákladové úroky	1 254	346	27,6	1 600	-672	-42,0	928
Ostatní finanč. výnosy	321	195	60,7	516	-92	-17,8	424
Ostatní finanč. náklady	2 190	-612	-27,9	1 578	-344	-21,8	1 234
Finanční HV	-3 165	738	23,3	-2 427	722	29,7	-1 705

Tab. č. 28 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	-15	15	-100,0		0		
Výnosové úroky	18	-3	-16,7	15	12	80,0	27
Nákladové úroky	928	-70	-7,5	858	-20	-2,3	838
Ostatní finanč. výnosy	424	98	23,1	522	-329	-63,0	193
Ostatní finanč. náklady	1 234	287	23,3	1 521	-231	-15,2	1 290
Finanční HV	-1 705	-137	8,0	-1 842	-66	3,6	-1 908

Pohled na finanční výsledek hospodaření v letech 2001 – 2005 je obdobný jako v letech předchozích. Finanční výsledek hospodaření dosahuje opět pouze záporných hodnot, i když tyto hodnoty jsou nižší než v předchozích letech. Mezi položky, které nejvýznamněji ovlivňují výslednou hodnotu finančního výsledku hospodaření patří stejně jako v předchozích letech nákladové úroky a ostatní finanční náklady. Nákladové úroky se opět každým rokem snižovaly, i když družstvo DUP Pelhřimov si v roce 2001 vzalo bankovní úvěr 12 000 000 Kč na nákup Pivovaru Pelhřimov, tak hodnota nákladových úroků se přesto nezvýšila. Co se týká ostatních finančních nákladů, tak ty opět převyšovaly ostatní finanční výnosy a tím tedy finanční výsledek hospodaření snižovaly.

Finanční výsledek hospodaření se celých deset let pohyboval v záporných hodnotách. Nejvýznamnější položkou byly rozhodně nákladové úroky, které se v letech 2003 – 2005 dostaly pod hodnotu 1 000 tis. Kč, přestože družstvo DUP Pelhřimov splácí dva vysoké bankovní úvěry. Tyto bankovní úvěry představují zástavní právo na provozní budovu družstva v Pelhřimově a na budovu pivovaru. Položka ostatní finanční náklady každým rokem převyšovala ostatní provozní výnosy, kdy nejvyšší byl tento rozdíl v roce 1996 a činil 2 077 tis. Kč, což se samozřejmě negativně projevilo na finančním výsledku hospodaření.

Posledním výsledkem hospodaření, kterým se budu zabývat, je mimořádný výsledek hospodaření.

Tab. č. 29 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)

Položka	1996	97-96	%	1997	98-97	%	1998
Mimořádné výnosy	746	681	91,3	1 427	2 396	167,9	3 823
Mimořádné náklady	642	-428	-66,7	214	19	8,9	233
Mimořádný HV	73	877	1201,4	950	1 983	208,7	2 933

Tab. č. 30 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)

Položka	1998	99-98	%	1999	00-99	%	2000
Mimořádné výnosy	3 823	-3 527	-92,3	296	340	114,9	636
Mimořádné náklady	233	-59	-25,3	174	0	0,0	174
Mimořádný HV	2 933	-2 848	-97,1	85	217	255,3	302

Tab. č. 31 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)

Položka	2001	02-01	%	2002	03-02	%	2003
Mimořádné výnosy	464	-338	-72,8	126	-22	-17,5	104
Mimořádné náklady	180	-67	-37,2	113	-28	-24,8	85
Mimořádný HV	234	-227	-97,0	7	12	171,4	19

Tab. č. 32 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)

Položka	2003	04-03	%	2004	05-04	%	2005
Mimořádné výnosy	104	15	14,4	119	113	95,0	232
Mimořádné náklady	85	-5	-5,9	80	12	15,0	92
Mimořádný HV	19	20	105,3	39	101	259,0	140

Zhodnocení mimořádného výsledku hospodaření provedu souhrnně za deset sledovaných let, protože v této oblasti nenastaly žádné významné události. Z výše uvedených tabulek jasně vyplývá, že mimořádné výnosy ani náklady neměly na výsledek hospodaření v letech 1996 – 2005 téměř žádný vliv, výjimkou byl rok 1998, kdy mimořádné výnosy ve výši 3 823 tis. Kč zvýšily mimořádný výsledek hospodaření na 2 933 tis. Kč. Bližší informace týkající se mimořádných nákladů a výnosů mi bohužel nejsou známy.

Nyní se budu zabývat vertikální analýzou výkazu zisku a ztráty. Objevuje se zde problém s určením vztažné veličiny. Jelikož smyslem podniku je generovat tržby, tak je možné vztáhnout jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty k „I. Tržbám za prodej zboží“ nebo k „II.1.Tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb.“ Druhou možností stanovení vztažné veličiny jsou celkové výnosy podniku, které dostanu po sečtení všech položek ve výkazu označených římskou číslicí. Já jsem za vztažnou veličinu zvolila součet tržeb za prodej zboží a tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb.

Pro lepší přehlednost nebudu uvádět celý výkaz, ale pouze významné položky, jejichž podíl na tržbách je alespoň jednocentní.

Tab. č. 33 – Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Tržby za prodej zboží	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%	3,0%
Výkony	115,4%	115,5%	124,5%	108,1%	120,0%
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	99,8%	99,7%	99,8%	99,8%	97,0%
Změna stavu zásob vlastní činnosti	3,8%	0,9%	1,5%	-5,5%	0,8%
Aktivace	11,8%	14,9%	23,2%	13,9%	22,2%
Výkonová spotřeba	65,4%	65,1%	77,8%	61,0%	75,0%
Spotřeba materiálu a energie	57,7%	56,7%	68,7%	52,5%	66,4%
Služby	7,6%	8,4%	9,1%	8,6%	8,7%
Přidaná hodnota	50,1%	50,6%	46,8%	47,2%	44,8%
Osobní náklady	39,0%	37,1%	39,4%	37,4%	40,0%
Mzdové náklady	28,5%	27,2%	28,9%	27,5%	29,2%
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	9,7%	9,3%	9,9%	9,4%	10,1%
Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	4,5%	4,5%	4,3%	4,9%	4,7%
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	2,3%	3,2%	4,6%	4,2%	5,3%
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2,7%	3,0%	9,5%	2,6%	4,5%
Provozní HV	5,4%	5,0%	3,1%	5,1%	4,7%
Nákladové úroky	3,5%	4,4%	4,0%	2,9%	1,6%
Finanční HV	-5,1%	-4,6%	-6,0%	-3,5%	-2,1%
HV za běžnou činnost	0,2%	0,3%	-2,4%	1,1%	1,7%
Mimořádný HV	0,1%	0,9%	2,7%	0,1%	0,3%
HV za účetní období	0,3%	1,2%	0,3%	1,2%	2,0%
HV před zdaněním	0,4%	1,5%	0,4%	1,7%	3,1%

Z vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty za období 1996 – 2000 je zřejmé, že výkonová spotřeba tvořila zhruba 60 – 80 % tržeb. Podnik by měl usilovat o to, aby tento podíl neustále klesal, což se ve sledovaném období moc nedařilo. S výkony a výkonovou spotřebou podniku samozřejmě souvisí přidaná hodnota. Pokud se podívám na rentabilitu tržeb měřenou přidanou hodnotou, tak během sledovaných let klesla z 50,1 % na 44,8 %, ale i tak se jedná o poměrně vysoký podíl. Významnou položkou byly také osobní náklady, jejichž podíl na tržbách se pohyboval průměrně kolem 38,6 %. Zvýšený podíl osobních nákladů v roce 2000 byl způsoben nárůstem podílu mzdových nákladů a nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Rentabilita tržeb měřená výsledkem hospodaření před zdaněním se od roku 1996 stále zvyšovala, výjimkou byl rok 1998, kdy její výše odpovídala roku 1996.

Tab. č. 34 – Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Tržby za prodej zboží	7,3%	0,3%	0,4%	0,7%	0,9%
Výkony	121,1%	123,8%	123,0%	114,6%	118,9%
Tržby za prodej vl. výrobků a služeb	92,7%	99,7%	99,6%	99,3%	99,1%
Změna stavu zásob vlastní činnosti	2,2%	0,3%	-0,1%	-2,4%	-0,6%
Aktivace	26,2%	23,9%	23,5%	17,7%	20,5%
Výkonová spotřeba	74,0%	73,0%	71,5%	71,3%	67,2%

Spotřeba materiálu a energie	63,5%	57,4%	54,7%	52,8%	54,4%
Služby	10,5%	15,6%	16,8%	18,5%	12,9%
Přidaná hodnota	47,1%	50,9%	51,5%	43,5%	52,0%
Osobní náklady	38,1%	42,0%	48,7%	48,1%	43,4%
Mzdové náklady	27,8%	30,6%	35,5%	35,2%	31,6%
Náklady na soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	9,6%	10,6%	12,3%	12,1%	11,1%
Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	4,1%	7,6%	7,6%	7,2%	7,0%
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	9,6%	11,1%	12,7%	15,2%	15,4%
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	8,9%	11,4%	12,7%	14,6%	17,0%
Provozní HV	7,2%	4,6%	-4,6%	-10,1%	2,2%
Nákladové úroky	1,1%	1,4%	1,0%	1,0%	0,9%
Finanční HV	-2,8%	-2,2%	-1,8%	-2,2%	-1,9%
HV za běžnou činnost	3,6%	1,7%	-6,0%	-12,3%	0,0%
Mimořádný HV	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
HV za účetní období	3,8%	1,7%	-6,0%	-12,2%	0,1%
HV před zdaněním	4,6%	2,4%	-6,4%	-12,3%	0,4%

V letech 2001 – 2005 se výkonová spotřeba pohybovala zhruba kolem 70 % tržeb a tento podíl se každoročně snižoval, což byl pozitivní signál, který v konečném důsledku vedl k poklesu nákladovosti tržeb v čase, což dále ovlivňovalo rentabilitu tržeb měřenou přidanou hodnotou. Podíl přidané hodnoty na tržbách se každoročně zvyšoval, výjimkou byl rok 2004, kdy poklesl na 43,5 %. Osobní náklady tvořily ve sledovaných letech opět vysoké procento tržeb, v roce 2003 to bylo dokonce 48,7 %. Rentabilita tržeb měřená provozním výsledkem hospodaření, výsledkem hospodaření za účetní období před i po zdanění se od roku 2001 neustále snižovala, výjimkou byl rok 2005, kdy se dostala ze záporných do kladných čísel.

Pokud se podívám na vertikální analýzu výkazu zisku a ztráty během sledovaných deseti let, tak můžu konstatovat, že došlo k trvalému nárůstu podílu k tržbám zejména nákladových položek, a to především osobních nákladů, odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zůstatkové ceny prodaného dlouhodobého majetku a materiálu, a to zejména v letech 2002 – 2005. Nejvíce se na celkových tržbách podílela výkonová spotřeba, která tvořila 61,0 – 77,8 % tržeb. Její podíl se na celkových tržbách během posledních pěti let postupně snižoval a v roce 2005 tvořil 67,2 % z celkových tržeb. Druhou nejvýznamnější položkou z hlediska podílu na celkových tržbách byla přidaná hodnota. Nejvíce se na tržbách podílela 52,0 % v roce 2005 a nejméně 43,5 % v roce 2004. V roce 2005 se přidaná hodnota meziročně zvýšila téměř o 40 %, což by mohl být pozitivní signál do budoucna. Za zmínku také stojí vývoj osobních nákladů, jejichž podíl na tržbách kolísal mezi 37,1 % a 48,7 %. Toto kolísání se odvíjelo podle pohybu výše mzdových nákladů. Mzdové náklady tvořily největší část osobních nákladů a od roku 2002 dosahovaly více než 30,0 % celkových tržeb.

6.1.3. Analýza čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál budu počítat podle vzorce:

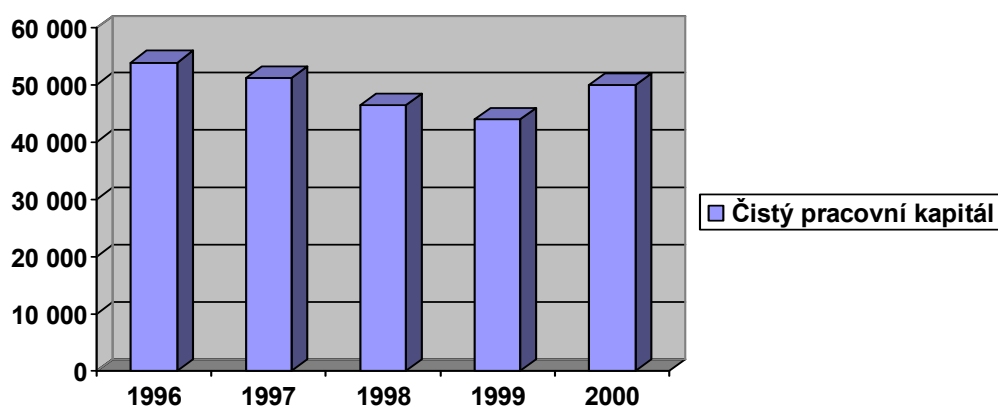
$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

Při výpočtu čistého pracovního kapitálu se často zapomíná zahrnout do krátkodobých závazků i krátkodobé bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Podle tohoto způsobu výpočtu můžu čistý pracovní kapitál charakterizovat jako oběžná aktiva očištěná o závazky podniku, které bude nutné do jednoho roku uhradit. Dojde tedy ke snížení oběžných aktiv o tu část, která bude použita na úhradu krátkodobých závazků, krátkodobých bankovních úvěrů a krátkodobých finančních výpomocí. Pro lepší přehlednost vždy uspořádám potřebné položky k výpočtu včetně dosaženého výsledku do tabulky:

Tab. č. 35 – Čistý pracovní kapitál (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Oběžná aktiva	91 790	85 726	80 794	72 897	72 522
Zásoby	55 986	53 071	49 113	43 183	42 965
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	25 681	25 079	23 390	20 643	22 214
Krátkodobý finanční majetek	10 123	7 576	7 991	9 071	7 343
Krátkodobé závazky	9 926	6 561	6 860	6 941	7 546
Krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci	28 000	28 000	27 500	22 000	15 000
Čistý pracovní kapitál	53 864	51 165	46 434	43 956	49 976

Graf č. 9 – Vývoj čistého pracovního kapitálu (1996 – 2000)

Na základě vypočtených hodnot můžu říci, že hodnota čistého pracovního kapitálu byla ve sledovaných letech vždy kladná a dosahovala poměrně vysokých hodnot, to znamená, že podnik byl schopen hradit své finanční závazky (při dostatečné likvidnosti složek čistého

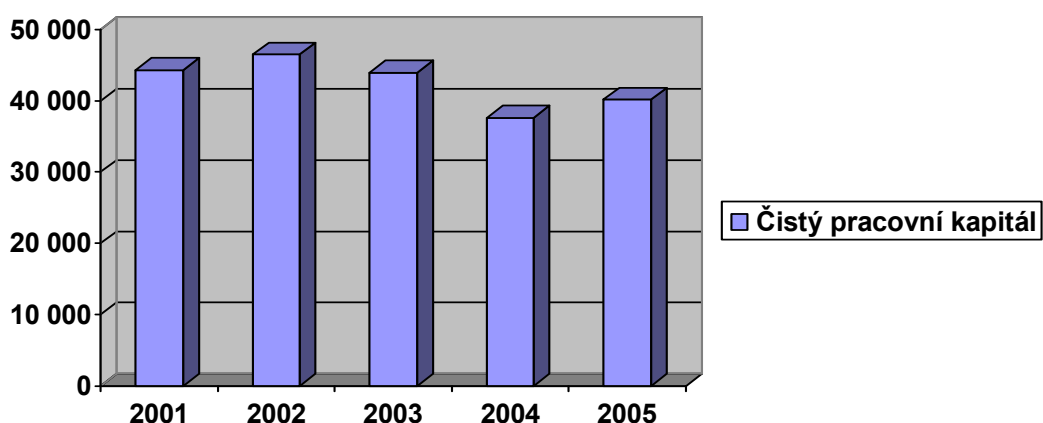

pracovního kapitálu). Výše čistého pracovního kapitálu od roku 1996 sice postupně klesala, v roce 2000 však došlo k mírnému nárůstu na hodnotu 49 976 tis. Kč. Pokles výše čistého pracovního kapitálu v letech 1996 – 1999 byl způsoben zejména poklesem oběžných aktiv, která se snížila z důvodu poklesu zásob o 12 803 tis. Kč.

Tab. č. 36 – Čistý pracovní kapitál (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Oběžná aktiva	93 659	76 993	71 056	73 706	66 288
Zásoby	47 052	45 507	44 627	41 385	42 365
Dlouhodobé pohledávky	0	0	295	345	90
Krátkodobé pohledávky	22 557	17 488	14 176	9 141	12 148
Krátkodobý finanční majetek	24 050	13 998	11 958	22 835	11 685
Krátkodobé závazky	12 364	9 054	8 174	8 109	10 681
Krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci	37 000	21 500	19 000	28 000	15 450
Čistý pracovní kapitál	44 295	46 439	43 882	37 597	40 157

Graf č. 10 – Vývoj čistého pracovního kapitálu (2001 – 2005)

Výše čistého pracovního kapitálu v letech 2001 – 2005 dosahovala také kladných hodnot, i když docházelo ke střídavému růstu a poklesu hodnoty tohoto ukazatele. V roce 2002 a 2005 došlo k mírnému nárůstu hodnoty čistého pracovního kapitálu, který byl způsoben poklesem krátkodobých bankovních úvěrů, z části byl však tento pokles vyrovnán poklesem krátkodobého finančního majetku. Výše čistého pracovního kapitálu se tak od roku 2001 z hodnoty 44 295 tis. Kč snížila na 40 157 tis. Kč v roce 2005.

I když je patrné ve vývoji čistého pracovního kapitálu během deseti analyzovaných let značné kolísání, přesto je nejnižší dosaženou hodnotou 37 597 tis. Kč, což je poměrně dobrý výsledek a můžu tedy tvrdit, že družstvo nemělo se splácením svých závazků problémy.

6.2. Poměrová analýza

6.2.1. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří k nejdůležitějším ukazatelům, které hodnotí činnost podniku a zároveň nás informují o efektu, kterého bylo dosaženo vloženým kapitálem. Ve své diplomové práci se budu zabývat čtyřmi konkrétními ukazateli, o jejichž významu a důležitosti pro každý podnik jsem se už zmínila v teoretické části práce. Pro větší přehlednost uvádím znovu vzorce pro výpočet jednotlivých ukazatelů:

$$ROA = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{celková aktiva}}$$

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

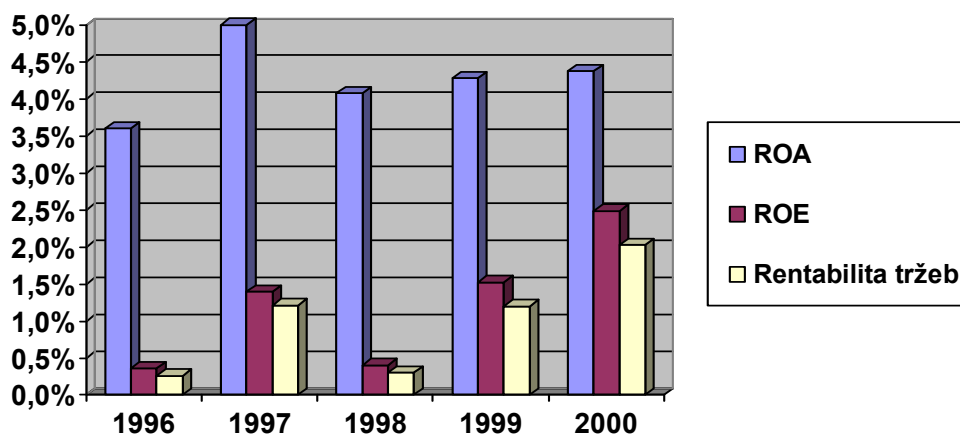
$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

$$\text{Rentabilita nákladovosti} = \frac{\text{celkové náklady}}{\text{tržby}}$$

Tab. č. 37 – Ukazatele rentability (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Čistý zisk (EAT)	334	1 318	331	1 245	2 045
Zisk před zdaněním (EBT)	482	1 682	405	1 774	3 128
Nákladové úroky	4 467	4 794	4 429	3 002	1 585
Celková aktiva	137 451	129 446	118 539	111 664	107 565
Vlastní kapitál	93 467	91 045	82 584	81 966	82 222
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	128 078	109 044	110 317	103 190	97 735
Tržby za prodej zboží	287	330	230	211	3 025
Celkové náklady	152 356	131 972	154 601	117 887	137 083
Rentabilita celkových aktiv (ROA)	3,60%	5,00%	4,08%	4,28%	4,38%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	0,36%	1,40%	0,40%	1,52%	2,49%
Rentabilita tržeb	0,26%	1,21%	0,30%	1,20%	2,03%
Rentabilita nákladovosti	1,19	1,21	1,40	1,14	1,36

Graf č. 11 – Vývoj ukazatelů rentability (1996 – 2000)

Ukazatel *rentability celkových aktiv* vyjadřuje celkový efekt, kterého bylo dosaženo pomocí celkových aktiv. Jak už jsem zmínila v teoretické části diplomové práce, hodnotu v čitateli tohoto ukazatele jsem dostala součtem hodnoty zisku před zdaněním a nákladových úroků. Nejvyšší hodnoty dosáhl ukazatel rentability celkových aktiv v roce 1997, a to 5 %, což bylo způsobeno zejména vysokou hodnotou zisku před úroky a zdaněním. V ostatních letech dosahoval také kladných hodnot a držel se ve výši zhruba 4 %. Přestože každým rokem došlo k poklesu celkových aktiv, což by mělo tento ukazatel zvýšit, byl tento pokles aktiv z části vyrovnán snížením nákladových úroků v letech 1998 až 2000 a také poklesem zisku před zdaněním v roce 1998, což způsobilo zmenšení tohoto ukazatele. K mírnému růstu ukazatele přece jen došlo, a to v letech 1999 a 2000 díky opětovnému zvýšení zisku před zdaněním.

Ukazatel *rentability vlastního kapitálu* (výnosnost z vlastního jmění) je nejdůležitějším ukazatelem pro vlastníky podniku, protože je informuje o výnosnosti jejich investice. Ukazatel tedy říká, kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu investovanou do podniku jeho vlastníky. Družstvo DUP Pelhřimov během sledovaných let nedosahovalo příliš vysokých hodnot čistého zisku, což se negativně promítlo do ukazatele vlastního kapitálu. Podnik dále disponuje vysokou mírou vlastního kapitálu, což daný ukazatel také snižuje. Ukazatel rentability vlastního kapitálu dosáhl v roce 2000 hodnoty 2,59 %, což byla nejvyšší hodnota během sledovaných pěti let. V tomto roce dosáhl totiž podnik vyššího výsledku hospodaření, a to 2 045 tis. Kč, což mělo pozitivní vliv na vývoj tohoto ukazatele. Můžu tedy říci, že v roce 2000 připadalo na 1 Kč investovanou do podniku 0,0259 Kč čistého zisku.

Pro hodnotu ukazatele *rentability tržeb* je také určující výše čistého zisku v jeho čitateli. Ukazatel tedy vyjadřuje, kolik korun čistého zisku dokáže vyprodukovat 1 Kč tržeb. Opět se nejedná o vysokou hodnotu, protože nejvyšší hodnota tohoto ukazatele byla v roce 2000, a to

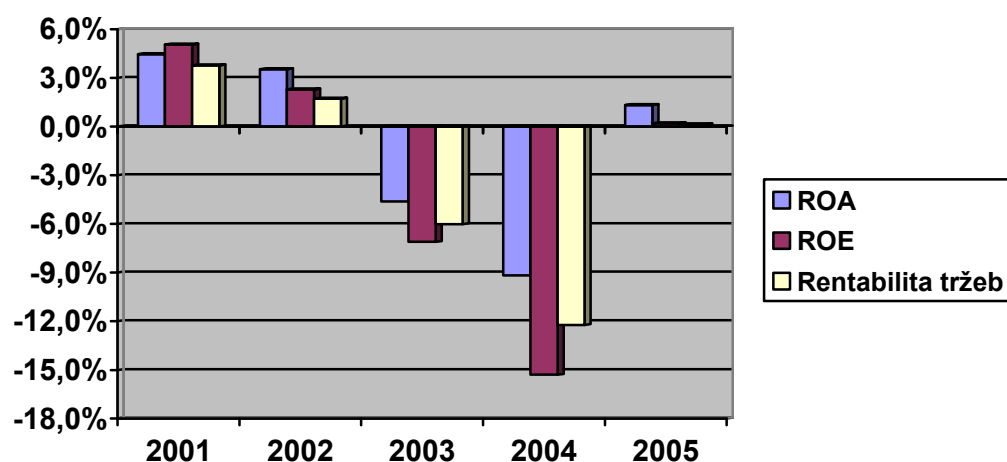
2,03 %, což znamená, že každá koruna tržeb vyprodukovala 0,0203 Kč čistého zisku. Vyšší hodnota ukazatele v roce 2000 byla opět způsobena vyšším výsledkem hospodaření v tomto roce.

Pomocí *rentability nákladovosti* jsem zjišťovala, kolik korun z celkových nákladů bylo vynaloženo na 1 Kč tržeb. Obecně platí, že čím nižší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe podnik hospodaří, protože 1 Kč tržeb vytvořil s nižšími náklady. Žádoucí je tedy hodnota ukazatele menší než jedna. Během sledovaných pěti let však družstvo DUP Pelhřimov nedosáhlo rentability nákladovosti menší než jedna. Nejnížší byla hodnota 1,14 v roce 1999, což znamená, že podnik musel vynaložit 1,14 Kč na vyprodukování 1 Kč tržeb. Nejvyšší hodnota tohoto ukazatele 1,40 byla v roce 1998, kdy musel podnik vynaložit 1,40 Kč nákladů na 1 korunu vyprodukovaných tržeb.

Tab. č. 38 – Ukazatele rentability (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Čistý zisk (EAT)	4 251	1 937	-5 569	-10 275	133
Zisk před zdaněním (EBT)	5 175	2 713	-5 937	-10 326	389
Nákladové úroky	1 254	1 600	928	858	838
Celková aktiva	144 289	121 785	108 462	103 299	92 434
Vlastní kapitál	84 164	84 477	78 196	67 124	66 239
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	104 189	111 527	92 345	83 452	97 267
Tržby za prodej zboží	8 256	315	384	578	869
Celkové náklady	157 024	157 192	134 103	123 766	136 814
Rentabilita celkových aktiv (ROA)	4,46%	3,54%	-4,62%	-9,17%	1,33%
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	5,05%	2,29%	-7,12%	-15,31%	0,20%
Rentabilita tržeb	3,78%	1,73%	-6,01%	-12,23%	0,14%
Rentabilita nákladovosti	1,40	1,41	1,45	1,47	1,39

Graf č. 12 – Vývoj ukazatelů rentability (2001 – 2005)

Nyní se podívám na vývoj ukazatelů v letech 2001 – 2005. Ukazatel *rentability celkových aktiv* dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2001, kdy byl také dosažen nejvyšší výsledek hospodaření před zdaněním ve sledovaných letech. V roce 2003 však podnik vykázal poměrně vysokou ztrátu, proto i ukazatel rentability celkových aktiv dosáhl záporné hodnoty - 4,62 %. V následujícím roce byl výsledek hospodaření opět záporný a vykázaná ztráta před zdaněním činila -10 326 tis. Kč. Rentabilita celkových aktiv se až v roce 2005 vyšplhala opět do kladných čísel, a to díky kladnému výsledku hospodaření, který před zdaněním činil 389 tis. Kč.

Vývoj ukazatele *rentability vlastního kapitálu* je velice podobný vývoji ukazatele rentability celkového kapitálu v letech 2001 – 2005. Nejvyšší hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2001, kdy čistý zisk činil 4 251 tis. Kč, což způsobilo růst hodnoty tohoto ukazatele na 5,05 %.

Jelikož je pro hodnotu ukazatele *rentability tržeb* také určující výše čistého zisku v jeho čitateli, nejvyšší dosažená hodnota tohoto ukazatele byla 3,78 %, a to opět v roce 2001.

Pokud se podívám na vývoj těchto tří ukazatelů v letech 2003 – 2004, můžu říci, že jejich hodnoty byly záporné, což znamená, že podnik nebyl schopen dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu.

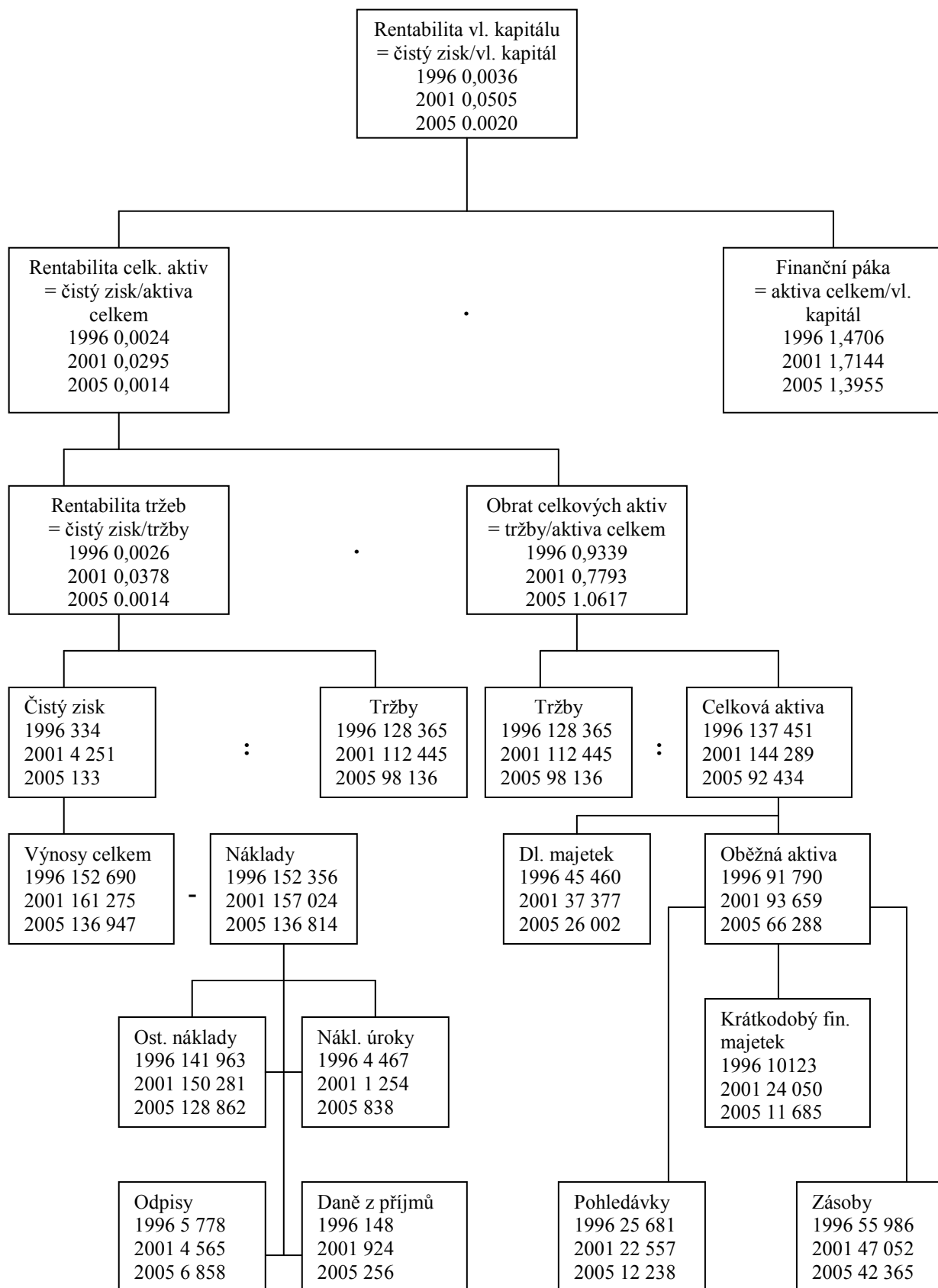
Co se týká *rentability nákladovosti*, tak během analyzovaných let neklesla pod hodnotu 1,40 (výjimkou byl rok 2005, kdy rentabilita nákladovosti byla 1,39). Podnik tedy v tomto období musel vynaložit alespoň 1,40 Kč nákladů na produkci 1 koruny tržeb.

Pokud zhodnotím ukazatele rentability během let 1996 – 2001, tak kromě let 2003 a 2004, kdy ukazatele nabývaly záporných hodnot, mohu konstatovat, že prostředky vkládané do podniku byly v ostatních letech využívány rentabilně, protože ukazatele nabývaly kladných hodnot. Hodnoty těchto ukazatelů byly však velice nízké a ani po nákupu Pivovaru Pelhřimov nenabývaly vyšších hodnot. Z hlediska celkového hospodaření podniku byl nejúspěšnější rok 2001, kdy rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita tržeb dosáhly nejvyšších hodnot. Bylo to způsobeno nejvyšším dosaženým čistým ziskem 4 251 tis. Kč během sledovaných let. Naopak záporné hodnoty všech ukazatelů byly v letech 2003 a 2004 způsobeny dosaženými zápornými výsledky hospodaření za účetní období.

6.2.2. DuPont analýza

Finanční analýza používá pyramidové struktury poměrových ukazatelů z důvodu stručného a přehledného znázornění údajů o finančním zdraví firmy do jednoho obrázku nebo grafu. Tento obrázek nebo graf přehledně zobrazuje vzájemné souvislosti mezi likviditou, finanční

strukturou a rentabilitou podniku. V mojí diplomové práci sestavuji DuPont diagram na základě zisku po zdanění. DuPont diagram počítám pro roky 1996, 2001 a 2005.

Na základě výše uvedeného diagramu můžu tedy konstatovat, že družstvo DUP Pelhřimov vydělalo v roce 1996 z jedné Kč tržeb 0,0026 Kč čistého zisku a celková aktiva se v tomto roce obrátila v tržbách 0,9339 krát. U položky celková aktiva je mimo dlouhodobého majetku a oběžných aktiv také časové rozlišení (dříve ostatní aktiva), které však není v této pyramidě explicitně vyjádřeno.

6.2.3. Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity vyjadřují, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Protože ukazatele nejčastěji poměřují tokovou veličinu (tržby) k veličině stavové (aktiva), rozlišujeme ukazatele vyjadřující obrátkovost (rychlost obratu) a dobu obratu. Obrátkovost umožňuje zjistit počet obrátek aktiv za období, během kterého bylo dosaženo tržeb použitých v ukazateli. Naproti tomu doba obratu odráží počet dní, po které trvá jedna obrátka. V této části se budu zabývat následujícími ukazateli:

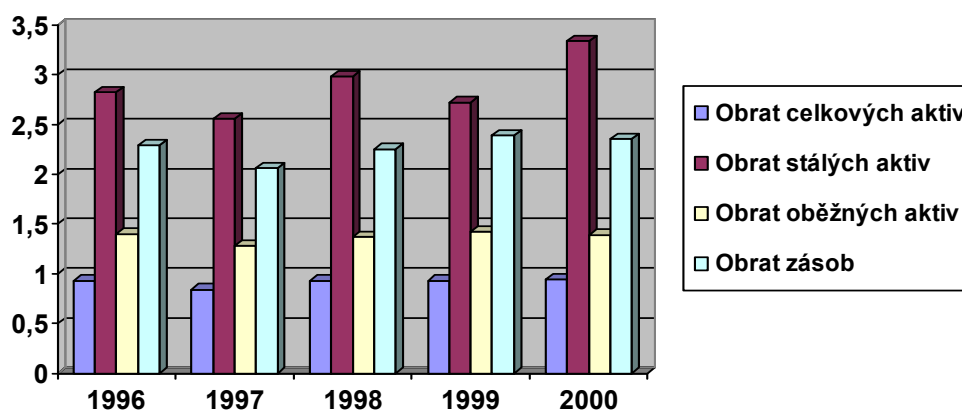
$$\begin{aligned} \text{Obrat celkových aktiv} &= \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \\ \text{Obrat stálých aktiv} &= \frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}} \\ \text{Obrat oběžných aktiv} &= \frac{\text{tržby}}{\text{oběžná aktiva}} \\ \text{Obrat zásob} &= \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \\ \text{Doba obratu zásob} &= \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 360} \\ \text{Doba obratu pohledávek} &= \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby} / 360} \\ \text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} &= \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby} / 360} \end{aligned}$$

Tab. č. 39 – Ukazatele aktivity (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	128 078	109 044	110 317	103 190	97 735
Tržby za prodej zboží	287	330	230	211	3 025
Celková aktiva	137 451	129 446	118 539	111 664	107 565
Stálá aktiva	45 460	42 740	37 142	37 974	30 185
Oběžná aktiva	91 790	85 726	80 794	72 897	72 522
Zásoby	55 986	53 071	49 113	43 183	42 965
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0

Krátkodobé pohledávky	25 681	25 079	23 690	20 643	22 214
Krátkodobé závazky	9 926	6 561	6 860	6 941	7 546
Obrat celkových aktiv	0,93	0,84	0,93	0,93	0,94
Obrat stálých aktiv	2,82	2,56	2,98	2,72	3,34
Obrat oběžných aktiv	1,40	1,28	1,37	1,42	1,39
Obrat zásob	2,29	2,06	2,25	2,39	2,35
Doba obratu zásob	157,01	161,65	159,94	150,35	153,51
Doba obratu pohledávek	72,02	82,55	77,15	71,87	79,37
Doba splatnosti krátkodobých závazků	27,84	21,60	22,34	24,17	26,96

Graf č. 13 – Vývoj ukazatelů aktivity (1996 – 2000)

Obrat celkových aktiv měří efektivnost využívání celkových aktiv. Dále udává, kolikrát se celková aktiva vrátí v tržbách. Můžeme ho rozdělit na obrat stálých aktiv a obrat oběžných aktiv. Už z grafu je velice patrné, že hodnota tohoto ukazatele se během let 1996 – 2001 téměř vůbec nezměnila. Vývoj tržeb byl totiž velice podobný vývoji celkových aktiv. V roce 1997 došlo k velkému poklesu tržeb o 14,8 %, avšak celková aktiva se snížila pouze o 5,8 %, proto došlo i k celkovému poklesu ukazatele. Jinak můžu konstatovat, že ukazatel nedosahuje během uvedených let ani hodnoty 1, celková aktiva totiž každým rokem převyšovala celkové tržby. Samozřejmě čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe pro podnik. Podle dosažených výpočtů, můžu tedy tvrdit, že celková aktiva se v tržbách nevrátí ani jednou a počet obrátek celkových aktiv dosahuje průměrné hodnoty 0,91.

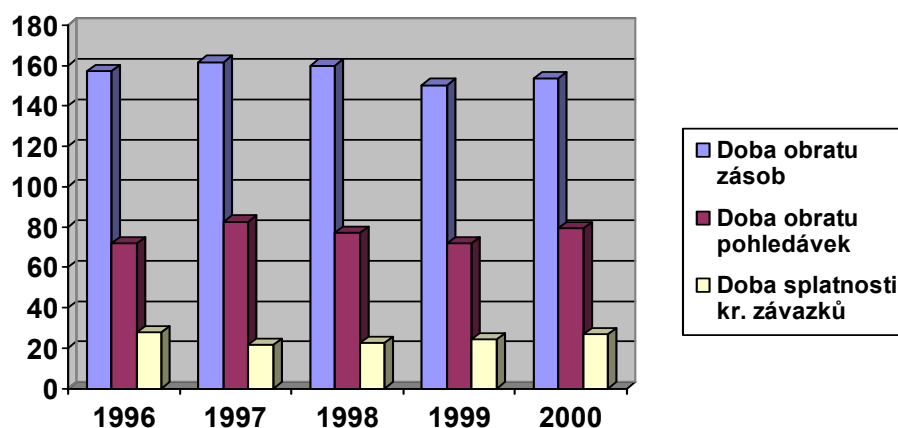
Obrat stálých aktiv udává, jak efektivně podnik využívá budov, strojů, zařízení a jiných stálých aktiv. Dále udává, kolikrát se stálá aktiva obrátí v tržbách. Obrat stálých aktiv během analyzovaných let střídavě klesal a stoupal. Jeho hodnota se průměrně pohybovala kolem hodnoty 2,9, výjimkou byl rok 2000, kdy dosáhl hodnoty 3,34. V tomto roce se tržby snížily o 2,6 % a stálá aktiva poklesla o 20,5 %, což odpovídalo hodnotě 7 789 tis. Kč, v konečném důsledku došlo tedy ke zvýšení ukazatele. Na základě dosažených výsledků můžu tedy konstatovat, že stálá aktiva se v ročních tržbách neobráte ani třikrát.

Obrat oběžných aktiv má stejný účel jako dva výše uvedené ukazatele. Ukazuje, jak podnik hospodaří s oběžnými aktivy a kolikrát se tato aktiva obrátí v ročních tržbách. Obrat oběžných aktiv dosahoval během analyzovaných let opět velice nízkých hodnot, podílely se na tom zejména každoročně klesající tržby (výjimkou byl rok 1998, kdy šlo o nárůst 1,1 %). Nejvyšší hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2000, a to 1,42, což znamená, že oběžná aktiva se v ročních tržbách obrátila 1,42krát.

Obrat zásob vyjadřuje, kolikrát se zásoby během jednoho roku přemění na jiné formy oběžných aktiv až po prodej výrobků a opětovný nákup zásob. Jinými slovy udává, kolikrát se zásoby otočí v tržbách za rok. Hodnoty ukazatele jsem počítala ze stavu zásob k 31. 12. příslušného roku, nikoli z průměrné roční zásoby. Obrat zásob se během let 1996 – 2000 pohyboval mezi 2,06 a 2,39. Ukazatel tedy nezaznamenal nějaký výrazný výkyv. Stav zásob se každým rokem snižoval, což by hodnotu ukazatele mělo zvýšit, tyto poklesy však byly vyrovnány každoročním snížením tržeb (jak už jsem uvedla výše). V rámci zásob nejvíce klesaly zásoby materiálu, jejich největší meziroční pokles byl v roce 1998, kdy se snížily o 5 036 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 14,0 %.

Graf č. 14 – Vývoj ukazatelů aktivity (1996 – 2000)

Doba obratu zásob vyjadřuje, kolik dnů jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Pro podnik je dobré, pokud se obratovost zásob zvyšuje a doba obratu snižuje. Podnik by měl však udržovat takovou úroveň zásob, která zajistí plynulý odbyt a bezproblémové zásobování výroby materiálem. Doba obratu zásob se v uvedených letech pohybovala mezi 150,35 a 161,65. Jelikož je pro podnik žádoucí co nejkratší doba obratu, nejprůběžnější byl tedy rok 1999, avšak i přes to, je hodnota obratu zásob poměrně vysoká.

Doba splatnosti pohledávek měří, kolik dní se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek. Jinými slovy udává dobu, za jakou jsou v průměru pohledávky spláceny. Pro

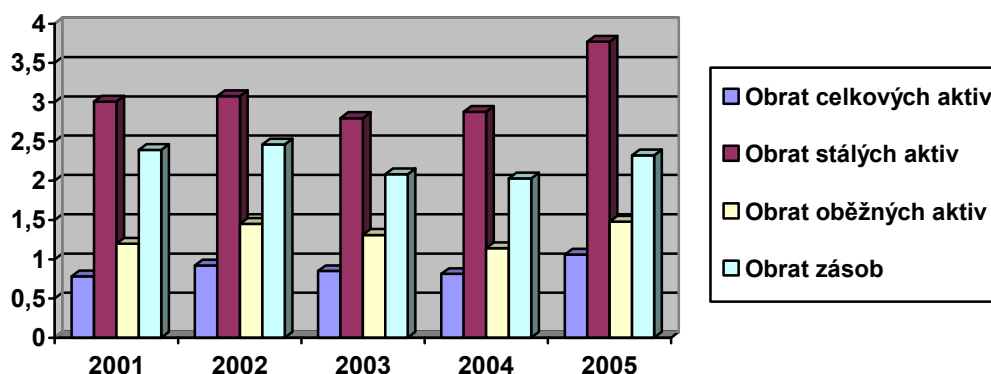
podnik je samozřejmě žádoucí co nejkratší doba inkasa pohledávek. Z výše uvedeného grafu je patrné, že vývoj tohoto ukazatele zaznamenal v uvedených letech mírné kolísání, kdy nejnižší hodnoty 71,87 dosáhl v roce 1999. Toto snížení bylo způsobeno zejména meziročním poklesem krátkodobých pohledávek téměř o 13 %. Naopak nejvyšší byla doba inkasa pohledávek 82,55 dní v roce 1997, kdy celkové tržby družstva klesly o 14,8 %, což způsobilo zvýšení tohoto ukazatele.

Doba splatnosti krátkodobých závazků udává, za jak dlouho podnik splatí své závazky ostatním podnikům a podnik tak využívá bezplatný obchodní úvěr. Ukazatel dosahoval poměrně nízkých hodnot, což znamená, že podnik nevykazoval větší problémy se splácením svých závazků. Hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly v rozmezí 21,60 a 27,84. Nízké hodnoty tohoto ukazatele samozřejmě souvisí s nízkými hodnotami krátkodobých závazků, které podnik během let 1996 – 2000 vykazoval.

Tab. č. 40 – Ukazatele aktivity (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	104 189	111 527	92 345	83 452	97 267
Tržby za prodej zboží	8 256	315	384	578	869
Celková aktiva	144 289	121 785	108 462	103 299	92 434
Stálá aktiva	37 377	36 265	33 079	29 139	26 002
Oběžná aktiva	93 659	76 993	71 056	73 706	66 288
Zásoby	47 052	45 507	44 627	41 385	42 365
Dlouhodobé pohledávky	0	0	295	345	90
Krátkodobé pohledávky	22 557	17 488	14 176	9 141	12 148
Krátkodobé závazky	12 364	9 054	8 174	8 109	10 681
Obrat celkových aktiv	0,78	0,92	0,85	0,81	1,06
Obrat stálých aktiv	3,01	3,08	2,80	2,88	3,77
Obrat oběžných aktiv	1,20	1,45	1,31	1,14	1,48
Obrat zásob	2,39	2,46	2,08	2,03	2,32
Doba obratu zásob	150,64	146,48	173,25	177,30	155,41
Doba obratu pohledávek	72,22	56,29	56,18	40,64	44,89
Doba splatnosti krátkodobých závazků	39,58	29,14	31,73	34,74	39,18

Graf č. 15 – Vývoj ukazatelů aktivity (2001 – 2005)

Během let 2001 – 2005 byl u položky celková aktiva velice patrný klesající trend a v roce 2002 byl tento pokles nejvyšší (15,6 %), což způsobilo růst *obratu celkových aktiv* o téměř 18 %. V roce 2002 se sice snížily i celkové tržby, avšak pouze o 0,5 %. V letech 2003 a 2004 následoval pokles obratu celkových aktiv, jehož příčinou bylo snížení tržeb o 17,1 % v roce 2003 a o 9,4 % v roce 2004. Pokles celkových aktiv byl pouze 10,9 % v roce 2003 a 4,8 % v roce 2004, v konečném důsledku se tedy ukazatel snížil. Rok 2005 byl výjimečný tím, že celková aktiva nabyla nižší hodnoty než celkové tržby, což vyhouplilo obrat celkových aktiv na hodnotu 1,06. Samozřejmě čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe pro podnik. Vykázané hodnoty tohoto ukazatele v období 2001 – 2005 byly opět poměrně nízké, a alespoň v roce 2005 se celková aktiva vrátila v tržbách jednou.

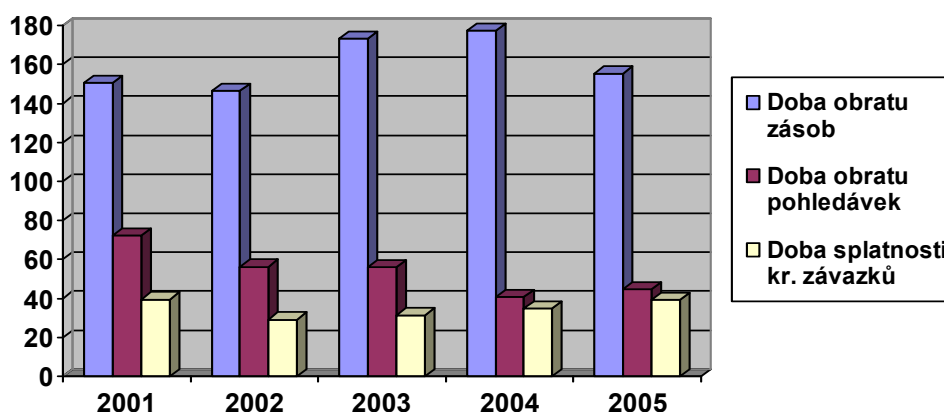
Obrat stálých aktiv udává, kolikrát se stálá aktiva obrátí v tržbách. Nejvyšší hodnoty dosáhl ukazatel v roce 2005, kdy celkové tržby se zvýšily o 16,8 % a stálá aktiva poklesla o 10,8 %. Pohyb obou těchto položek zvýšil celkovou hodnotu ukazatele na 3,77. Můžu tedy konstatovat, že v roce 2005 se stálá aktiva obrátí v ročních tržbách 3,77krát. V ostatních letech poklesla stálá aktiva i celkové tržby, výsledná hodnota ukazatele pak závisela na tom, jaká položka vykázala větší pokles. V letech 2002 a 2004 se více snížila stálá aktiva, což obrat stálých aktiv zvýšilo. V roce 2003 poklesly více celkové tržby, hodnota ukazatele se tedy snížila.

Co se týká *obratu oběžných aktiv*, tak v letech 2001 – 2005 vykázal stejný vývoj jako obrat celkových aktiv. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2005 stejně jako dva předchozí ukazatele. Příčinou byl již zmíněný růst tržeb o 16,8 % a pokles oběžných aktiv o 10,1 %. V roce 2004 došlo k naprosto opačnému vývoji tohoto ukazatele. Oběžná aktiva se totiž zvýšila o 3,7 % a celkové tržby klesly o 9,4 %, obrat oběžných aktiv vykázat tedy snížení na hodnotu 1,14, což bylo nejméně během analyzovaných pěti let. V roce 2002 se více snížila oběžná aktiva, což

obrat stálých aktiv zvýšilo. V roce 2003 poklesly více celkové tržby (o 17,1%), hodnota ukazatele se tedy snížila.

Obrat zásob má stejné využití jako tři předchozí ukazatele. Vyjadřuje, kolikrát se zásoby otočí v tržbách za rok. Obrat zásob se během let 2001 – 2005 pohyboval mezi hodnotami 2,03 a 2,46. Stav zásob se každým rokem snižoval, výjimkou byl rok 2005 kdy došlo k malému zvýšení o 2,4 %. Nejvyšší hodnoty dosáhl obrat zásob v roce 2002, kdy se tržby meziročně snížily o 17,1 % a zásoby pouze o 1,9 %. V tomto roce se tedy zásoby otočily v ročních tržbách 2,46krát. Zásoby zaznamenaly největší pokles v roce 2004, kdy ubyly o 3 242 tis. Kč. Na tomto snížení se nejvíce podílel pokles zásob výrobků o 24,4 % a také pokles zásob materiálu o 2,2 %.

Graf č. 16 – Vývoj ukazatelů aktivity (2001 – 2005)

Dobu obratu zásob počítám ze stejných položek jako obrat zásob, akorát je upravena do počtu dní. Ve jmenovateli zlomku se někdy uvádí i varianta 365 dnů, já jsem ve všech vzorcích použila 360 dnů. Doba obratu zásob vlastně vyjadřuje intenzitu využití zásob. Tento ukazatel dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2004, kdy došlo k největšímu úbytku zásob, což dobu obratu prodloužilo na 177,30 dnů. Jelikož je pro podnik žádoucí co nejkratší doba obratu, nejpříznivější byl tedy rok 2002, kdy klesla na 146,48 dnů, což způsobil pokles celkových tržeb o 17,1 % a úbytek zásob pouze o 1,9 %. Je zde tedy patrný opačný vývoj než u obratu zásob.

Doba splatnosti pohledávek udává počet dnů, které musí podnik čekat, než obdrží platby za prodané zboží, výrobky či služby. Z výše uvedeného grafu je patrné, že doba inkasa pohledávek se každým rokem zkracovala. Výjimkou byl rok 2005, kdy došlo k jejímu vzestupu na hodnotu 44,8, což však pro podnik nepředstavovalo žádné podstatné zvýšení. Hodnoty tohoto ukazatele se totiž od roku 2001 z 72,22 snížily na hodnotu 40,64 v roce 2004,

což představovalo pokles o 43,7 %. Toto snížení bylo způsobeno každoročním úbytkem krátkodobých pohledávek, které se během let 2001 – 2004 snížily o 13 416 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 59,5 %.

Doba splatnosti krátkodobých závazků je obdobný ukazatel jako doba inkasa pohledávek, s tím rozdílem, že sleduje dobu úhrady závazků. Ukazatel během sledovaných let dosahoval poměrně nízkých hodnot, pohyboval se v rozmezí 29,14 – 39,58 dnů, z čehož soudím, že družstvo DUP Pelhřimov nemělo se splácením svých závazků žádné problémy.

Nyní se podívám na vývoj ukazatelů aktivity během let 1996 – 2005. Co se týká obratu celkových aktiv, tak během těchto deseti let dosahoval velice podobných hodnot. Nejnižší hodnotu vykázal v roce 2001, kdy celková aktiva zaznamenala zvýšení o 36 724 tis. Kč, což bylo způsobeno nákupem Pivovaru Pelhřimov. Dále v tomto roce došlo k meziročnímu růstu tržeb o 11 685 tis. Kč. Tyto dvě skutečnosti způsobily, že doba obratu celkových aktiv se snížila na hodnotu 0,78. Naopak vzestup doby obratu celkových aktiv až na hodnotu 1,06 způsobilo snížení celkových aktiv pod hodnotu celkových tržeb v roce 2005. Vykázané hodnoty tohoto ukazatele byly během sledovaných deseti let velice nízké a do budoucna by družstvo mělo vykazovat hodnoty alespoň vyšší než 1. Ukazatele obrat stálých aktiv a obrat oběžných aktiv dosahovaly během deseti let také poměrně vyrovnaných hodnot. Oba dva vykázaly nejvyšší hodnotu v roce 2005 stejně jako obrat celkových aktiv. Celkové tržby se v tomto roce meziročně zvýšily o 16,8 %, stálá aktiva poklesla o 10,8 % a oběžná aktiva ubyla o 10,1 %. Pohyby těchto položek zvýšily obrat stálých aktiv na 3,77 a obrat oběžných aktiv na 1,48. Obrat zásob se pohyboval v rozmezí 2,03 – 2,46, což představovalo téměř shodný vývoj zásob i tržeb. Vykázané hodnoty jsou velice nízké a jelikož téměř každým rokem došlo k poklesu zásob (výjimkou byly roky 2001 a 2005), tak v dalších letech bych očekávala také postupné snižování zásob a při zachované výši tržeb by mělo dojít ke zvýšení tohoto ukazatele. Co se týká ukazatelů doby obratu, tak pro podnik je žádoucí, aby dosahovaly nízkých hodnot. Doba obratu zásob však nabývala vysokých čísel, s čímž souvisely nízké hodnoty obratu zásob a zásoby se tak během roku obrátily v tržbách zhruba dvakrát. Doba obratu pohledávek se od roku 1996 podstatně snížila, v roce 2004 se jednalo o hodnotu 40,64, což je pro podnik určitě pozitivním signálem, vyjadřujícím snahu odběratelů hradit svoje závazky dříve. I přesto by se podnik mohl pokusit poohlédnout po solventnějších odběratelích. Doba splatnosti krátkodobých závazků zaznamenala oproti prvním pěti rokům trvalý nárůst. Krátkodobé závazky v letech 2001 – 2005 vzrostly v důsledku zvýšení závazků vůči zaměstnancům, daňových závazků a dotací týkajících se státu a závazků z obchodních vztahů. I přes zvýšení tohoto ukazatele, však družstvo vykazuje poměrně nízké doby

splatnosti svých závazků a na základě dosažených výsledků tak mohou konstatovat, že nemá problémy s úhradou svých dluhů.

6.2.4. Ukazatele likvidity

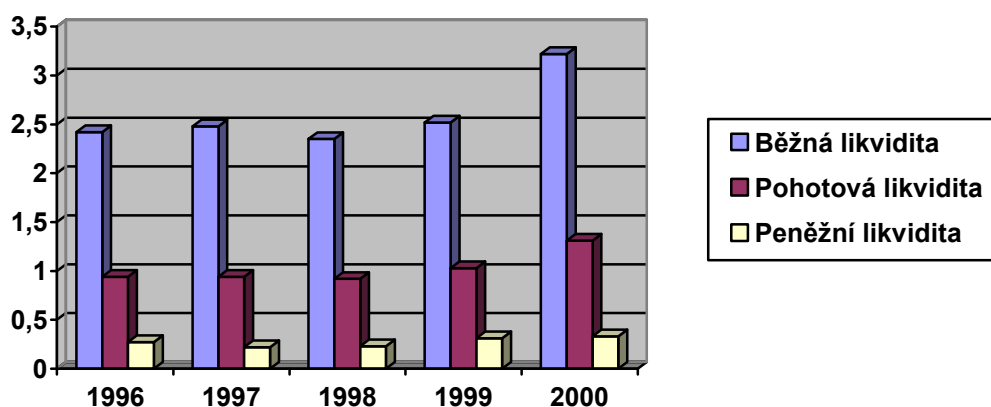
Skupina těchto ukazatelů zobrazuje schopnosti podniku dostát svým závazkům. Nestačí, aby podnik byl pouze rentabilní, musí být také likvidní, protože musí být schopen hradit své závazky. Pro analýzu jsem vybrala tři nejčastěji používané ukazatele:

$$\begin{aligned} \text{Běžná likvidita} &= \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \\ \text{Pohotová likvidita} &= \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \\ \text{Peněžní likvidita} &= \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \end{aligned}$$

Tab. č. 41 – Ukazatele likvidity (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Oběžná aktiva	91 790	85 726	80 794	72 897	72 522
Zásoby	55 986	53 071	49 113	43 183	42 965
Peněžní prostředky	10 123	7 576	7 991	9 071	7 343
Krátkodobé závazky	9 926	6 561	6 860	6 941	7 546
Krátkodobé bankovní úvěry	28 000	28 000	27 500	22 000	15 000
Běžná likvidita	2,42	2,48	2,35	2,52	3,22
Pohotová likvidita	0,94	0,94	0,92	1,03	1,31
Peněžní likvidita	0,27	0,22	0,23	0,31	0,33

Graf č. 17 – Vývoj ukazatelů likvidity (1996 – 2000)

Ukazatel běžné likvidity ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku, to znamená, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby všechna svá

aktiva přeměnil na hotovost. Čím vyšší je tedy hodnota tohoto ukazatele, tím pravděpodobněji bude zachována platební schopnost podniku. I když jsou všechny vypočtené hodnoty běžné likvidity ve sledovaných letech větší než 1, nemusí to vždy znamenat, že byl podnik v uvedených letech vždy solventní. Většina majetku by mohla totiž být představována nedobytnými pohledávkami, nevyužitelnými zásobami nebo neprodejnými výrobky. Velice důležité je poznamenat, že do jmenovatele všech poměrových ukazatelů likvidity jsem nedosazovala pouze krátkodobé závazky, ale přičítala jsem k nim také krátkodobé bankovní úvěry. Pokud bych dosadila pouze krátkodobé závazky, tak by došlo ke zkreslení všech hodnot ukazatelů a ukazatele likvidity by nabyly naprosto odlišných hodnot.

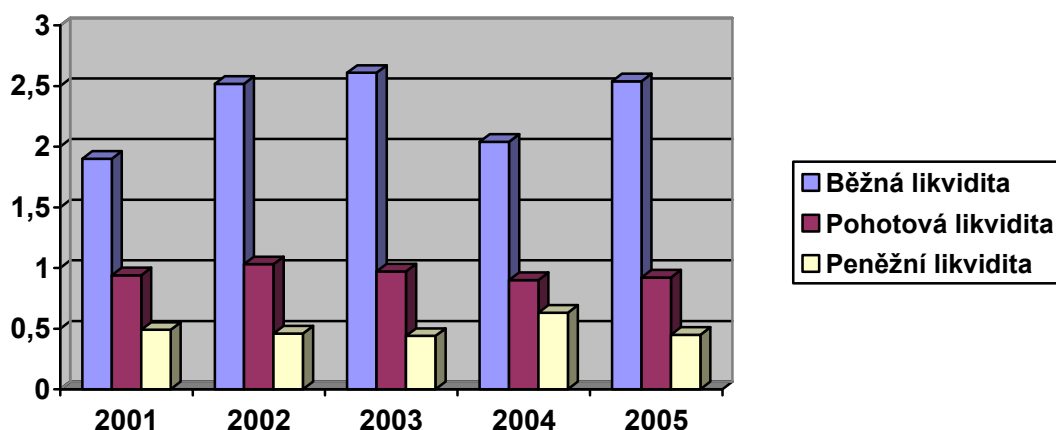
Pohotová likvidita se liší od běžné likvidity tím, že z oběžných aktiv vylučuje zásoby, protože u nich se mohou vyskytovat problémy při jejich přeměně na peněžní prostředky (jedná se o nejméně likvidní část majetku). Doporučuje se, aby hodnota tohoto ukazatele neklesla pod 1,0. U pohotové likvidity je stejně jako u běžné likvidity patrný ve sledovaných letech pozitivní (rostoucí) trend, výjimkou je rok 1998, kdy hodnoty obou ukazatelů se snížily. Výše pohotové likvidity nedosahuje v prvních třech sledovaných letech ani hodnoty 1,0, avšak přibližuje se této hodnotě a v dalších dvou letech ji nepatrně překročila. Ke zvýšení hodnoty ukazatele v letech 1999 a 2000 přispělo zejména snížení krátkodobých bankovních úvěrů.

Peněžní (okamžitá) likvidita je ukazatel, který udává, kolik splatných závazků je podnik schopen uhradit peněžními prostředky. Jak už jsem uvedla v teoretické části práce, nelze tento ukazatel počítat s okamžitě splatnými závazky ve jmenovateli, proto jsem je nahradila krátkodobými závazky, ke kterým jsem připočítala krátkodobé bankovní úvěry. Do čitatele jsem dosadila peníze v hotovosti plus peníze na bankovních účtech. Hodnoty tohoto ukazatele byly ve sledovaných letech velice nízké a nedosahují ani doporučené hodnoty 0,5 %, jak uvádí literatura.

Tab. č. 42 – Ukazatele likvidity (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Oběžná aktiva	93 659	76 993	71 056	73 706	66 288
Zásoby	47 052	45 507	44 627	41 385	42 365
Peněžní prostředky	24 050	13 998	11 958	22 835	11 685
Krátkodobé závazky	12 364	9 054	8 174	8 109	10 681
Krátkodobé bankovní úvěry	37 000	21 500	19 000	28 000	15 450
Běžná likvidita	1,90	2,52	2,61	2,04	2,54
Pohotová likvidita	0,94	1,03	0,97	0,90	0,92
Peněžní likvidita	0,49	0,46	0,44	0,63	0,45

Graf č. 18 – Vývoj ukazatelů likvidity (2001 – 2005)

Ukazatel *běžné likvidity* zaznamenal během let 2001 – 2005 rostoucí trend, výjimkou byl rok 2004, kdy došlo k jeho poklesu na hodnotu 2,04. Během uvedených let se tedy zvýšil z hodnoty 1,90 na 2,54, což je v procentním vyjádření o 33,7 %. Ukazatel udává, kolika jednotkami (Kč) oběžných aktiv je kryta jedna jednotka (Kč) krátkodobých závazků, nebo-li kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. V případě družstva DUP Pelhřimov pokrývaly oběžná aktiva průměrně 2,3krát krátkodobé závazky.

U ukazatele *pohotové likvidity* nebyl patrný ani rostoucí ani klesající trend, jednalo se spíše o mírné kolísání mezi hodnotami 0,90 a 1,03. Doporučenou hodnotu ukazatele vykázalo družstvo pouze v roce 2002, kdy oběžná aktiva zaznamenala propad o 17,8 %, což by za nezměněných okolností ukazatel snížilo, avšak krátkodobé závazky se snížily o 26,8 % a krátkodobé bankovní úvěry poklesly o 41,9 %. A právě zmenšení krátkodobých závazků a bankovních úvěrů způsobilo nárůst ukazatele pohotové likvidity. V ostatních letech se však ukazatel velice přibližoval doporučené hodnotě 1.

Co se týká *peněžní likvidity*, tak čím vyšší je její hodnota, tím je to pro podnik lepší. Ukazatel kromě roku 2004, kdy vzrostl o 43,2 %, zaznamenal každým rokem pokles. Příčinou nárůstu bylo v roce 2004 zejména zvýšení peněžních prostředků o 10 877 tis. Kč, což je v procentním vyjádření 91,0 %. Peněžní likvidita by v tomto roce vzrostla ještě více, kdyby nedošlo k přírůstku krátkodobých bankovních úvěrů o 47,4 %.

Nyní se podívám na vývoj těchto tří ukazatelů během deseti sledovaných let. Ukazatel běžné likvidity nabýval každým rokem téměř shodných hodnot. Výjimkou byl rok 2000, kdy jeho hodnota 3,22 byla nejvyšší ze všech let. Nárůst tohoto ukazatele byl způsoben nejnižším součtem krátkodobých závazků a krátkodobých bankovních úvěrů, což daný ukazatel zvýšilo. Naopak nejnižší hodnoty 1,90 dosáhl ukazatel následující rok, kdy jeho hodnotu snížily

zvýšené krátkodobé závazky a bankovní úvěry celkem o 26 818 tis. Kč, což v procentním vyjádření znamená nárůst o 118,9 %. Tento nárůst byl samozřejmě z části způsoben bankovním úvěrem 12 000 tis. Kč, který si družstvo DUP Pelhřimov v tomto roce vzalo od GE Money Bank na nákup pelhřimovského pivovaru. Došlo samozřejmě i ke zvýšení oběžných aktiv o 21 137 tis. Kč (o 29,1 %), v konečném důsledku se však ukazatel v tomto roce snížil. Jinak bych konstatovala, že běžná likvidita dosahovala poměrně stabilních hodnot a družstvo tedy nemělo problémy se svojí platební schopností. Ukazatel pohotové likvidity se během deseti let pohyboval v rozmezí 0,90 – 1,31. Jednalo se opět o poměrně vyrovnaný vývoj tohoto ukazatele a nejvyšší hodnoty 1,31 nabyly také v roce 2000 stejně jako předchozí ukazatel. Na jeho růstu se opět podílelo snížení zejména krátkodobých bankovních úvěrů. Co se týká ukazatele peněžní likvidity, tak od roku 2001 došlo k jeho trvalému nárůstu. Příčinou bylo navýšení peněz na bankovních účtech, které během předchozích let dosahovaly poměrně nízkých hodnot. I přesto však peněžní likvidita nedosahovala během uvedených let vysokých hodnot. V budoucnu by se podle vývoje jednotlivých položek mohlo očekávat snížení krátkodobých bankovních úvěrů, což by daný ukazatel zvýšilo.

6.2.5. Ukazatele zadluženosti

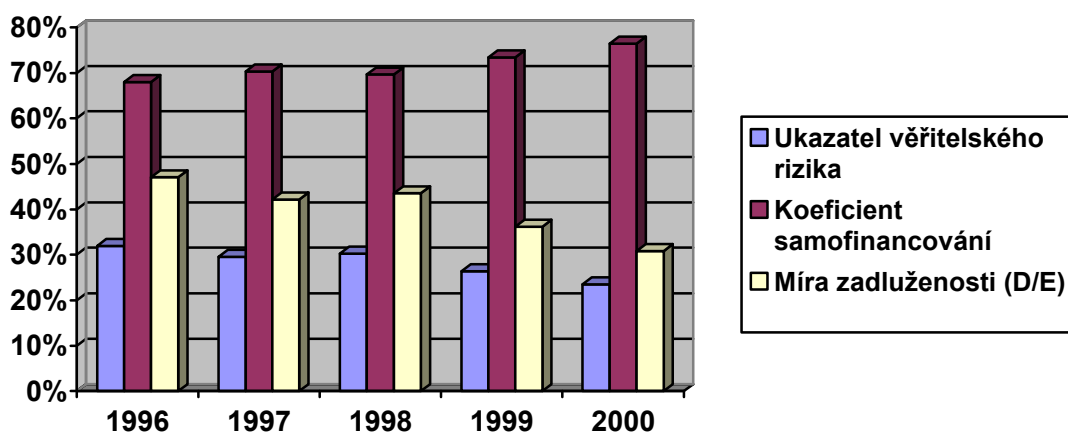
Ukazatele zadluženosti určují míru, v jaké je podnik financován cizím kapitálem a v jakém rozsahu jsou využívány podnikem vlastní zdroje. Z této skupiny ukazatelů jsem zvolila následující:

$$\begin{aligned}
 \text{Ukazatel věřitelského rizika} &= \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \\
 \text{Koeficient samofinancování} &= \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \\
 \text{Míra zadluženosti (D/E)} &= \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}} \\
 \text{Ukazatel úrokového krytí} &= \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{nákladové úroky}}
 \end{aligned}$$

Tab. č. 43 – Ukazatele zadluženosti (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Cizí zdroje (včetně časového rozlišení na straně pasiv)	43 984	38 401	35 955	29 698	25 343
Vlastní kapitál	93 467	91 045	82 584	81 966	82 222
Celková aktiva	137 451	129 446	118 539	111 664	107 565
Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)	4 949	6 476	4 834	4 776	4 713
Nákladové úroky	4 467	4 794	4 429	3 002	1 585
Ukazatel věřitelského rizika	32,00%	29,67%	30,33%	26,60%	23,56%
Koeficient samofinancování	68,00%	70,33%	69,67%	73,40%	76,44%
Míra zadluženosti (D/E)	47,06%	42,18%	43,54%	36,23%	30,82%
Ukazatel úrokového krytí	1,11	1,35	1,09	1,59	2,97

Graf č. 19 – Vývoj ukazatelů zadluženosti (1996 – 2000)

Ukazatel věřitelského rizika poměřuje veškeré cizí zdroje s celkovými aktivy společnosti. Je důležité říci, že za cizí zdroje se zde považuje součet rezerv, dlouhodobých závazků, krátkodobých závazků, bankovních úvěrů a výpomocí a časového rozlišení na straně pasiv. V roce 1996 dosahovala položka celkových aktiv i cizích zdrojů nejvyšších hodnot a ukazatel věřitelského rizika měl v tomto roce také nejvyšší hodnotu, a to 32,00 %. Přestože se jedná o nejvyšší hodnotu, můžu konstatovat, že zadluženost podniku se během let 1996 – 2000 pohybovala kolem 30 %, což je poměrně nízká hodnota, pokud vycházím ze zlatého pravidla, podle kterého by hodnota tohoto ukazatele měla dosahovat 50 %. Od tohoto roku docházelo k neustálému poklesu cizích zdrojů i celkových aktiv společnosti a výsledná hodnota ukazatele v roce 2000 byla dokonce 23,56 %, což značí velice nízkou míru zadlužení podniku. *Koeficient samofinancování* je doplňkovým ukazatelem k předchozímu ukazateli a jejich celkový součet činí dohromady 100 %. Ukazatel dává do poměru vlastní kapitál a celková aktiva, vyjadřuje tedy podíl, v jakém jsou celková aktiva podniku financována ze zdrojů jeho akcionářů. Koeficient samofinancování dosáhl nejvyšší hodnoty v roce 2000, kdy jeho

hodnota činila 76,44 %, což znamená, že vlastní kapitál podniku převyšoval více než třikrát cizí kapitál.

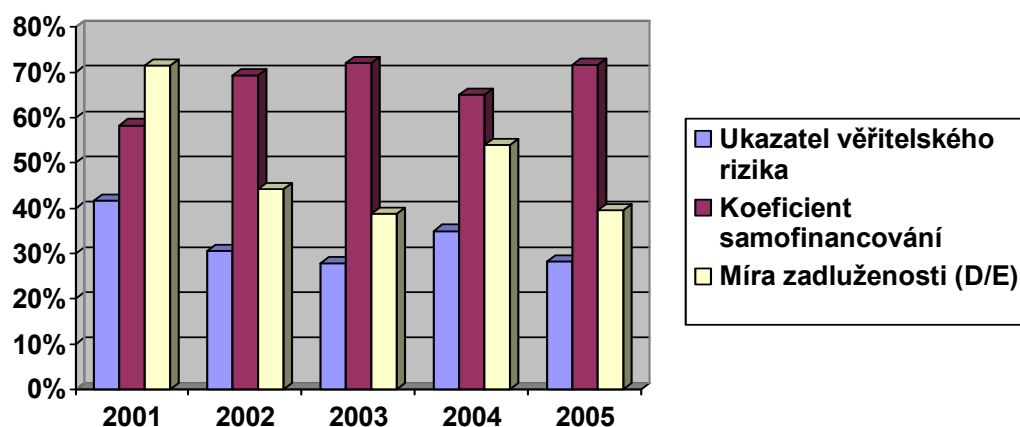
Míra zadluženosti poměruje cizí zdroje k vlastnímu kapitálu a tímto poměrem udává, kolikrát cizí kapitál převyšuje vlastní kapitál. Míra zadluženosti vlastně kombinuje ukazatel věřitelského rizika s koeficientem samofinancování. Pokud cizí kapitál tvořil průměrně 30 % celkových pasiv, vlastní kapitál tvořil tedy zbylých 70 %. Můžu tedy říci že vlastní kapitál převyšoval průměrně 2,3krát cizí zdroje, což je velice dobrý výsledek.

Ukazatel úrokového krytí vzájemně poměruje zisk před úroky a zdaněním s nákladovými úroky. Ukazuje vlastně schopnost podniku splácet nákladové úroky. Čím vyšších hodnot ukazatel dosahuje, tím pro podnik lépe. Ukazatel úrokového krytí by se podle analytiků měl pohybovat kolem hodnoty 7 nebo 8. Jak je patrné z výše uvedené tabulky s výpočty, tak v letech 1996 a 1998 dosahoval hospodářský výsledek před zdaněním a úroky téměř shodných hodnot jako samotné nákladové úroky, proto se hodnota tohoto ukazatele pohybuje kolem jedné. Nejlepší výsledek byl vykázán v roce 2000, kdy došlo k meziročnímu poklesu nákladových úroků o 47,2 %, přičemž zisk před úroky a zdaněním dosahoval během let 1996 – 2000 téměř shodných hodnot. Výjimkou byl rok 1997, kdy se meziročně zvýšil o 30,9 %.

Tab. č. 44 – Ukazatele zadluženosti (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Cizí zdroje (včetně časového rozlišení na straně pasiv)	60 125	37 308	30 266	36 175	26 195
Vlastní kapitál	84 164	84 477	78 196	67 124	66 239
Celková aktiva	144 289	121 785	108 462	103 299	92 434
Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)	6 429	4 313	-5 009	-9 468	1 227
Nákladové úroky	1 254	1 600	928	858	838
Ukazatel věřitelského rizika	41,67%	30,63%	27,90%	35,02%	28,34%
Koeficient samofinancování	58,33%	69,37%	72,10%	64,98%	71,66%
Míra zadluženosti (D/E)	71,44%	44,16%	38,71%	53,89%	39,55%
Ukazatel úrokového krytí	5,13	2,70	-5,40	-11,03	1,46

Graf č. 20 – Vývoj ukazatelů zadluženosti (2001 – 2005)

Ukazatel věřitelského rizika nabýval v letech 2001 – 2005 hodnot mezi 27,90 % a 41,67 %. Z dosažených výsledků je tedy patrné, že se jednalo průměrně o 33 %-ní zadluženost družstva, což je poměrně dobrý výsledek. Pokud by ukazatel nabýval vysokých hodnot, jednalo by se o vysokou úroveň zadluženosti podniku. Nejvyšší hodnota 41,67 % byla způsobena vysokými hodnotami cizích zdrojů a také celkových aktiv. V rámci cizích zdrojů se podstatně zvýšily dlouhodobé závazky, krátkodobé závazky i bankovní úvěry a výpomoci, velký vliv však na této skutečnosti měla koupě Pivovaru Pelhřimov. Situace bude více přehledná, když se na ní na závěr podívám v rámci desetileté časové řady. V roce 2002 se cizí zdroje a celková aktiva poměrně výrazně snížily, cizí zdroje (včetně časového rozlišení) o 22 817 tis. Kč a celková aktiva o 22 504 tis. Kč. Cizí zdroje však ubyly o 37,9 %, což mělo pozitivní vliv na vývoj ukazatele, který se tak snížil na hodnotu 30,63 %.

Koeficient samofinancování patří spolu s ukazatelem věřitelského rizika k nejvýznamnějším z hlediska hodnocení celkové finanční situace podniku. Z vypočtených hodnot jsem zjistila, že družstvo opět disponovalo vyšší mírou vlastních zdrojů než cizích zdrojů. V tomto období tvořil vlastní kapitál zhruba 67 % celkových pasiv. Nejnižší hodnotu 58,33 % zaznamenal ukazatel v roce 2001, v následujícím roce však klesla výrazně aktiva a výše vlastního kapitálu téměř stagnovala, takže koeficient samofinancování vzrostl na hodnotu 69,37 %.

Míra zadluženosti vyjadřuje, kolik korun cizího kapitálu připadá na jednu korunu vlastního kapitálu. Nejvyšší hodnoty 71,44 % dosáhla v roce 2001, příčinou byla vyšší hodnota cizích zdrojů. V ostatních letech se ukazatel pohyboval mezi hodnotami 38,71 – 53,89 %.

Ukazatel úrokového krytí nabyl poměrně významné hodnoty 5,13 v roce 2001, kdy družstvo vykázalo nejvyšší výsledek hospodaření (před zdaněním i po zdanění) a současně se snížila i hodnota nákladových úroků. V letech 2003 a 2004 se však dostal do záporných čísel kvůli

vykázanému zápornému výsledku hospodaření. V roce 2005 vykázalo družstvo minimální výši hospodářského výsledku, avšak i to stačilo k navrácení ukazatele opět do kladných čísel. Hodnoty tohoto ukazatele by však měly být mnohem vyšší, problémem jsou ale nízké hospodářské výsledky, které družstvo vykazovalo. Jejich hodnota byla během deseti sledovaných let velice nízká a v letech 2003 a 2004 dokonce záporná. Pokud v budoucnosti nedojde k vyšším vykázaným ziskům, hodnoty tohoto ukazatele se určitě nezvýší.

Po výpočtu ukazatelů za jednotlivé roky se nyní podívám na jejich vývoj souhrnně za deset let. Ukazatel věřitelského rizika se během uvedených let pohyboval v rozmezí 23,56 – 41,67 %. Právě hodnota 41,67 % byla v roce 2001 nejvyšší z důvodu koupě Pivovaru Pelhřimov, kdy družstvo využívalo ve větší míře cizí zdroje než v ostatních letech. V ostatních letech nezaznamenal ukazatel žádné výrazné výkyvy. Můžu říci, že průměrně dosahovaly cizí zdroje 30 % celkových pasiv, což je podle mého názoru na český podnik velice dobrý výsledek. S tímto ukazatelem samozřejmě souvisí koeficient samofinancování. Jeho nejnižší hodnota 58,33 % byla způsobena zvýšenou hodnotou celkových aktiv opět z důvodu koupě Pivovaru Pelhřimov. Průměrně tedy dosahoval vlastní kapitál 70 % celkových pasiv, což je, jak už jsem uvedla výše opravdu dobrý výsledek. Míra zadluženosti dosáhla nejvyšší hodnoty 71,44 % v roce 2001, příčiny tohoto nárůstu už jsem vysvětlila výše. Během deseti let tak pouze dvakrát překročila hranici 50 %. Jako poslední ukazatel zadluženosti jsem počítala ukazatel úrokového krytí. Během deseti let však nabýval téměř kritických hodnot, což bylo způsobeno vykázanými nízkými hospodářskými výsledky a v letech 2003 a 2004 dokonce ztrátou. Hodnota nákladových úroků tak kromě let 2000, 2001 a 2002 každoročně převýšila hodnotu hospodářského výsledku před zdaněním. Jak už jsem zmínila výše, pokud družstvo DUP Pelhřimov nebude dosahovat vyšších zisků, hodnoty tohoto ukazatele se s velikou pravděpodobností nezvýší.

6.2.6. Ukazatele kapitálového trhu

Tyto ukazatele patří rovněž mezi ukazatele finanční analýzy, avšak družstvo DUP Pelhřimov nevydává žádné cenné papíry ani nevlastní jiné majetkové cenné papíry s účastí v tuzemsku nebo v zahraničí, proto jsem nemohla provést příslušné výpočty.

6.3. Syntetické ukazatele

6.3.1. Altmanův index důvěryhodnosti

Jelikož družstvo DUP Pelhřimov není podnikem veřejně obchodovaným, budu Altmanův index počítat podle druhé varianty tohoto modelu. Rovnice důvěryhodnosti bude tedy mít tvar:

$$Z = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,998 x_5$$

Pro výsledné Z-skóre tak bude platit:

1. Firmy s dobrou finančně-ekonomickou situací

Z-skóre > 2,70 (“zóna prosperity”)

2. Firmy ohrožené bankrotem

Z-skóre < 1,20 (“zóna bankrotu”)

3. Firmy s neurčitou situací

1,20 < Z-skóre < 2,70 (“šedá zóna”)

Tab. č. 45 – Hodnoty pro výpočet Altmanova indexu (1996 – 2000)

Položka	1996	1997	1998	1999	2000
Čistý pracovní kapitál	53 864	51 165	46 434	43 956	49 976
Zadržené výděly	71 137	72 285	72 438	73 518	75 283
Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)	4 949	6 476	4 834	4 776	4 713
Základní kapitál	22 330	18 760	10 146	8 448	6 939
Tržby (Výnosy celkem)	152 690	133 290	154 932	119 132	139 128
Celková aktiva	137 451	129 446	118 539	111 664	107 565
Celkové dluhy (Cizí zdroje včetně čas. rozlišení na straně pasiv)	43 984	38 401	35 955	29 698	25 343

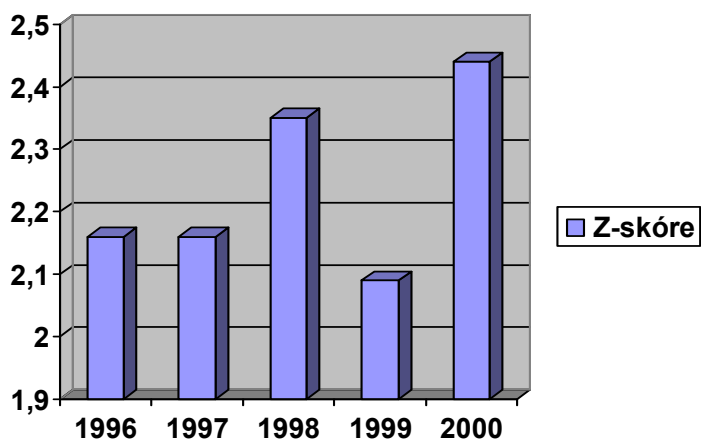
Tab. č. 46 – Výpočet Altmanova indexu (1996 – 1998)

	Ukazatel	Váha	1996	1997	1998	Celkem 1996	Celkem 1997	Celkem 1998
x_1	ČPK/Aktiva celkem	0,717	0,39	0,40	0,39	0,28	0,29	0,28
x_2	Zadrž.výděly/Aktiva celkem	0,847	0,52	0,56	0,61	0,44	0,47	0,52
x_3	EBIT/Aktiva celkem	3,107	0,04	0,05	0,04	0,12	0,16	0,12
x_4	Zákl. kapitál/Celkové dluhy	0,420	0,51	0,49	0,28	0,21	0,21	0,12
x_5	Tržby/Aktiva celkem	0,998	1,11	1,03	1,31	1,11	1,03	1,31
	Z-skóre					2,16	2,16	2,35

Tab. č. 47 – Výpočet Altmanova indexu (1999 – 2000)

	Ukazatel	Váha	1999	2000	Celkem 1999	Celkem 2000
x_1	ČPK/Aktiva celkem	0,717	0,39	0,46	0,28	0,33
x_2	Zadrž.výdělky/Aktiva celkem	0,847	0,66	0,70	0,56	0,59
x_3	EBIT/Aktiva celkem	3,107	0,04	0,04	0,12	0,12
x_4	Zákl. kapitál/Celkové dluhy	0,420	0,28	0,27	0,12	0,11
x_5	Tržby/Aktiva celkem	0,998	1,01	1,29	1,01	1,29
	Z-skóre				2,09	2,44

Graf č. 21 – Vývoj Altmanova indexu (1996 – 2000)

Během let 1996 – 2000 nedosahovala hodnota Altmanova indexu hodnoty nad 2,70, což znamená, že se podnik nenacházel v zóně prosperity. Hodnoty indexu však ani neklesly pod 1,20, z čehož plyne, že podnik nebyl ani ohrožen bankrotem. Můžu tedy tvrdit, že se podnik během uvedených let nacházel v tzv. „šedé zóně“, což znamená, že pro podnik neexistuje žádná přesná prognóza. Během uvedených let nelze vysledovat žádný růstový nebo klesající trend tohoto ukazatele, avšak nejvyšší hodnoty 2,44 dosáhl index v roce 2000.

Tab. č. 48 – Hodnoty pro výpočet Altmanova indexu (2001 – 2005)

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Čistý pracovní kapitál	44 295	46 439	43 882	37 597	40 157
Zadržené výdělky	78 973	79 845	73 791	63 089	62 817
Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)	6 429	4 313	-5 009	-9 468	1 227
Základní kapitál	5 191	4 632	4 405	4 035	3 422
Tržby (Výnosy celkem)	161 275	159 129	128 534	113 491	136 947
Celková aktiva	144 289	121 785	108 462	103 299	92 434
Celkové dluhy (Cizí zdroje včetně čas. rozlišení na straně pasiv)	60 125	37 308	30 266	36 175	26 195

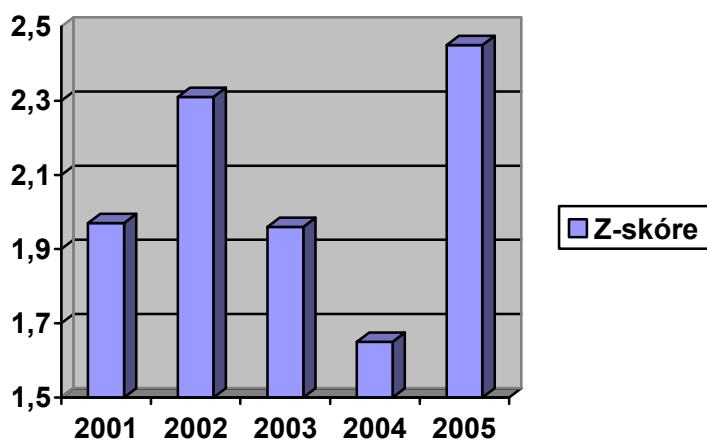
Tab. č. 49 – Výpočet Altmanova indexu (2001 – 2003)

	Ukazatel	Váha	2001	2002	2003	Celkem 2001	Celkem 2002	Celkem 2003
x_1	ČPK/Aktiva celkem	0,717	0,31	0,38	0,40	0,22	0,27	0,29
x_2	Zadrž.výdělky/Aktiva celkem	0,847	0,55	0,66	0,68	0,47	0,56	0,58
x_3	EBIT/Aktiva celkem	3,107	0,04	0,04	-0,05	0,12	0,12	-0,16
x_4	Zákl. kapitál/Celkové dluhy	0,420	0,09	0,12	0,15	0,04	0,05	0,06
x_5	Tržby/Aktiva celkem	0,998	1,12	1,31	1,19	1,12	1,31	1,19
	Z-skóre					1,97	2,31	1,96

Tab. č. 50 – Výpočet Altmanova indexu (2004 – 2005)

	Ukazatel	Váha	2004	2005	Celkem 2004	Celkem 2005
x_1	ČPK/Aktiva celkem	0,717	0,36	0,43	0,26	0,31
x_2	Zadrž.výdělky/Aktiva celkem	0,847	0,61	0,68	0,52	0,58
x_3	EBIT/Aktiva celkem	3,107	-0,09	0,01	-0,28	0,03
x_4	Zákl. kapitál/Celkové dluhy	0,420	0,11	0,13	0,05	0,05
x_5	Tržby/Aktiva celkem	0,998	1,10	1,48	1,10	1,48
	Z-skóre				1,65	2,45

Graf č. 22 – Vývoj Altmanova indexu (2001 – 2005)

Během let 2001 – 2005 nelze také hovořit o nějakém dlouhodobém klesajícím nebo rostoucím trendu, stejně jako v předchozích letech se podnik ani jednou neocitl v tzv. „zóně prosperity“, avšak znovu nebyl ani jednou ohrožený bankrotem. Nejvyšší hodnoty 2,45 dosáhl v roce 2005.

Pokud se na vývoj Altmanova indexu podívám souhrnně za období 1996 – 2005, tak zjistím, že jeho hodnota se každý rok pohybovala opačným směrem než rok předchozí. Výjimkou byl rok 1997, kdy hodnota stagnovala a rok 2004, kdy hodnota indexu opět poklesla. Nejvyšší hodnota indexu během těchto deseti let byla v roce 2005 a byla způsobena zejména vysokou hodnotou proměnné x_5 , na které se nejvíce projevil pokles celkové hodnoty aktiv a také zvýšení výnosů. Družstvo DUP Pelhřimov se tedy během sledovaných deseti let nacházelo pouze v „šedé zóně.“

Závěr

Finanční analýza je důležitou součástí finančního řízení a je chápána jako rozbor finanční situace podniku. Porovnává údaje z minulosti se současností a snaží se tak zvolit nejvhodnější směry dalšího vývoje činnosti firmy.

V teoretické části diplomové práce jsem nejdříve vymezila pojem finanční analýza a charakterizovala její metody, které jsem pak v rámci praktické části aplikovala při analýze hospodářské činnosti družstva DUP Pelhřimov. Rozbor finanční situace družstva jsem provedla za časovou řadu deseti let, kdy jsem zvlášť hodnotila hospodaření podniku za období 1996 – 2000 a za 2001 – 2005. K finanční analýze jsem použila údaje z účetních výkazů, a to zejména z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. V letech 2001 – 2004 jsem měla k dispozici i účetní závěrky družstva, ze kterých jsem také získala cenné informace.

Z rozboru rozvahy vyplývá, celková bilanční suma se od roku 1996 neustále snižovala a v roce 2001 došlo nákupem Pivovaru Pelhřimov k jejímu růstu o 34,1 %. Celková aktiva podniku byla z 60 – 70 % tvořena oběžnými aktivy, na kterých se nejvíce podílely zásoby a krátkodobé pohledávky. Převážnou část stálých aktiv tvořil dlouhodobý hmotný majetek, který také v roce 2001 zaznamenal zvýšení, avšak v ostatních letech jeho hodnota stále klesala. Při pohledu na celková pasiva podniku, je jasně patrné financování podniku převážně z vlastních zdrojů (zhruba ze 70 %). Na vlastním kapitálu se nejvíce podílela každoroční tvorba nedělitelného fondu ve výši 62 790 tis. Kč. Cizí zdroje byly převážně tvořeny krátkodobými bankovními úvěry, jejichž hodnota se v roce 2001 zvýšila o 146,7 % v důsledku koupě Pivovaru Pelhřimov.

Z horizontální a vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty, jsem zjistila, že nejúspěšnějším rokem z hlediska hospodaření podniku byl rok 2001, kdy provozní výsledek hospodaření vzrostl na hodnotu 8 056 tis. Kč, což představovalo meziroční zvýšení o 69,5 %. V tomto roce vykázalo družstvo také nejvyšší čistý zisk ve výši 4 251 tis. Kč.

Ve vývoji čistého pracovního kapitálu je patrné značné kolísání, přesto nejnižší vykázanou hodnotou bylo 37 597 tis. Kč v roce 2004, což je poměrně dobrý výsledek. Na základě provedených výpočtů tak můžu tvrdit, že družstvo nemělo problémy se splácením krátkodobých závazků a podobný vývoj bych očekávala i do budoucna.

Slabší stránky podniku jsem však objevila při poměrové analýze ukazatelů rentability. Družstvo DUP Pelhřimov vykazovalo během deseti sledovaných let velice nízké hodnoty ukazatelů rentability, a to zejména kvůli nízkým výsledkům hospodaření. Ani po nákupu Pivovaru Pelhřimov, který měl výrazně přispět k tržbám, nedošlo k žádnému podstatnému

zvýšení výsledku hospodaření a v letech 2003 a 2004 družstvo dokonce vykázalo poměrně vysokou ztrátu. Proto v těchto dvou letech nabyly ukazatele rentability záporných hodnot. Do budoucna by se mělo družstvo více soustředit na zvyšování tržeb prostřednictvím získání nových odbytišť pro svoje výrobky kožené galanterie a pro výrobky a služby poskytované Pivovarem Pelhřimov.

Z vypočtených hodnot ukazatelů aktivity plyne, že má družstvo do budoucna určitě co zlepšovat. Ukazatele vyjadřující obrátkovost dosahovaly během sledovaných let velice nízkých hodnot a například celková aktiva se kromě roku 2005 neobrátila v tržbách ani jednou, což je rozhodně špatný výsledek. Dosažené hodnoty těchto ukazatelů však úzce souvisí s nízkými tržbami, a proto znovu kladu důraz na jejich zvyšování. Doba obratu zásob a doba obratu pohledávek dosahovala naopak příliš vysokých hodnot, v tomto případě je však pro podnik žádoucí co nejkratší doba. Poměrně slušných výsledků dosáhl ukazatel doby splatnosti krátkodobých závazků, z čehož je patrné, že družstvo nemělo problémy se splácením svých závazků. Protože družstvo DUP Pelhřimov hraří svoje závazky včas, mělo by se vedení společnosti pokusit získat nové solidní odběratele, kteří budou také ke svým závazkům přistupovat zodpovědně.

Ukazatel běžné likvidity dosahoval poměrně vysokých hodnot, vždy minimálně dvakrát pokryl hodnotu krátkodobých závazků (výjimkou byl rok 2001, kdy hodnota ukazatele byla 1,90). Když jsem však vyloučila z oběžných aktiv nejméně likvidní složku – zásoby, tak se hodnoty ukazatele výrazně snížily a pohotová likvidita pouze ve třech letech překročila hodnotu 1. Výše zásob totiž během sledovaných let neklesla pod 50 % oběžných aktiv, což je poměrně vysoký podíl. Družstvo DUP Pelhřimov se sice snaží každoročně snižovat svoje zásoby, ale i přes to je jejich výše dost vysoká, takže v budoucnu by měl podnik věnovat větší pozornost stavu zásob.

Nejpříznivěji se pro podnik vyvíjely ukazatele zadluženosti. Jak už jsem zmínila, družstvo je zhruba ze 70 % financováno vlastními zdroji a pouze 30 % celkových pasiv tvoří cizí zdroje. Z těchto údajů vychází ukazatel věřitelského rizika a doplňuje ho koeficient samofinancování; oba tyto ukazatele dosáhly během let 1996 – 2005 velice příznivých výsledků. Ukazatel úrokového krytí však kazí dojem vzniklý z analýzy této skupiny ukazatelů. Souvisí totiž s dosaženým výsledkem hospodaření a jak už jsem zmínila, jeho hodnoty byly opravdu minimální. Proto i zisk před úroky a zdaněním dosahoval nízkých hodnot a v roce 2003 a 2004 ho převýšily samotné nákladové úroky. Pokud podnik nebude dosahovat vyšších zisků, nedojde v budoucnu ani ke zvýšení tohoto ukazatele.

Na základě provedené analýzy jsem zjistila, že družstvo DUP Pelhřimov není podnikem, který by vykazoval závratné zisky, ale také se nejedná o podnik ohrožený bankrotem. Během sledovaných deseti let se podle Altmanova indexu pohyboval v tzv. „šedé zóně“, což moje tvrzení dosvědčuje.

7. Literatura

- [1] Kislíngrová, E., Hnilica, J.: *Finanční analýza krok za krokem*. 1. vydání. C. H. Beck, Praha 2005, ISBN 80-7179-321-3
- [2] Kolář, P., Mrkvička, J.: *Finanční analýza*. 2. přepracované vydání. ASPI a. s., Institut svazu účetních, a. s., Praha 2006, ISBN 80-7357-219-2
- [3] Kislíngrová, E.: *Manažerské finance*. C. H. Beck, Praha 2004, ISBN 80-7179-802-9
- [4] Valach, J. a kolektiv: *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. EKOPRESS, Praha 1999, ISBN 80-86119-21-1
- [5] Synek, M.: *Ekonomická analýza*. OECONOMICA, Praha 2003, ISBN 80-245-0603-3
- [6] Synek, M.: *Podniková ekonomika*. C. H. Beck, Praha 2002, ISBN 80-7179-736-7
- [7] Grünwald, R., Holečková, J.: *Finanční analýza a plánování podniku*. VŠE, Praha 2002, ISBN 80-245-0422-7
- [8] Kovanícová, D.: *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Polygon, Praha 1995, ISBN 80-85967-00-6
- [9] Mařík, M.: *Finanční analýza a plánování v obchodních podnicích*. VŠE, Praha 1996, ISBN 80-7079-487-9

Účetní závěrka družstva DUP Pelhřimov za rok 2001

Účetní závěrka družstva DUP Pelhřimov za rok 2002

Účetní závěrka družstva DUP Pelhřimov za rok 2003

Účetní závěrka družstva DUP Pelhřimov za rok 2004

8. Seznam tabulek a grafů

- Tab. č. 1 – Horizontální analýza aktiv (1996 – 1998)
- Tab. č. 2 – Horizontální analýza aktiv (1998 – 2000)
- Tab. č. 3 – Vertikální analýza aktiv (1996 – 2000)
- Tab. č. 4 – Horizontální analýza aktiv (2001 – 2003)
- Tab. č. 5 – Horizontální analýza aktiv (2003 – 2005)
- Tab. č. 6 – Vertikální analýza aktiv (2001 – 2005)
- Tab. č. 7 – Horizontální analýza pasiv (1996 – 1998)
- Tab. č. 8 – Horizontální analýza pasiv (1998 – 2000)
- Tab. č. 9 – Vertikální analýza pasiv (1996 – 2000)
- Tab. č. 10 – Horizontální analýza pasiv (2001 – 2003)
- Tab. č. 11 – Horizontální analýza pasiv (2003 – 2005)
- Tab. č. 12 – Vertikální analýza pasiv (2001 – 2005)
- Tab. č. 13 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (96 – 98)
- Tab. č. 14 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (98 – 00)
- Tab. č. 15 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (01 – 03)
- Tab. č. 16 – Vybrané položky výkazu zisku a ztráty včetně horizontální analýzy (03 – 05)
- Tab. č. 17 – Přidaná hodnota a její tvorba (1996 – 1998)
- Tab. č. 18 – Přidaná hodnota a její tvorba (1998 – 2000)
- Tab. č. 19 – Přidaná hodnota a její tvorba (2001 – 2003)
- Tab. č. 20 – Přidaná hodnota a její tvorba (2003 – 2005)
- Tab. č. 21 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)
- Tab. č. 22 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)
- Tab. č. 23 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)
- Tab. č. 24 – Provozní výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)
- Tab. č. 25 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)
- Tab. č. 26 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)
- Tab. č. 27 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)
- Tab. č. 28 – Finanční výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)
- Tab. č. 29 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1996 – 1998)
- Tab. č. 30 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (1998 – 2000)
- Tab. č. 31 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2001 – 2003)
- Tab. č. 32 – Mimořádný výsledek hospodaření včetně horizontální analýzy (2003 – 2005)

Tab. č. 33 – Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (1996 – 2000)
Tab. č. 34 – Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (2001 – 2005)
Tab. č. 35 – Čistý pracovní kapitál (1996 – 2000)
Tab. č. 36 – Čistý pracovní kapitál (2001 – 2005)
Tab. č. 37 – Ukazatele rentability (1996 – 2000)
Tab. č. 38 – Ukazatele rentability (2001 – 2005)
Tab. č. 39 – Ukazatele aktivity (1996 – 2000)
Tab. č. 40 – Ukazatele aktivity (2001 – 2005)
Tab. č. 41 – Ukazatele likvidity (1996 – 2000)
Tab. č. 42 – Ukazatele likvidity (2001 – 2005)
Tab. č. 43 – Ukazatele zadluženosti (1996 – 2000)
Tab. č. 44 – Ukazatele zadluženosti (2001 – 2005)
Tab. č. 45 – Hodnoty pro výpočet Altmanova indexu (1996 – 2000)
Tab. č. 46 – Výpočet Altmanova indexu (1996 – 1998)
Tab. č. 47 – Výpočet Altmanova indexu (1999 – 2000)
Tab. č. 48 – Hodnoty pro výpočet Altmanova indexu (2001 – 2005)
Tab. č. 49 – Výpočet Altmanova indexu (2001 – 2003)
Tab. č. 50 – Výpočet Altmanova indexu (2004 – 2005)

Graf č. 1 – Vývoj aktiv – horizontální analýza (1996 – 2000)
Graf č. 2 – Vývoj aktiv – vertikální analýza (1996 – 2000)
Graf č. 3 – Vývoj aktiv – horizontální analýza (2001 – 2005)
Graf č. 4 – Vývoj aktiv – vertikální analýza (2001 – 2005)
Graf č. 5 – Vývoj pasiv – horizontální analýza (1996 – 2000)
Graf č. 6 – Vývoj pasiv – vertikální analýza (1996 – 2000)
Graf č. 7 – Vývoj pasiv – horizontální analýza (2001 – 2005)
Graf č. 8 – Vývoj pasiv – vertikální analýza (2001 – 2005)
Graf č. 9 – Vývoj čistého pracovního kapitálu (1996 – 2000)
Graf č. 10 – Vývoj čistého pracovního kapitálu (2001 – 2005)
Graf č. 11 – Vývoj ukazatelů rentability (1996 – 2000)
Graf č. 12 – Vývoj ukazatelů rentability (2001 – 2005)
Graf č. 13 – Vývoj ukazatelů aktivity (1996 – 2000)
Graf č. 14 – Vývoj ukazatelů aktivity (1996 – 2000)
Graf č. 15 – Vývoj ukazatelů aktivity (2001 – 2005)

- Graf č. 16 – Vývoj ukazatelů aktivity (2001 – 2005)
- Graf č. 17 – Vývoj ukazatelů likvidity (1996 – 2000)
- Graf č. 18 – Vývoj ukazatelů likvidity (2001 – 2005)
- Graf č. 19 – Vývoj ukazatelů zadluženosti (1996 – 2000)
- Graf č. 20 – Vývoj ukazatelů zadluženosti (2001 – 2005)
- Graf č. 21 – Vývoj Altmanova indexu (1996 – 2000)
- Graf č. 22 – Vývoj Altmanova indexu (2001 – 2005)

9. Přílohy

- Příloha č. 1 - Rozvaha - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (1996 - 1999)
- Příloha č. 2 - Rozvaha - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (2000 - 2003)
- Příloha č. 3 - Rozvaha - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (2004 - 2005)
- Příloha č. 4 - Výkaz zisku a ztráty - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (1996 - 1998)
- Příloha č. 5 - Výkaz zisku a ztráty - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (1999 - 2001)
- Příloha č. 6 - Výkaz zisku a ztráty - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (2002 - 2004)
- Příloha č. 7 - Výkaz zisku a ztráty - DRUŽSTVO DUP PELHŘIMOV (2005)
- Příloha č. 8 - Horizontální analýza rozvahy (1996 - 1997)
- Příloha č. 9 - Horizontální analýza rozvahy (1997 - 1998)
- Příloha č. 10 - Horizontální analýza rozvahy (1998 - 1999)
- Příloha č. 11 - Horizontální analýza rozvahy (1999 - 2000)
- Příloha č. 12 - Horizontální analýza rozvahy (2001 - 2002)
- Příloha č. 13 - Horizontální analýza rozvahy (2002 - 2003)
- Příloha č. 14 - Horizontální analýza rozvahy (2003 - 2004)
- Příloha č. 15 - Horizontální analýza rozvahy (2004 - 2005)
- Příloha č. 16 - Vertikální analýza rozvahy (1996 - 1999)
- Příloha č. 17 - Vertikální analýza rozvahy (2000 - 2003)
- Příloha č. 18 - Vertikální analýza rozvahy (2004- 2005)
- Příloha č. 19 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (1996 - 1997)
- Příloha č. 20 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (1997 - 1998)
- Příloha č. 21 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (1998 - 1999)
- Příloha č. 22 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (1999 - 2000)
- Příloha č. 23 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (2001 - 2002)
- Příloha č. 24 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (2002 - 2003)
- Příloha č. 25 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (2003 - 2004)
- Příloha č. 26 - Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (2004 - 2005)
- Příloha č. 27 - Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (1996 - 1998)
- Příloha č. 28 - Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (1999 - 2001)
- Příloha č. 29 - Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (2002 - 2004)
- Příloha č. 30 - Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty (2005)